

*PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL
AL COMUNEI SUTEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA*

***STRATEGIA
DE DEZVOLTARE
DURABILĂ
2021 - 2027***

Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.

Lester Brown

Cuvânt înainte

Stimați cetățeni,

O prioritate pentru conducerea Primăriei Sutești din județul Vâlcea este dezvoltarea durabilă a comunității locale. Pentru a asigura această dezvoltare un instrument participativ este strategia locală de dezvoltare durabilă, care este un proiect pe termen lung și care vine să satisfacă nevoile comunității locale. Totodată, Strategia de dezvoltare durabilă 2021-2027 și, în perspectivă până în 2030, este elementul principal de identificare a oportunităților pentru comună cu cele 4 localități aparținătoare: Sutești, Boroșești, Măzili, Verdea, dar și pentru locuitorii comunei.

Pe parcursul anilor trecuți, în comuna Sutești au fost demarate și finalizate proiecte, acestea creând un nivel de trai mai bun pentru cetățenii comunei: Asfaltare și modernizare drumuri în comuna Sutești, Amenajare pod peste valea pârâului Verdea, comuna Sutești, Înființare rețea canalizare, satele Boroșești și Verdea, comuna Sutești, precum și Achiziționare tractor, vidanje, încărcător frontal, remorcă, Achiziționare 160 lămpi led și Extindere, reabilitare și modernizare Școală cu clasele I-VIII în sat Măzili, comuna Sutești, județul Vâlcea. Finantat prin PNDL;

Administrația publică locală din comuna Sutești își arată întotdeauna interesul față de sănătatea populației și educația copiilor din cadrul comunei. Astfel, în cadrul comunei funcționează un cabinet individual medical cu un medic și un asistent medical care asigură servicii de sanătate pentru un număr de 1560 cetățeni asigurați și 280 neasigurați.

Pentru următorii ani a fost stabilită o listă de priorități care privesc dezvoltarea comunității locale: finalizarea tuturor proiectelor aflate în desfășurare, înființarea rețelei de gaze naturale în comuna Sutești, reabilitarea și extinderea rețelei de canalizare, cadastrarea și eliberarea de cărți funciare gratuite la nivel de UAT Sutești, atragerea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea localităților comunei, reabilitarea tuturor drumurilor de exploatare agricolă, precum și a canalelor de scurgere a apelor pluviale, modernizarea bazelor sportive existente și darea lor în folosință, inclusiv pentru echipele de fotbal de juniori, tineret și seniori care vor fi înființate, înființarea de after-school pentru copiii din localitățile comunei, sprijinirea și consilierea cetățenilor pentru accesarea de fonduri europene și guvernamentale.

Ca Primar al Comunei Sutești vă mulțumesc că m-ați sprijinit și am încrederea totală că de acum înainte vom forma o echipă bună și împreună vom sărbători finalizarea oricărui proiect evidențiat în Strategia de Dezvoltare Locală Durabilă.

Doresc să mulțumesc angajaților primăriei și consilierilor locali, precum și tuturor cetățenilor care, prin participarea lor, au făcut posibilă realizarea proiectelor și îmi exprim încrederea că ideile cuprinse în Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă vor contribui la dezvoltarea comunei Sutești într-un cadru democrat, cu valențe europene, care va asigura creșterea calității vieții și prosperitatea cetățenilor săi.

**Primar,
Comuna Sutești, județul Vâlcea,
Ion Alin Dumbrava**

CUPRINS

1. Introducere	4
1.1 Definiții și Abrevieri	4
1.2 Componenta Comisiei SDL Durabilă	6
2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	6
2.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă	10
3. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	11
3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Durabile	13
4. Strategia regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027	15
4.1 Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în regiunea Sud-Vest Oltenia	16
4.2 Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei	21
4.3 Parteneriate	32
4.4 Analiza SWOT Regională	39
5. Caracterizare generală a județului Vâlcea	45
5.1 Cadrul istoric	46
5.2 Cadrul natural	50
5.3 Populația	53
5.4 Învățământ și educație	54
5.5 Economia și Mediul de afaceri	55
5.6 Transportul	57
5.7 Cultura	58
5.8 Turismul	60
5.9 Situația Socială	63
5.10 Valorile județului Vâlcea	65
6. Prezentarea comunei Sutești, județul Vâlcea	74
6.1 Repere istorice	74
6.2 Așezare geografică și suprafața	75
6.3 Cadrul natural	75
6.4 Populația	75
6.5 Învățământ și educație	76
6.6 Economia și Mediul de afaceri	76
6.7 Sănătate	78
6.8 Servicii publice	78
6.9 Transportul	79
6.10 Cultura	79
6.11 Turismul	80
6.12 Situația Socială	81
7. Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020	82
7.1 Portofoliul de proiecte demarate, continuate, implementate în perioada 2014-2020	82

8. Planificarea strategică	84
8.1 Generalități	84
8.2 Principii si condiții	86
8.3 Obiective generale	86
8.4 Consolidarea capacitatii institutionale a primăriei	86
9. Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Sutești, județul Vâlcea	89
9.1 Obiective de dezvoltare durabilă	89
9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă	96
9.3 Etapele metodologice principale ale elaborării Strategiei de Dezvoltare Durabilă	111
9.4 Implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă	113
10. Alocare financiara	130
11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă	131
11.1 Grupurile de Acțiune Locală - GAL ”Ținutul Vinului”	131
11.2 Parteneriatul comunei Sutești, județul Vâlcea în cadrul GAL	136
11.3 Dezvoltarea locală a comunei Sutești, județul Vâlcea	137
12. Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă in perioada 2021-2027	139
Bibliografie	140

I. Introducere

1.1 Definiții și Abrevieri

Dezvoltare durabilă înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Strategia reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acestora spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite.

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale.

Strategia de Dezvoltare Locală este instrumentul principal pentru luarea unor decizii care au la bază evaluări anterioare cu caracter justificativ. Construirea acesteia se realizează cu ajutorul datelor colectate în teren și a analizei documentelor oficiale întemeiate de specialiștii din domenii diferite.

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

Mediul – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Planificarea strategică este efortul organizat de luare a deciziilor fundamentale și de planificare a acțiunilor care arată cine este acea organizație, ce face și de ce face ceea ce face în sensul atingerii scopului ideal pe care și l-a propus. (Bryson's Strategic Planning in Public and Nonprofit Organizations). Realizarea planificării este constituită din proiectarea și trasarea obiectivelor care vor fi menționate în Strategia de Dezvoltare Locală.

Planificarea strategică de mediu este un proces permanent care stabilește direcția și obiectivele necesare corelării dezvoltării economice cu aspectele de protecție a mediului. Etapele elaborării și realizării unui plan strategic formează un ciclul continuu, prin intermediul sistemului de monitorizare, evaluare și actualizare pe baza mecanismului parteneriatului strategic. La baza acestuia se află colaborarea între instituții, agenți economici, organizații guvernamentale, comunități locale, toate având un interes comun în ceea ce privește rezolvarea problemelor de mediu.

Planificarea începe cu un cadru de 4 întrebări fundamentale. Principiile care vor fundamenta procesul de planificare strategică sunt: diversitatea, echitatea, deschiderea, răspunderea și transparența, toate fiind componente ale încrederii civice.

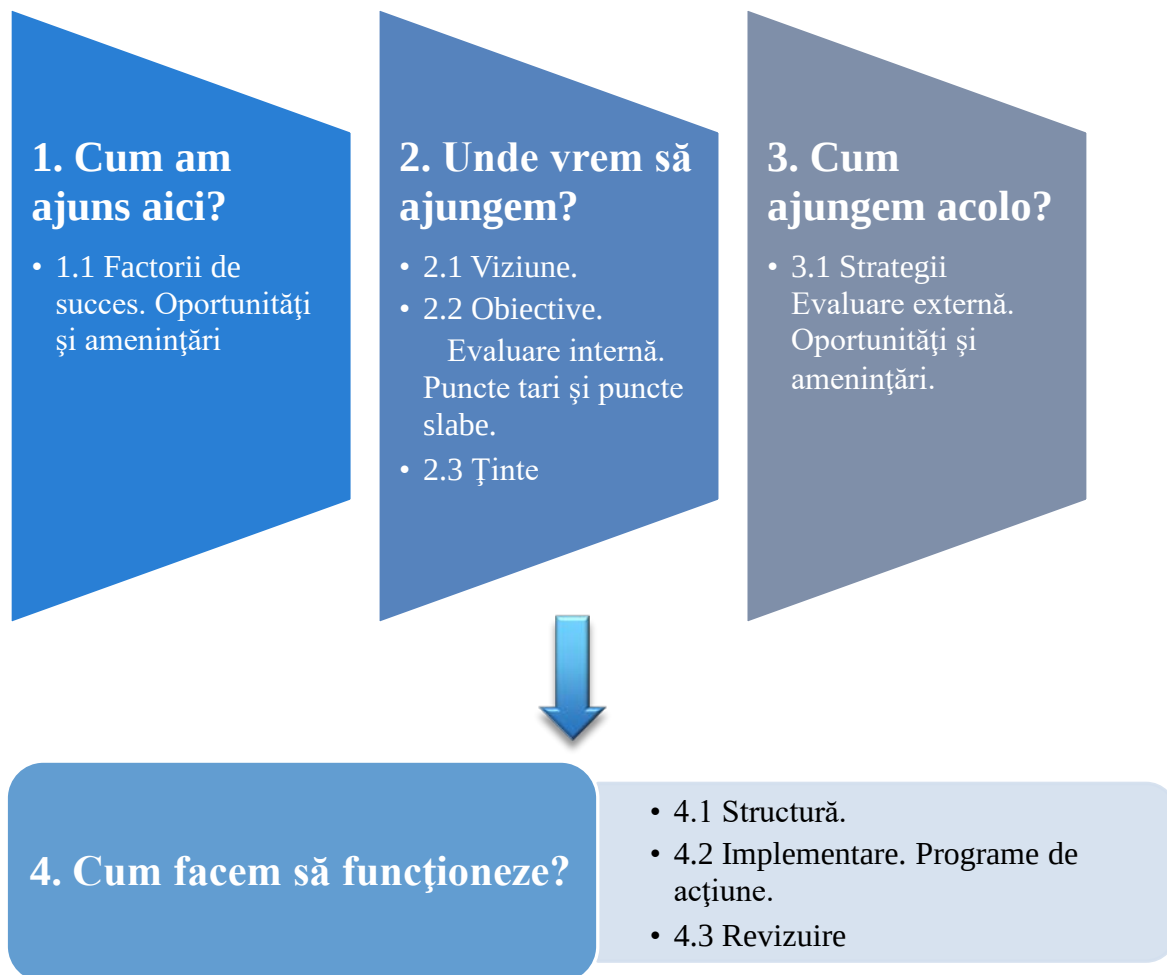

Fig.1

Abrevieri:

ADR Nord-Vest - Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest

A.P.D.R.P. – Agenția pentru Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit;

F.E.A.D.R. – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;

F.E.D.R. – Fondul pentru Dezvoltare Regională;

G.A.L. – Grup Acțiune Locală;

P.D.R. - Planul de Dezvoltare Regională;

P.N.D.R. – Plan Național de Dezvoltare Rurală;

POAT - Program Operațional Asistență Tehnică;

POCID - Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare;

POCIDIF - Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
POCS - Program Operațional Combaterea Sărăciei;
POCU - Program Operațional Capital Uman;
PODD - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
POEO - Programul Operațional Educație și Ocupare;
POIDS - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
P.O.R. - Program Operațional Regional;
POS - Program Operațional Sănătate;
POTE - Program Operațional Tranziție Echitabilă;
POT - Program Operațional Transport;
RIS3 NV - Strategia de Specializare Inteligentă.

1.2 Comisia de Dezvoltare SDL Durabilă:

1. Dumbrava Ion Alin, Primar
2. Diaconu Elena, Viceprimar
3. Predescu Marian, Secretar
4. Bălasa Marin Alin

2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă

În cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă, în septembrie 2015, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, a fost adoptată *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.

În 2017 au fost adoptate *Concluziile Consiliului UE: „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”*, care reprezintă *documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.

Și în perioada 29-30 mai 2018 Comisia Europeană a publicat propunerea privind *Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027*. Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum **inovarea** și **mediul înconjurător**, urmărind o **simplificare** nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în **5 obiective principale de politică (OP)**:

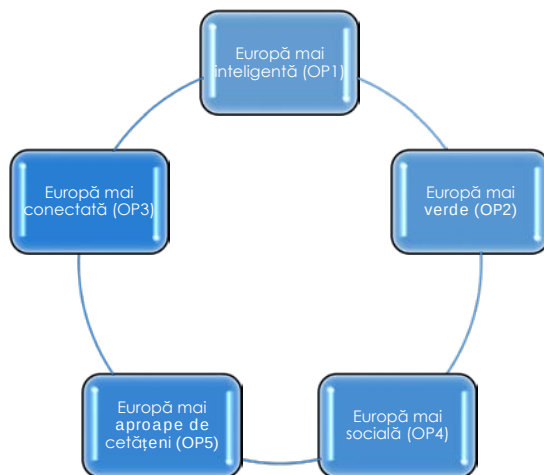

Fig. 2

- **Europă mai inteligentă-OP1** - Propunerea Logica intervenției: Cercetare-dezvoltare-inovare, ITC și IMM-uri - o transformare economică inovatoare și inteligentă,
- **Europă mai verde - OP2** - Propunerea Logica intervenției Mediu; Propunerea Logica intervenției – Energie; Propunerea Logica intervenției – Mobilitate urbană - fără emisii de carbon,
- **Europă mai conectată - OP3** - Propunerea Logica intervenției – Transporturi; Propunerea Logica intervenției – Broadband - mobilitate și conectivitate TIC regională,
- **Europă mai socială - OP4** - Propunerea Logica intervenției – Educație; Propunere Logica intervenției – Ocupare - implementarea Pilonului european al drepturilor sociale,
- **Europă mai aproape de cetățeni - OP5** - Propunerea Logica intervenției – Dezvoltare regională și locală - dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă este structurată pe cei trei piloni ai dezvoltării durabile - **economic, social și de mediu**.

Fig. 3

Ca urmare a evaluării implementării la nivelul UE a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în data de 18 octombrie 2018, Consiliul European a emis un nou set de concluzii: „12. UE și statele sale membre își mențin angajamentul ferm față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și față de punerea în aplicare a acesteia. Consiliul European salută intenția Comisiei de a publica, în 2018, documentul său de reflecție, care ar trebui să deschidă calea către adoptarea în 2019 a unei strategii cuprinzătoare de punere în aplicare”.

În cadrul președinției României la Consiliul UE (ianuarie 2019 - iunie 2019), Grupul de lucru pentru Agenda 2030 de la nivelul acestei instituții a fost prezidat de către Csilla Lőrincz, șef de birou al Departamentului. În această perioadă au fost obținute progrese importante în ceea ce privește implementarea Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă la nivel european.

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE „Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030” este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile.

Agenda 2030 a fost adoptată și de România, și de Uniunea Europeană.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a inițiat în data de 21 iulie 2020, Conferința „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), Cadru de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice”.

Sub motto-ul „Planificăm global, acționăm local!”, organizatorii și-au propus să creeze un spațiu de discuții care să reunească o gamă diversă de actori instituționali de la nivel central și local, pentru a accelera dezvoltarea României pe baza celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD).

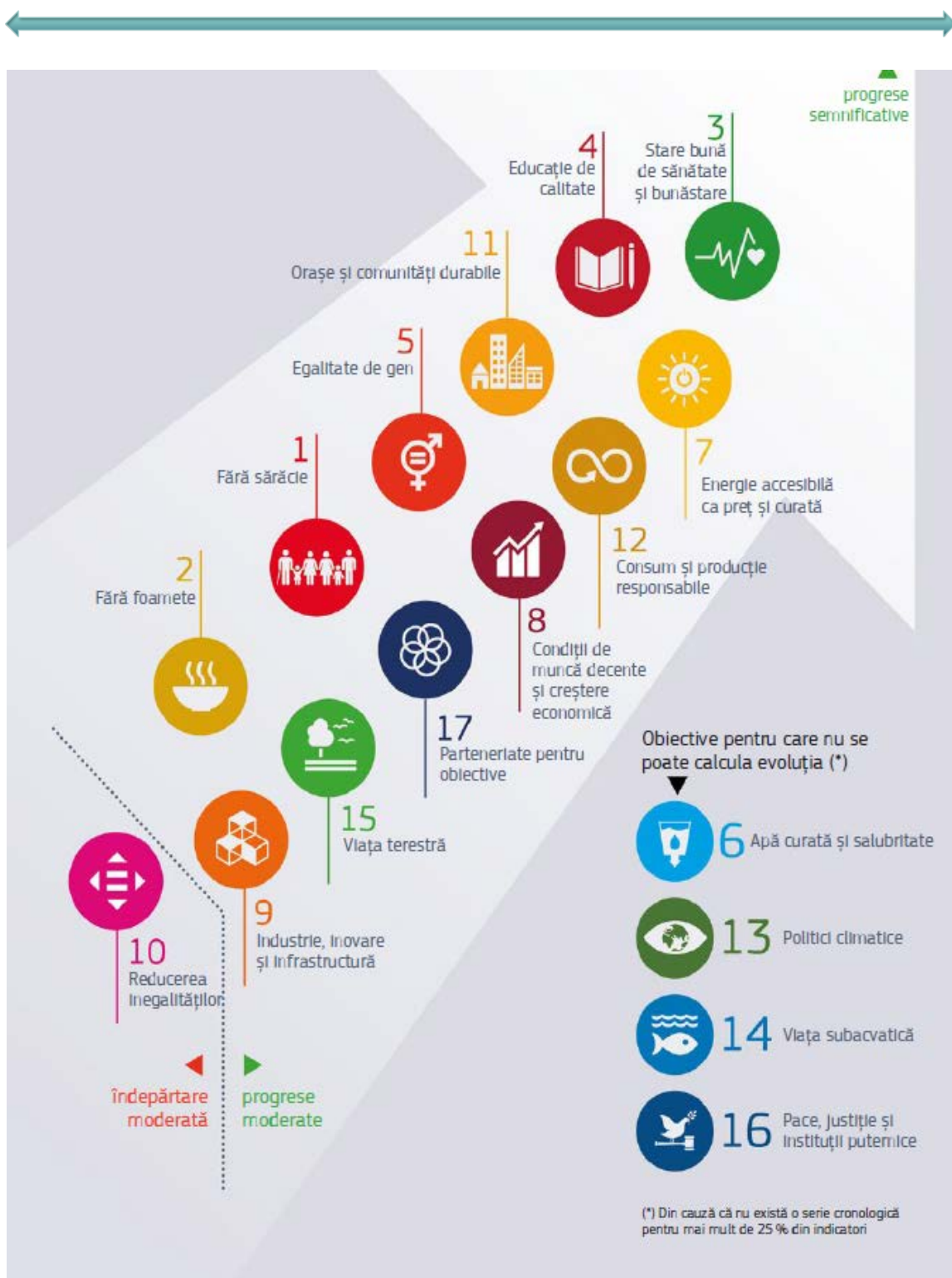

Fig. 4

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară 2019 – Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027. Pe fiecare obiectiv de politică, de asemenea, pentru conturarea viitoarelor programe operaționale, s-au organizat întâlniri cu partenerii de la nivel național și regional și s-a purtat un dialog permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

La nivel regional, ADR Sud-Vest Oltenia a elaborat **Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2021-2027 al regiunii Sud-Vest Oltenia**. Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Sud-Vest Oltenia.

Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă singurul instrument de planificare strategică prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniile economic și social. PDR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă atât o reflectare a nevoilor de dezvoltare a regiunii, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de regiunile mai dezvoltate din UE, cât și un instrument de priorizare a investițiilor în regiune.

2.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite conține 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care sunt strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea cu succes a acestora pe teren.

Este important să îmbunătățim sinergia și coerența între politici și să dezvoltăm un cadru de reglementare, financiar și comportamental care să le transforme în realitate.

Deși fiecare obiectiv este important în realizarea Agendei 2030, *Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* este mai special pentru că ne arată modul prin care putem realiza celelalte obiective, mai precis prin implicarea tuturor părților interesate - toate părțile interesate trebuie să fie implicate și să joace un rol activ în tranziția către durabilitate.

Fig. 5

Statele membre ale UE ocupă deja primele locuri în privința punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Cu toate acestea, nicio țară din lume nu a atins toate obiectivele convenite și, la o analiză mai atentă a performanței UE privind obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), se observă că UE trebuie să facă în continuare eforturi pe toate fronturile.

3. *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030.

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă**, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuniau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. Declarația Mileniului a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise:

1. *Reducerea sărăciei extreme și a foametei*
2. *Realizarea accesului universal la educație primară*
3. *Promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor*
4. *Reducerea mortalității infantile*
5. *Îmbunătățirea sănătății materne*
6. *Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli*
7. *Asigurarea sustenabilității mediului*
8. *Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare*

În primul semestru al anului 2019, România a deținut Președinția Consiliului Uniunii Europene. În acea perioadă, România a avut oportunitatea, dar și responsabilitatea, de a promova valorile dezvoltării durabile la nivel european.

În iulie 2020 Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României anunță lansarea proiectului „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice” cu devizul ”Planificăm global, acționăm local!” .

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă sprijină fundamentarea și elaborarea strategiilor de dezvoltare locală prin:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Agenda 2030 cuprinde cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**, reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

1. ***Fără sărăcie*** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. ***Foamete „zero”*** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. ***Sănătate și bunăstare*** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. ***Educație de calitate*** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. ***Egalitate de gen*** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. ***Apă curată și sanitație*** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. ***Energie curată și la prețuri accesibile*** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. ***Muncă decentă și creștere economică*** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. ***Industrie, inovație și infrastructură*** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. ***Inegalități reduse*** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. ***Orașe și comunități durabile*** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. ***Consum și producție responsabile*** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.

13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Naționale

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

La nivel european, prin adoptarea de măsuri și strategii, finanțarea de proiecte și prin diverse programe, toate acestea sunt dezvoltate pe baza unui set de principii ce stau la baza elaborării și aplicării lor, după cum urmează:

- *principiul descentralizării procesului de luare a deciziei, prin trecerea de la nivelul central/guvernamental la cel regional și local;*
- *principiul parteneriatului, prin crearea și promovarea de parteneriate între toți actorii implicați;*
- *principiul planificării, în vederea atingerii obiectivelor stabilite;*
- *principiul co-finanțării, adică obligativitatea contribuției financiare a diverșilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare.*

Dacă în etapa de tranziție conceptul de Dezvoltare Durabilă a fost acceptat mai mult declarativ, ca urmare a însușirii documentelor ONU în materie, după anul 2000, odată cu începerea tratatelor de aderare la UE, el a devenit o parte integrantă a construcției legislative și instituționale, găsindu-și reflectarea în principalele direcții ale politicii de stat. Se poate aprecia că încorporarea acquisului comunitar și aplicarea instrumentelor de lucru agreeate la nivelul UE au constituit principalul motor al alinierii accelerate a României la principiile și practicile dezvoltării durabile.

În ansamblu, în ciuda dificultăților întâmpinate, bilanțul primului deceniu de implementare a SNDD este pozitiv, demonstrând reziliența și sustenabilitatea opțiunilor strategice ale societății românești și apartenența sa la UE.

Această apreciere este susținută de faptul că produsul intern brut al României calculat la paritatea puterii de cumpărare a sporit de la 39% din media UE în 2006 la 63% în 2017, cu perspectiva realistă, potrivit programului de convergență, să ajungă la 80% în 2020.

Totodată, pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

- *Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;*
- *Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;*
- *Cultivarea unei societăți deschise și democratice;*
- *Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;*
- *Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;*
- *Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;*
- *Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați.*
- *Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;*
- *Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;*
- *Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.*

Viziunea comunitară privind dezvoltarea teritorială în perioada de programare 2021-2027:

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată dezvoltării teritoriale. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”.

Au fost identificate nevoi de investiții prioritare cu rang înalt de prioritate pentru zonele metropolitane (poli de creștere) caracterizate prin creștere și suburbanizare, în vederea consolidării capacității de planificare și coordonare; sprijinirea dezvoltării urbane durabile a municipiilor reședința de județ încât să se asigure accesul la locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local în conformitate cu potențialul lor de creștere, inclusiv o abordare mai adaptată și diferențiată pentru aceste orașe.

Totodată, vor fi adresate nevoi de investiții cu rang înalt de prioritate și pentru dezvoltarea locală integrată economică, socială, culturală, demografică, mediu și securitate – sprijin pentru realizarea și implementarea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate, reconversia zonelor afectate de declinul industrial, zonele sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu.

Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027.

4. Strategia Regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027

Parlamentul European definește regiunea drept ” Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”.

În aplicarea legii dezvoltării regionale în România, în concordanță cu obiectivele de coeziune economică și socială ale României, precum și ale Uniunii Europene în domeniul politicilor de dezvoltare regională, pe teritoriul României sunt constituite opt regiuni de dezvoltare.

Fig. 6

Dezvoltarea regională este un concept nou ce urmărește impulsivarea și diversificarea activităților economice, stimularea investițiilor în sectorul privat, reducerea somajului și, nu în cele din urmă, îmbunătățirea nivelului de trai.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică și reprezintă:

- o zonă ce cuprinde teritoriile mai multor județe;
- cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor statistice specifice, în conformitate cu reglementările EUROSTAT pentru nivelul de clasificare teritorială NUTS 2;

Structurile de dezvoltare regională sunt următoarele :

La nivel național:

- Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR), cu rol decizional;
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), cu rol executiv.

La nivel regional:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) cu rol decizional;
- Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) cu rol executiv.

Înființată după semnarea acordului celor 5 administrații publice județene Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea de a forma Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, ADR Nord-Vest și-a stabilit sediul în Craiova.

Fig. 7 Hartă a regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia

4.1 Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în regiunea Sud-Vest Oltenia

Sud-Vest Oltenia este o regiune de dezvoltare a României, creată în anul 1998. Precum celelalte regiuni de dezvoltare, nu are puteri administrative, funcțiile sale principale fiind coordonarea proiectelor de dezvoltare regională și absorbția fondurilor de la Uniunea Europeană. Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia este alcătuită din 5 județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea. Acestea sunt aflate în proporție de 82,4% în regiunea istorică Oltenia. (Sursa: <https://www.adroltenia.ro/>)

Geografie

Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia este situată în partea de sud-vest a României (de unde i se trage și numele), între meridianele de 22°2' și 24°2' și paralelele de 43°3' și 45°3', acoperind 29.212 km², adică 12,25% din suprafața României. Are o populație de 2.330.792 locuitori cu o densitate de 79,8 loc./km². Potrivit recensământului din 2002, alți 1.857.013 locuitori ai României au locul nașterii în Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia.

Din punct de vedere administrativ, Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia include 5 județe (Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea), cu localitățile structurate, în anul 2005, în 40 orașe, din care 11 municipii, 408 comune și 2.066 de sate.

Economia

Agricultura

În zona sudică a regiunii culturile cerealiere ocupă mari suprafețe, în special în județele Olt, Dolj și sudul Mehedințiului. În zonele deluroase din Gorj și Vâlcea livezile ocupă arii importante. Cea mai cultivată specie pomicolă este prunul din care se produce țuică, o băutură specifică zonei; de asemenea se mai cultivă mărul, nukul (la Râmnicu Vâlcea se găsește o cunoscută stațiune de cercetare), piersicul, caisul și smochinul fiind specifice zonelor mai calde din sud și vest. În zonele montane din nord (în partea de nord a județelor Vâlcea și Gorj și în vestul județului Mehedinți) locul culturilor agricole este luat de păduri și pajiști montane. În zonele Drăgășani, Drăgănești, Segarcea, Strehaia și Dăbuleni podgoriile ocupă suprafețe extinse; dacă în zona Drăgășani predomină soiurile nobile de viță de vie, în restul regiunilor soiurile cele mai frecvente sunt cele hibrid din care se produce cunoscutul zaibăr. În zona luncii Oltului se practică legumicultura, iar în zona orașului Dăbuleni se cultivă pepeni verzi.

Resursele naturale

Cele mai importante resurse sunt cele energetice: petrolul și gazele naturale cu centre de exploatare la Brădești, Ghercești, Coșoveni (Dolj), Țicleni, Bustuchin (Gorj), Băbeni (Vâlcea), Iancu Jianu, Potcoava, Cungrea, Poboru, Corbu, Icoana (Olt) și lignit exploatat de Compania Națională a lignitului Oltenia în județele Gorj și vestul Vâlcei.

Industria

Cel mai important centru industrial este Craiova, urmată de celelalte reședințe de județ. Cea mai importantă ramură industrială în Oltenia este cea energetică. Pe ramuri:

1. industria energetică: termocentrale: Turceni, Rovinari, Ișalnița (toate cu puteri instalate de peste 1000MW), Craiova II, Govora-Râmnicu Vâlcea; hidrocentrale: Porțile de fier I, Porțile de fier II, Lotru-Ciunget, sistemul hidroenergetic de pe Olt.
2. industria metalurgică: ALRO Slatina, TMK-ARTROM Slatina
3. industria constructoare de mașini: automobile - Ford Craiova, componente de automobile - Craiova, fabrica de roți auto Drăgășani, avioane - fabrica de la Craiova, mijloace de transport feroviar - Electroputere Craiova, ROMVAG Caracal, fabrica de osii și boghiuri de la Balș, șantiere navale - Drobeta Turnu Severin, Orșova, fabrici de utilaj agricol - Craiova, Balș, fabrici de armament- Sadu-Bumbești Jiu (Gorj), Filiași, Drăgășani.
4. industria chimică: OLTCHIM Râmnicu Vâlcea, Uzinele Sodice Govora, DOLJCHIM Craiova, Pirelli Slatina, fabrica de apa grea de la Halânga (Mehedinți).
5. industria materialelor de construcții: Bârsești (Gorj), Ișalnița-Craiova.

6. industria lemnului: Râmnicu Vâlcea, Târgu Jiu, Drobeta Turnu Severin (aici se produce și celuloză și hârtie), Brezoi, Băbeni.
7. industria textilă: Slatina, Scornicești, Motru, Caracal, Tismana.
8. industria alimentară: morărit și panificație la Râmnicu Vâlcea (Velpitar, Boromir), Slatina, Craiova, Caracal etc., fabrici de ulei: Podari-Craiova, de zahăr: Podari-Craiova, Corabia, de conserve din legume și fructe: Caracal, Râmnicu Vâlcea, de preparate din carne: Caracal (fabrica de pate Hame), Râmnicu Vâlcea, Potcoava-Olt etc., de bere: Craiova, Râmnicu Vâlcea, de vinuri: Segarcea, Strehaia, Drăgășani.

Turismul

Oltenia beneficiază de importante resurse turistice, dar, în ciuda acestui fapt, importanța turismului în economia locală este relativ redusă, contribuind la PIB-ul regional cu doar 1%. Turismul poate fi însă un vector esențial în dezvoltarea multor zone și în creșterea gradului de ocupare a forței de muncă într-o regiune în care alternativele nu sunt încă prea numeroase. Capacitatea de cazare turistică existentă la nivelul anului 2018 în regiunea S -V Oltenia atinge pragul de 22.244 de locuri de cazare, în creștere cu 5,92% față de anul 2017.

În regiune, există următoarele stațiuni balneare, balneo-climatice și stațiunile turistice în mediul urban: Novaci (judetul Gorj), Baile Govora, Baile Olanesti, Calimanesti-Caciulata, Horezu, Ocnele Mari (judetul Valcea) și în mediul rural: Baia de Fier, Sacelu, Polovragi, Pestisani (judetul Gorj), Bala (judetul Mehedinti), Voineasa (judetul Valcea). Acestea reprezintă o resursă majoră pentru turismul de odihnă și tratament, precum și pentru tratamentele medicale. Zona montană a Regiunii Sud – Vest și zona Dunării, cu un cadru natural deosebit la care se asociază, numeroase monumente de arhitectură religioase sau civile, poate fi identificată ca zonă cu potențial turistic ridicat insuficient valorificat.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor oficiale publicate de Institutul National al Patrimoniului în anul 2015, se regăsesc 3.322 monumente istorice. În regiune, numărul acestora este repartizat la nivelul județelor componente astfel: 700 monumente în județul Dolj, 503 în județul Gorj, 570 în Mehedinti, 758 în Olt și 791 în județul Valcea. Dintr-un total 391 monumente clasificate categoria A, aproximativ 239 sunt amplasate în mediul rural. Patrimoniul cultural se confruntă însă cu provocări importante în ceea ce privește condițiile fizice care se deteriorează treptat.

Starea majorității monumentelor este precară, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activităților legate de acesta este considerată slabă de către vizitatori. O bună parte dintre acestea necesită conservare, protejare sau investiții pentru dezvoltarea și valorificarea lor prin includerea în circuite turistice.

Infrastructura publică de turism este în continuare precară. În ciuda investițiilor realizate în perioadele anterioare de programare, nevoile privind modernizarea capacităților de primire și a bazelor de agrement rămân ridicate.

Lista orașelor din regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia:

Oraș	Info	Județ	Populație
1 Craiova	reședință de județ și de regiune	Dolj	269.506
2 Drobeta Turnu-Severin	port la Dunăre, reședință județ	Mehedinți	112.012
3 Râmnicu Vâlcea	reședință județ	Vâlcea	105.704
4 Târgu Jiu	reședință județ	Gorj	96.562
5 Slatina	reședință județ	Olt	79.171
6 Caracal	reședință fostului județ Romanați	Olt	34.603
7 Motru	minerit	Gorj	25.860
8 Balș		Olt	23.147
9 Drăgășani	podgorii	Vâlcea	22.499
10 Băilești		Dolj	22.231
11 Corabia	port la Dunăre	Olt	21.932
12 Calafat	port la Dunăre	Dolj	21.227
13 Filiași		Dolj	20.159
14 Scornicești		Olt	13.751
15 Drăgănești-Olt		Olt	13.181
16 Dăbuleni	podgorii	Dolj	13.052
17 Orșova	port la Dunăre	Mehedinți	12.967
18 Rovinari	minerit	Gorj	12.603
19 Strehaia		Mehedinți	12.564
20 Bumbești-Jiu		Gorj	11.882
21 Băbeni		Vâlcea	9 475
22 Târgu Cărbunești	minerit	Gorj	9.338
23 Călimănești	turism	Vâlcea	8.923
24 Segarcea	podgorii	Dolj	8.704
25 Turceni	minerit	Gorj	8.550
26 Brezoi		Vâlcea	7.589
27 Tismana	turism	Gorj	7.578
28 Horezu	ceramică	Vâlcea	7.446
29 Vânju Mare		Mehedinți	7.074
30 Potcoava		Olt	6 892
31 Piatra Olt		Olt	6.583
32 Novaci	turism	Gorj	6.151
33 Bălcești		Vâlcea	5.780
34 Baia de Aramă		Mehedinți	5.724
35 Berbești	minerit	Vâlcea	5.704

36 Țicleni		Gorj	5.205
37 Băile Olănești	turism	Vâlcea	4.814
38 Bechet	port la Dunăre	Dolj	4.506
39 Ocnele Mari	turism	Vâlcea	3.591
40 Băile Govora	turism	Vâlcea	3.147

Tab. 1

Viziunea strategică

Regiunea Sud-Vest Oltenia are o populație de 2.160.306 locuitori, reprezentând 9,74 % din populația totală a României, locul 7 dintre cele 8 regiuni ale țării.

Populația urbană de 1.078.057, concentrată în cele 40 de orașe, situează regiunea pe ultimul loc în contextul național, în timp ce populația rurală de 1.082.249 situează regiunea pe locul 5 la nivel național.

Regiunea Sud - Vest Oltenia se confruntă cu un declin demografic cauzat de scăderea natalității și de creșterea migrației, în special în rândul populației tinere. Acest fenomen are implicații negative pentru economie și societate și este caracteristic tuturor județelor componente.

Regiunea Sud - Vest Oltenia se încadrează în categoria regiunilor ramase în urmă (*lagging regions*), cu venituri scăzute și cu o creștere economică redusă.

În context european, regiunea se află printre cele mai sărace regiuni din UE. PIB/locuitor în regiunea Sud-Vest Oltenia, era conform Eurostat, 7.100 euro în 2017 și 7.900 euro în 2018 (penultimul loc între regiuni) și reprezenta 24%, respectiv 26% din media UE 27 a PIB/locuitor.

PIB/ locuitor în relație cu cheltuielile cu activitatea de cercetare-dezvoltare, relevă faptul că, în anul 2017, regiunea Sud-Vest Oltenia a cheltuit 14,2 euro/locuitor ceea ce reprezintă 0,2% din PIB.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este una dintre regiunile industrializate ale țării, ponderea industriei fiind aici de 29,76% comparativ cu 26,78% la nivel național. Cu toate acestea, contribuția regiunii Sud-Vest Oltenia, la realizarea VAB a ramurii de activitate industrie, în 2016, la nivel național, este una dintre cele mai mici, de 8,04%, doar cu puțin peste regiunea Nord-Est 7,8%.

În regiunea Sud-Vest Oltenia, rata sărăciei a fost de 34.3% în 2018, cu 10,8% peste media națională, principalele cauze ale sărăciei fiind inactivitatea, nivelul scăzut de instruire, transmiterea sărăciei de la o generație la alta și lipsa mobilității interregionale.

Viziunea strategică a POR Sud-Vest Oltenia are la bază nevoile și oportunitățile de dezvoltare, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunii și complementare cu documentele regionale, naționale și europene prin care se stabilesc direcții de acțiune strategică. (sursa :Axe SV Oltenia).

Programul Operațional Regional Vest (POR Sud-Vest Oltenia) a propus viziunea strategică privind dezvoltarea regională, care are la bază nevoile de dezvoltare, identificate

și prioritizate într-un larg cadru partenerial, care să permită Regiunii Sud-Vest Oltenia ca la nivelul orizontului anului 2030 să fie o regiune europeană cu un nivel ridicat de inovare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții și competențe, conectată intern și internațional, cu acces facil pentru cetățeni la servicii de calitate și oportunități diverse.

POR Sud-Vest Oltenia este principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia în perioada 2021-2027.

Această viziune strategică va fi urmărită într-un orizont de timp de 8-10 ani prin implementarea de proiecte care să genereze dezvoltare, continuând ciclul de programare 2014 –2020, dar care răspund și noilor provocări lansate de UE pentru perioada 2021-2027.

Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politică asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investiții care să contribuie la competitivitatea regională, inovare și digitalizare, eficiență energetică, mobilitate și conectivitate.

4.2 Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei

În calitate de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional 2021-2027 în Regiunea Sud-Vest Oltenia, ADR Sud-Vest Oltenia a elaborat versiunea programului, care a fost supusă consultării publice și care a fost negociată cu Comisia Europeană.

Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 include atât axe și obiective cunoscute, care s-au regăsit și în exercițiile financiare anterioare, cât și componente noi, luând în considerare nevoile și provocările existente la nivelul regiunii, precum și concluziile Raportului de Țară din 2019 pentru România.

Ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivelul Regiunii Sud-Vest, pentru perioada 2021–2027, la nivelul Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Vest au fost identificate următoarele 7 axe prioritare, care corespund tuturor celor 5 obiective de politică:

Nr. Crt.	Obiective de politică	OP	Axe prioritare	Obiective specifice
1	<i>O Europă mai inteligentă (prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente)</i>	OP1	<i>Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;</i>	• consolidarea capacităților de cercetare și inovare și introducerea de tehnologii avansate; • impulsionearea creșterii și competitivității IMM-urilor.
			<i>Axa prioritară 2 - O regiune cu orașe Smart.</i>	• sprijinirea transformării digitale a economiei regionale și a domeniilor de interes public și fructificarea beneficiilor sale pentru cetățenii și întreprinderi.
2	<i>O Europă mai verde (mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, prin promovarea</i>	OP2	<i>Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul.</i>	• optimizarea utilizării resurselor prin sprijinirea și promovarea eficienței energetice, reducerea emisiilor de carbon și

	<i>tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor)</i>			regenerare urbană prin dezvoltarea infrastructurii verzi în mediul urban.
3	<i>O Europă mai conectată (prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale)</i>	OP3	<i>Axa prioritară 4 - O regiune accesibilă</i>	• creșterea mobilității și conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne și durabile.
4	<i>O Europă mai socială (prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale)</i>	OP4	<i>Axa prioritară 5 - O regiune educată</i>	• creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, modern, corelat cu cerințele pieței muncii.
5	<i>O Europă mai aproape de cetățeni (prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale)</i>	OP5	<i>Axa prioritară 6 - O regiune atractivă</i>	• creșterea potențialului culturii și turismului ca vehicule de coeziune și dezvoltare economică și socială.
	<i>Axa prioritară 7 - Asistență tehnică, nu corespunde unui obiectiv de politică, dar are rolul de a susține sistemul de management și control instituit pentru gestionarea programului, pentru acțiuni de sprijinire a beneficiarilor pentru pregătirea portofoliului de proiecte, măsuri de informare și publicitate, analize, studii, analize, evaluări.</i>			• dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea POR la nivel regional.

Tab. 2

Conform *Planului de dezvoltare regională pentru 2021-2027 a regiunii Sud-Vest Oltenia* cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază:

- lecțiile învățate,
- o descentralizare a implementării,
- apropierea de beneficiari, cu scopul de a crește leadership-ul în implementarea fondurilor europene.

Domeniile care necesită dezvoltare sunt următoarele:

Nr crt	Domeniul	Problema identificată	Direcții de acțiune strategică
1	<i>Cercetare-inovare</i>	Rezultatele modeste obținute de Regiunea Sud-Vest în materie de cercetare și inovare care limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică	Consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate. Intensificarea cooperării între universități/ instituțiile de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri.
Observații		Structurarea și transformarea ecosistemului regional de inovare într-unul pe deplin funcțional, pentru a sprijini mai bine companiile inovatoare în realizarea de proiecte mature și adoptarea de tehnologii care pot realiza transferul către industrie și piață sau chiar pentru a dezvolta noi afaceri în domeniile de specializare inteligentă identificate în RIS regional. În domeniul CDI este o nevoie de o colaborare strânsă în interiorul ecosistemului de inovare pentru a dezvolta un produs sau serviciu nou și a-l poziționa cu succes pe piață și pentru a înțelege interdependența dintre actorii implicați. De aceea, instituirea unui dialog constant și sistematic în aspectele ce țin de inovare și specializare inteligentă aduce o valoare adăugată, precum și cooptarea principalelor verigi din sistemul instituțional regional de inovare (precum CRI). Organizațiile de CDI, atât publice, cât și private, au în continuare o capacitate financiară redusă. Astfel, este nevoie de o reanalizare a condițiilor de finanțare, care în trecut au constituit principalele bariere în crearea de parteneriate sustenabile. Un aspect critic rămâne problematica ajutorului de stat pentru promovarea TT, precum și nevoia de finanțare a proiectelor către toate etapele de transfer tehnologic. În același timp, trebuie depășite modelele învechite de inovare și adoptată inovarea deschisă, concomitent cu identificarea de instrumente alternative de finanțare, inovative la rândul lor	
2	<i>Servicii publice digitale și digitalizare a întreprinderilor – Smart city</i>	Sistemul informatic al administrației este fragmentat, ceea ce reprezintă o sarcină administrativă pentru cetățeni și întreprinderi	Valorificarea avantajelor digitalizării, susținerea conceptului de smart city. Îmbunătățirea accesului și acoperirea cu servicii digitale la nivel regional pentru administrația publică, cetățeni și mediul de afaceri
Observații		Regiunea Sud-Vest are rezultate slabe în ceea ce privește aplicarea soluțiilor smart în domeniile gestionate de administrația publică, serviciile publice digitale, competențele digitale generale ale populației și digitalizarea întreprinderilor. Lipsa competențelor digitale și lipsa de încredere față de noile tehnologii, determină neparticiparea la posibilitățile oferite de societatea modernă. În anul 2019, nu mai puțin de 43% dintre românii cu vârste între 16-74 de ani aveau competențe digitale reduse, clasând România pe primul loc în Uniunea Europeană la acest capitol, potrivit datelor Eurostat. România se află pe ultimul loc în UE în ceea ce privește serviciile publice digitale, este mult sub media UE în ceea ce privește nivelul competențelor digitale și are cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor de internet (servicii bancare, cumpărături, muzică), deși se situează pe primul loc în UE în ceea ce privește utilizarea rețelelor sociale, indică Raportul privind Indicele economiei și societății digitale publicat de Comisia Europeană. Utilizarea internetului a devenit o parte integrantă a vieții cotidiene. Competența digitală reprezintă una dintre cele opt competențe cheie care sunt	

		esențiale pentru orice persoană într-o societate bazată pe cunoaștere. Sistemul IT fragmentat al administrației naționale crește sarcina administrativă pentru cetățeni și mediul de afaceri. În general, nivelul de interoperabilitate între serviciile administrației publice este scăzut, deoarece fiecare instituție publică s-a concentrat asupra propriului său serviciu public digital. Fără investiții strategice integrate va fi dificilă îmbunătățirea sustenabilă a serviciilor publice digitale din România. Digitalizarea este un factor esențial pentru stimularea inovării și a competitivității. În ceea ce privește comerțul electronic la nivel de firme, conform datelor disponibile pe Eurostat, în anul 2017, 18% din totalul întreprinderilor din UE, 28 făceau vânzări online. România este mult sub această medie, și ocupă penultima poziție, cu doar 8% din totalul întreprinderilor făcând vânzări online. La nivelul rezultatelor Regiunii Sud-Vest în ceea ce privește serviciile publice digitale și integrarea tehnologiilor digitale de către întreprinderi sunt mult sub media UE. <u>Se vor finanța prioritar proiectele care asigura interoperabilitatea cu sistemul deja existent.</u>	
3	Competitivitate IMM-uri	Nivel de scăzut de competitivitate și productivitate al mediului antreprenorial din regiune, atât la nivel național cât și la nivel european	Cresterea sprijinului pentru dezvoltarea afacerilor pentru consolidarea competitivității
Observatii		În ceea ce privește contribuția la creșterea competitivității, la nivelul regiunii SV Oltenia, POR 2014-2020 a avut rezultate considerabile. Astfel, în perspectiva viitorului program se va continua acesta abordare, cu accent pe simplificarea procedurilor, flexibilitate și pe reducerea poverii administrative. Sectorul IMM a devenit unul strategic, fiind recunoscută nevoia de a sprijini IMM-urile pentru a reduce marile diferențe de competitivitate economică în comparație cu media europeană. Investițiile trebuie centrate pe modernizare tehnologică, pentru a crește productivitatea muncii și reduce costurile de producție, alături de o reindustrializare bazată pe inovare și specializare inteligentă, stimularea proiectelor de dezvoltare internațională, precum și de economie circulară. În perspectiva 2021+ dezvoltarea regională sustenabilă trebuie centrată pe dezvoltarea economică regională în acord cu potențialul economic și planul de dezvoltare regionale (PDR) și strategia de inovare pentru specializare inteligentă (RIS3).	
4	Eficiență energetică	Consum de energie ridicat în clădiri publice și rezidențiale	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
Observatii		<i>Menținerea și îmbunătățirea sinergiilor între investițiile în eficiența energetică și alte tipuri de investiții și între toate nivelurile administrative. Acestea sunt domenii în care inovațiile tehnologice și organizaționale se dezvoltă mai rapid, astfel încât apelurile ar putea promova prezentarea de propuneri mai inovatoare prin creșterea nivelului criteriilor de selecție a calității.</i>	
5	Dezvoltare urbana durabila (DUD)	Accent slab pe activitățile de dezvoltare urbană durabilă. Lipsă de concentrare a resurselor, zonele urbane mari primind sume similare cu zonele urbane mici și pentru aceleași arii tematice.	Dezvoltare integrată în zonele urbane
Observatii		Pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia Europeană a propus ca Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) să pună un accent mai puternic pe activitățile de dezvoltare urbană durabilă (DUD), statele membre fiind încurajate să aloce cel puțin 6% din fondurile FEDR dezvoltării integrate în zonele urbane.	

	Guvernanta urbana viitoare se va baza pe consultarea dintre autoritatile locale, regionale, nationale si societatea civila, ONG-urile, organizatiile comunitare, sectorul privat etc. in luarea deciziilor (bugetare participativa, dezbateri publice, e-guvernanta, colaborari interinstitutionale pe diferite niveluri etc.). In perioada de programare 2021-2027 rolul Autoritatilor urbane va fi preluat de consiliile locale. Consiliile locale de la nivelul municipiilor resedinta de judet/municipiilor/oraselor vor avea responsabilitatea selectiei strategice a proiectelor (identificarea listei de proiecte prioritare), iar Autoritatea de Management va verifica proiectele din punct de vedere al eligibilitatii si respectarii conditiilor de finantare generale ale programului. Pentru indeplinirea rolului pe care il vor avea in selectia strategica a proiectelor consiliile locale vor trebui sa elaboreze proceduri de selectie a proiectelor care sa aiba la baza un set de criterii si subcriterii definite in mod clar de aceasta structura, in raport cu necesitatile/prioritatile de la nivel local si coroborat cu prevederile europene. Toate zonele urbane care acceseaza fonduri prealocate trebuie sa aiba la baza o <i>Strategie Integrata de Dezvoltare Urbana</i> (SIDU) si un <i>Plan de Mobilitate Urbana Durabila</i> (PMUD), care sa includa o lista de proiecte prioritare pentru intregul buget de investitii de capital estimat pentru perioada de implementare 2021-2029. Zonele urbane care acceseaza fonduri doar prin cereri de propuneri concurentiale (ex: orasele) au obligatia de a include proiectele finantate intr-o strategie sau un plan existent aprobat de consiliul local. <i>Aceste strategii se vor concentra pe zona urbana si se pot extinde si in zona metropolitana/ZUF, in functie de necesitatile si prioritatile de dezvoltare stabilite de fiecare UAT urban.</i> In prezent in Regiunea Oltenia exista doua zone metropolitane constituite sub forma unor Asociatii de Dezvoltare Intercomunitara, si anume Zona Metropolitana Craiova, care cuprinde 24 de localitati, dintre care doua orase, si Zona Metropolitană Drobeta Turnu Severin, formată din 7 localități, dintre care un municipiu. Analizand recomandarile Bancii Mondiale pentru urmatoarea perioada de programare (2021-2027), este necesar ca pentru centrele urbane mari sa fie pre-alocate fonduri pentru proiecte cu impact major in zona metropolitana/ZUF si/sau care realizeaza obiective de dezvoltare multiple. Mecanismul de finanțare propus pentru diferitele categorii de zone urbane ține cont de nevoile dar și de capacitatea acestora de a pregăti propuneri viabile și de a implementa proiecte complexe. Propunerea de alocare a fondurilor pentru dezvoltare urbană în perioada 2021 – 2027 va fi detaliată pe 3 categorii de așezări urbane și anume, municipii reședință de județ, municipii și orașe. Algoritmul de calcul pentru fondurile alocate municipiilor reședință de județ va fi următorul: 35% din buget va fi distribuit în mod egal între toate municipiile reședință de județ, iar restul de 65% va fi distribuit municipiilor reședință de județ direct proporțional cu populația acestora. Pentru celelalte municipii algoritmul este similar. Pentru municipiile reședință de județ și celelalte municipii, care vor beneficia de sume pre-alocate, se vor lansa apeluri necompetitive, iar pentru orașe se vor lansa apeluri competitive.		
6	Mobilitate urbană și interconectivitate regională	Atraktivitate scazuta transportului public si poluare excesivă a zonelor urbane ca urmare a utilizării prioritare a transportului personal cu mașina	Dezvoltarea mobilității regionale și locale
Observatii		Mobilitatea urbană este slab dezvoltată în toată România, fiind afectată de subfinanțare, de organizarea și planificarea necorespunzătoare a sectorului și de slaba capacitate administrativă a autorităților publice și furnizorilor locali.	

	precum și de calitatea slabă a planurilor de mobilitate urbană și a punerii în aplicare cu întârziere a proiectelor existente. Slaba planificare a mobilității urbane durabile generează poluare și congestie în orașe. Transporturile și industria sunt sectoarele cu cea mai mare pondere în consumul final de energie după cel rezidențial. POR vine în întâmpinarea problemelor prezentate mai sus, în mod direct, prin măsuri concrete de îmbunătățire a acestui domeniu și cu efecte pozitive asupra mediului (diminuarea poluanților rezultați din trafic, îmbunătățirea calității aerului, reducerea zgomotului în aglomerările urbane etc). Finantarea proiectelor pentru mobilitate urbana este conditionata de existenta unui Plan de Mobilitate Urbana Durabila (PMUD), instrument de planificare strategica teritoriala prin care este corelata dezvoltarea spatiala a localitatilor cu nevoile de mobilitate si transport ale persoanelor si marfurilor.
--	--

7	Regenerare urbană	Spații verzi insuficiente, spații publice urbane degradate	Regenerare urbană și spații verzi
Observatii		<i>Doar cinci dintre municipiile reședință de județ din România îndeplinesc cerința de 26 de metri pătrați de spațiu verde pentru fiecare locuitor, iar din regiunea Sud-Vest Oltenia, niciuna nu se află printre acestea. (Craiova 13,8 mp/locuitor, Drobeta Turnu-Severin 19,3 mp/locuitor, Târgu-Jiu 6,2 mp/locuitor, Râmnicu Vâlcea 15,4 mp/locuitor, Slatina 17,2 mp/locuitor)¹. Se estimează că populația care locuiește în zonele urbane din Europa va crește, depășind cu puțin procentul de 80 % până în 2050.</i> În perioada de programare 2014-2020 au fost contractate pe POR, 5 proiecte prin <i>Prioritatea de investiții 4.2</i> Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului, în municipiile reședință de județ, Râmnicu Vâlcea (1), Târgu-Jiu (1) și Drobeta Turnu-Severin (3), proiecte aflate în curs de implementare. Prin <i>Prioritatea de investiții 4.3</i> Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane, au fost contractate 6 proiecte, în localitățile Craiova (1), Târgu-Jiu (3), Drobeta Turnu-Severin (1), Râmnicu-Vâlcea (1), proiecte aflate în curs de implementare. Prin <i>Prioritatea de investiții 5.2</i> au fost contractate 4 proiecte, în localitățile Băilești, Tismana, Brezoi, Călimănești.	
8	Accesibilitatea regională la rețeaua TEN-T	Infrastructura rutieră regională insuficient conectată la rețeaua TEN-T (în regiune nu există nicio autostradă), grad ridicat de congestie pe rețeaua rutieră	Conectivitate regională (îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T) și descongestionarea traficului
Observatii		O infrastructură de transport modernă și eficientă creează condiții favorabile creșterii atractivității investiționale a regiunii și permite diseminarea spațială a beneficiilor legate de dezvoltarea socio-economică continuă. În ciuda resurselor financiare considerabile alocate, rețeaua rutieră din România este una dintre cele mai puțin dezvoltate din UE. Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T): Axa prioritara 7 (rutiera), Axa prioritara 18 (fluviul Dunarea), Axa prioritara 22 (feroviara). În ceea ce privește lungimea drumurilor publice, în anul 2018, regiunea Sud Vest Oltenia se clasează pe locul 5 la nivel național, deținând o rețea rutieră de 11299 km, din care 2200 km drumuri naționale, 4646 km drumuri județene și 4453 km drumuri comunale. Având în vedere că prioritizarea intervențiilor și abordarea strategică sunt elemente cheie	

		ale procesului de programare pentru perioada 2021-2027, lista proiectelor de infrastructura rutiera de interes judetean va fi aprobata prin hotarare a Consiliului pentru Dezvoltare Regionala. Acestea vor fi analizate in cadrul Planului investitional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030, document strategic la nivel national care va contine investitiile in infrastructura de transport, orientate spre dezvoltarea coridoarelor multimodale transnationale care traverseaza Romania. Aceasta analiza are ca scop stabilirea relevantei proiectelor regionale pentru consolidarea conectivitatii nationale cu reteauna TEN-T existenta si in curs de constructie.	
9	Educație	Supraaglomerarea spatiilor in unitatile de invatamant, infrastructura precara si dotare cu echipamente inadecvata	Imbunatatirea infrastructurii de educatie si adaptarea la cerintele de pe piata muncii
Observatii		Față de UE în România există o slabă performanță a sistemului de învățământ și de formare și cheltuielile pentru educație sunt cele mai mici din UE. Participarea redusă la învățământul preșcolar împiedică dezvoltarea competențelor cognitive și sociale. Rata de părăsire timpurie a școlii rămâne ridicată, iar nivelurile de instruire în ceea ce privește competențele de bază sunt scăzute și nu se îmbunătățesc. Calitatea învățământului superior și a educației și formării profesionale, precum și relevanța pe piața forței de muncă a acestora se confruntă cu provocări, iar accesul adulților la educație este limitat. În Regiunea Sud-Vest Oltenia, în anul 2018/2019 populația școlară era de 324.446 persoane, (cu 14,95% mai puțin decât în anul 2011) cu excepția învățământului profesional și postliceal, fiind în scădere pe toate nivelele de învățământ. Era repartizată astfel: 46,54% se aflau în învățământul primar și gimnazial, 21,68% învățământ liceal, 15,05% învățământ preșcolar, 0,52% învățământ antepreșcolar, 2,44% învățământ profesional, 4,94% învățământ postliceal, 8,82% învățământ superior. În regiune, începând din anul școlar 2014/2015, s-a acordat o atenție sporită învățământului profesional. Conform PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud Vest Oltenia, 2016-2025, agenții economice au formulat solicitări de școlarizare exprese, la care ISJ din regiune au răspuns în procent foarte mare, acest fapt reflectându-se în numărul din ce în ce mai mare de elevi în toate județele. Nevoile pieței muncii regionale și locale se îndreaptă în continuare spre pentru calificări de nivel 3, astfel încât continuarea susținerii pentru învățământul profesional și investițiile în infrastructura educațională sunt măsuri necesare pentru dezvoltarea unei relații de tip "win-win" între sistemul de învățământ și mediul economic.	
10	Turism	Valorificare insuficienta a potentialului turistic	Dezvoltarea durabila si promovarea turismului
Observatii		Turismul este unul dintre cele mai importante domenii economice pentru dezvoltarea regiunii. Are un rol important pentru regiune, oferă externalități ridicate pentru comerțul cu amănuntul, serviciile locale și pentru îmbunătățirea calității vieții de rezident, dar, în același timp, este influențat foarte mult de condițiile locale, cum ar fi transportul, servicii de petrecere a timpului liber și cultural. Nevoile din sector acoperă probleme precum forța de muncă (muncitori calificați), infrastructura (cazare calitativă, paturi suficiente, infrastructură rutieră bună) și investiții în atractivitatea locului. Toate punctele care lipsesc din nevoile menționate anterior subminează potențialul unei anumite zone de a deveni un catalizator în regiune. În regiune există infrastructuri turistice care pot fi reabilitate pentru a crește atractivitatea zonei atât pentru cetățeni, cât și pentru turiști. Totodată, dezvoltarea unor infrastructuri turistice în regiune ar putea contribui la creșterea atractivității și, implicit, a numărului de turiști.	

	Viziunea dezvoltării turismului în regiunea SV Oltenia corespunde Pilonului 2 din Cadrul European de acțiune: Patrimoniul cultural pentru o Europă durabilă: soluții inteligente pentru un viitor coerent și durabil. Pentru a exploata acest potențial, cadrul de acțiune implică trei direcții de acțiune care vizează a) regenerarea orașelor și a regiunilor prin patrimoniul cultural; b) promovarea reutilizării adaptive a clădirilor de patrimoniu; și c) echilibrarea accesului la patrimoniul cultural prin turism cultural durabil și patrimoniu natural.
--	---

11	Cultură	Slaba capacitate de a valorifica economic și social cultura	Promovarea culturii în toate domeniile din regiune și oferirea unei game largi de facilități de petrecere a timpului liber
Observatii		Sunt considerate activități culturale toate tipurile de activități bazate pe valori culturale și/sau pe expresii artistice, incluzând activități orientate sau nu către piață, cu caracter comercial sau nu și realizate de orice tip de producător sau de structură (de individ, grup de amatori sau de profesioniști, organizații, societăți comerciale, instituții publice). Și în mediul urban și în cel rural există o criză de spații în care cetățenii să își poată petrece timpul liber. Fie că este vorba de parcuri, terenuri de sport, piețe, zone pietonale, spații de agrement (ștranduri, parcuri, grădină botanică, grădină zoologică, etc.), acestea au un rol important în creșterea calității vieții locuitorilor. De asemenea, există posibilități reduse în special în orașele mici de a participa la evenimente culturale. Punerea în valoare a patrimoniului cultural antropoc cu potențial turistic din regiune, poate întări identitatea regiunii, contribui la creșterea coeziunii teritoriale și poate fi o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale. Crearea unor muzee/centre expoziționale moderne, interactive, adresate tuturor categoriilor sociale și grupurilor de vârstă și reabilitarea celor existente ar aduce beneficii vieții culturale prin diversitate și ar contribui la întărirea rolului cultural al regiunii. Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022 reafirmă rolul culturii ca un al patrulea pilon al dezvoltării durabile Refacerea clădirilor monument istoric, din punct de vedere arhitectural și estetic, poate contribui la creșterea atractivității turistice și a calității mediului urban. Infrastructura culturală contribuie, de asemenea, la creșterea calității vieții, a ofertei de servicii de culturale. Uniunea Europeană, prin lansarea <i>Cadrului de acțiune european pentru patrimoniul cultural</i>, menționează patrimoniul cultural ca o resursă importantă pentru viitor, care trebuie protejată, dezvoltată și promovată. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, stabilește între priorități, <i>Valorificarea resurselor culturale specifice pe plan local prin protejarea patrimoniului cultural, identității culturale și îndeletnicirilor tradiționale (artizanale, artistice, culinare); încurajarea dezvoltării în continuare a agroturismului iar între țintele pentru 2030, Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.</i> La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor oficiale publicate de Institutul Național al Patrimoniului în anul 2015, se regăsesc 239 monumente clasificate categoria A, amplasate în mediul rural. Regiunea dispune de un cadru natural deosebit și variat ceea ce reprezintă un potențial de valorificare a ecoturismului în zonele cu particularități naturale deosebite.(Parcuri naționale și naturale, formațiuni speologice, etc.) Spațiul rural oferă o ospitalitate veritabilă, bazată pe un mediu nepoluat, calitatea vinului, gastronomie și tradiții specifice zonei. Oltenia rurală oferă munți, peșteri, chei înguste, mănăstiri, case fortificate și conace, meșteșuguri și tradiții.	

		Zone rurale montane cu potențial de dezvoltare: Baia de Fier, Sacelu, Polovragi, Pestisani (judetul Gorj), Bala (judetul Mehedinti), Voineasa (judetul Valcea). Potențialul de dezvoltare a turismului balnear în mediul rural în regiune, se concentrează în zona localităților: Săcelu (Gorj), Bala (Mehedinți). Oportunități de dezvoltare a turismului în mediul rural în Oltenia se întrevăd și în valorificarea turismului transfrontalier (Bulgaria, Serbia), potențialul turistic al zonelor Bala, Șimian (Mh), Baia de Fier, Rânca(GJ), Gighera, Urzicuța, Zăval (Dj), Mălaia, Vidra, Obârșia Lotrului (VI), etc. În regiune se poate remarca amploarea în creștere a agroturismului, prin creșterea numărului de pensiuni. Prin investiții în infrastructura turistică, zonele rurale cu potențial turistic valoros, pot promova regiunea ca pe o destinație pentru ecoturism, turism cultural-religios, turism de aventură și balnear.
12	<i>Aspectele de mediu din perspectivă a Programului Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027</i>	Proiectele finanțate prin POR au potențialul de a contribui la îmbunătățirea infrastructurii verzi, prin adoptarea unor soluții care să permită reducerea amprentei ecologice a componentei antropice. Adoptarea unor soluții compatibile cu principiile infrastructurii verzi contribuie totodată la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime. Aceste soluții includ: • Reducerea impactului asupra ariilor protejate și menținerea / refacerea conectivității coridoarelor ecologice; • Extinderea coridoarelor ecologice în mediul urban; • Măsuri de identificare și protejare a animalelor sălbatice ce se adăpostesc în clădirile supuse reabilitării; • Implementarea în mediul urban de soluții tip acoperiș verde, pereți verzi sau grădini urbane; • Îmbunătățirea condițiilor de habitat pentru speciile de faună sălbatică din mediul urban (ex: adăposturi artificiale pentru lilieci și păsări, amenajarea spațiilor verzi în scopul susținerii unor specii protejate sau polenizatori). Proiectele de reabilitare / modernizare / extindere a infrastructurilor de transport finanțate prin POR vor identifica toate presiunile existente și potențialele amenințări asupra infrastructurii verzi și vor include măsuri pentru reducerea / evitarea impacturilor semnificative. O atenție importantă va fi acordată refacerii conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice. Proiectarea măsurilor de menținere/refacere a conectivității ecologice, pentru fiecare proiect finanțat prin POR, se va realiza într-o manieră integrată ținând cont de impactul cumulat cu alte presiuni și amenințări din zona de implementare a proiectelor, precum și de contribuția schimbărilor climatice. Măsurile de evitare a fragmentării și/sau de defragmentare trebuie să fie eficiente la nivelul coridorului ecologic și nu doar la nivelul zonei de proiect.
13	<i>Sistemul de management și control al POR Sud-Vest</i>	Sistemul de management și control propus la nivel regional va fi format din: 1. ADR Sud-Vest Oltenia care va îndeplini rolul de Autoritate de Management pentru program; 2. Comitetul de Monitorizare POR SV, structură de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional strategic în monitorizarea și evaluarea implementării POR SV, care va reuni reprezentanții administrației publice, mediului academic, mediului de afaceri și societății civile; 3. Consiliul pentru Dezvoltare Regională SV cu rol de asumare și decizie. Funcția de audit va fi îndeplinită de Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României, conform prevederilor proiectului de Regulament Comun.

Tab. 3

Pentru urmărirea dezvoltării integrate a Regiunii Sud-Vest Oltenia, ar fi necesară corelarea rezultatelor cu celelalte programe și surse de finanțare.

Implicarea timpurie a administrațiilor publice locale și a mediului de afaceri în vederea stabilirii noilor priorități, respectiv participarea acestora în pregătirea noilor ghiduri, poate crea o imagine de ansamblu din punct de vedere strategic asupra Regiunii Sud-Vest Oltenia.

Principalele instituții la nivel regional pentru POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027:

(1) *Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) Sud-Vest Oltenia* - cu rol de asumare și decizie, inclusiv de a asuma în numele regiunii aceste programe și de a verifica și analiza implementarea lor, și care analizează și aprobă strategia și programele de dezvoltare regională. CDR este format din:

- reprezentanții administrației locale,
- președinții consiliilor județene,
- primarii municipiilor reședință de județ,
- câte un reprezentant al primarilor de orașe și unul al primarilor de comune din fiecare județ al regiunii;

(2) *Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia*, care conform legii este un organism non-guvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional.

(3) *Comitetul Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) Sud-Vest Oltenia*- organism consultativ care reunește și implică în procesul de planificare principalii actori cheie din regiune într-un cadru larg partenerial, și care participă la elaborarea și avizarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) Vest - document care fundamentează POR Vest pentru perioada 2021-2027.

(4) *Consortiul Regional de Inovare Regiunea Sud-Vest Oltenia (CRI)* - structura consultativă implicată în procesul de actualizare și monitorizare a Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă, de avizare a Documentului Cadru Regional, precum și de analiză și prioritizare a propunerilor de proiecte aferente entităților regionale de inovare și transfer tehnologic.

Aceste instituții asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al Programului Operațional Regional.

Având o îndelungată colaborare de mai bine de 20 de ani, acestea vor asigura echilibrul structurilor locale și regionale, fiind un organism bine încheșat. Sistemul decizional se bazează într-o măsură mai mare pe un sistem de reguli/proceduri profesionale și într-o măsură mai mică pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

Implementarea, monitorizarea și evaluarea POR *Sud-Vest Oltenia* 2021-2027 vor fi realizate cu sprijinul viitorului Comitet de Monitorizare al POR (CM POR) Vest. Comitetul va avea 24 membri, reprezentând la paritate administrația publică locală, respectiv mediul academic, de afaceri și societatea civilă. Astfel jumătate din membri vor fi reprezentanți ai celor 4 consilii județene și a celor 4 primării ale municipiilor reședință de județ și a 4 primării de orașe, câte unul din fiecare județ. Cealaltă jumătate va fi formată din reprezentanți ai celor mai active și relevante firme din regiune, universități, ONG-uri care activează în domeniile de interes ale POR. Criteriile și procesul de selecție ale acestora vor fi realizate ulterior aprobării POR Vest 2021-2027.

Având în vedere că, în conformitate cu prevederile Regulamentului comun, Comitetele de Monitorizare se pot constitui doar după aprobarea de către Comisia Europeană a

Programelor Operaționale Regionale, propunem pregătirea și constituirea acestora în două etape, pentru a asigura cadrul și continuitatea funcțiilor privind programarea și monitorizarea la nivel regional. Astfel,

- într-o primă etapă, s-a propus constituirea la nivelul Regiunii *Sud-Vest Oltenia* a unui Comitet Strategic de Programare Regională, care să sprijine procesul de identificare a nevoilor de dezvoltare și de prioritizare a investițiilor care urmează a fi incluse în Programele Operaționale Regionale.

- într-o etapă ulterioară, Comitetul Strategic de Programare Regională va sta la baza formării Comitetului de Monitorizare, prin preluarea membrilor, fie în calitate de membri cu drept de vot, fie în calitate de membri observatori. Acestor membri de la nivel regional, li se vor adăuga ca și membri cu drept de vot reprezentanți ai autorităților de la nivel național, cu care Programele Operaționale Regionale trebuie să se coreleze și coordoneze.

În ceea ce privește, *capacitatea administrativă*, sunt avute în vedere atât măsuri pentru sistemul de management și control, pentru întărirea capacității administrative a Agenției pentru Dezvoltare Regională *Sud-Vest Oltenia* în calitate de autoritate de management, cât și măsuri de capacitate administrativă la nivelul principalilor beneficiari pentru creșterea capacității de implementare a proiectelor. În cadrul fiecărei axe sunt propuse acțiuni legate de creșterea capacității în ceea ce privește pregătirea și implementarea proiectelor.

Strategia POR SV Oltenia reflectă orientările politicii de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027 și a fost elaborată luând în considerare nevoile și provocările existente la nivelul regiunii, precum și concluziile *Raportului de țară din 2019 pentru România*.

Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politica asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investiții care să contribuie la competitivitatea regională, inovare și digitalizare, eficiența energetică, mobilitate și conectivitate.

Abordarea integrată cu privire la obiectivul de politică 5

În conformitate cu implementarea abordării teritoriale, acțiunile din Obiectivul 5 vor rezulta din strategii integrate, planuri de acțiune sau alte documente strategice de la nivel local sau regional care conțin propuneri de proiect. Strategiile de dezvoltare integrate vor reflecta legăturile funcționale și spațiale ale teritoriului. Obiectivul 5 prin consolidarea sentimentului de identitate regională, va fi, de asemenea, axat pe punerea în aplicare a ideilor de dezvoltare inovatoare / experimentale, astfel încât să permită testarea la nivel regional a unor proiecte, atât în urban, cât și în rural, din domenii precum:

- protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor în domeniul culturii ca factori importanți pentru dezvoltarea socio-economică a regiunii;
- dezvoltarea zonelor cu valori naturale și de peisaj ridicate, precum și a celor bazate pe proprietăți balneare și valori culturale care determină atractivitatea turistică ridicată.

Start în dezbaterile pentru actualizarea Planului Național de Redresare și Reziliență

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) a lansat, în data de 28 ianuarie 2021, consultările între ministere, în plan tehnic, pe grupuri de lucru pe domenii, pentru identificarea priorităților și proiectelor care vor fi incluse în versiunea actualizată a Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Începând cu data de 1 februarie, au avut loc discuții tematice zilnice, între reprezentanții ministerelor, pe cele 10 grupuri de lucru stabilite pe domenii. Discuțiile tematice s-au desfășurat până pe 19 februarie, în două runde, după care au fost integrate propunerile pentru Planul actualizat. Domeniile celor 10 grupuri de lucru care au fost stabilite prin Memorandum, pentru a acoperi domeniile celor 6 piloni ai Planului Național de Redresare și Reziliență, sunt următoarele: Transport; Mediu, schimbări climatice, energie, eficiență energetică; Dezvoltarea localităților urbane; Agricultură și dezvoltare rurală; Sănătate; Educație; Mediu de afaceri, antreprenoriat; Cercetare, inovare, digitalizare; Îmbunătățirea fondului construit; Reziliență în situații de criză. De asemenea, au fost organizate mai multe dezbateri publice cu partenerii din mediul de afaceri și ONG și toți cei interesați, cu scopul de a discuta deschis și a identifica idei valoroase.

(Sursa: <https://www.roreg.eu/assets/files/downloads/Buletin%20regional%20SV%20Oltenia%20ianuarie%202021.pdf>) ADR

4.3 Parteneriate

În Regiunea Sud-Vest Oltenia structurile parteneriale sunt constituite în conformitate cu prevederile Legii 315/2004, cu modificările ulterioare. De asemenea, se iau în considerare:

- *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) al Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia;*
- *Regulamentul- cadru privind organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) 2021-2027;*
- *Regulament privind organizarea și funcționarea Consorțiului Regional de Inovare (CRI) în Regiunea Sud-Vest Oltenia;*

Astfel, relații parteneriale se stabilesc la nivelul:

- ❖ Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR)
- ❖ Comitetului Regional pentru elaborarea PDR (CRP)
- ❖ Consorțiului Regional de Inovare (CRI)

Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) este organismul regional deliberativ, fără personalitate juridică, care este constituit și funcționează pe principii parteneriale la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, în scopul coordonării activităților de elaborare și monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regională.

Comitetul Regional pentru elaborarea PDR 2021-2027 (CRP) are rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al CDR pentru elaborarea și avizarea PDR și are în componența sa ca membri titulari sau supleanți, reprezentanți, la nivel decizional, ai ADR, ai compartimentelor de dezvoltare rurală județene ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale precum și ai altor servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, reprezentanți ai instituției prefectului, consiliilor județene, consiliilor locale, ai societății

civile, precum și reprezentanți ai altor organizații cu activitate relevantă la nivel regional în diverse domenii specifice. CRP este coordonat de ADR Sud-Vest Oltenia care asigură și secretariatul acestuia.

Componenta structurilor parteneriale prevăzute în Regulamentul Cadru al Comitetelor Regionale sunt:

- Grupurile tematice regionale (GTR)
- Grupurile de lucru subregionale (GLSR)

Grupurile tematice regionale (GTR) stabilite la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia au structura corelată cu obiectivele de politică (OP) de la nivel european pentru perioada 2021-2027:

- ✓ *Competitivitate, inovare și transfer tehnologic, digitalizare (OP1);*
- ✓ *Mediu și schimbări climatice, eficiență energetică, mobilitate (OP2);*
- ✓ *Infrastructura regională de transport (OP3);*
- ✓ *Educație, ocuparea forței de muncă, sănătate, servicii sociale (OP4);*
- ✓ *Turism, cultură, patrimoniu cultural (OP5);*
- ✓ *Administrație și bună guvernare.*

Grupurile de lucru subregionale (GLSR) sunt organizate la nivel județean, organizate în funcție de prioritățile regionale de dezvoltare. Atribuțiile grupurilor tematice regionale și grupurilor de lucru subregionale sunt de a examina analizele economice și sociale și problemele majore identificate la nivel județean, obiectivele de dezvoltare stabilite și strategia pentru realizarea acestora. Acestea contribuie la realizarea documentelor necesare elaborării PDR și formulează recomandări și propuneri care sunt transmise CRP.

Parteneriatul regional este compus din membri titulari și membri supleanți, reprezentanți ai ADR Sud-Vest Oltenia astfel:

- Consilii județene și Primării de municipii și orașe;
- Servicii și instituții județene publice (Agenții pentru ocuparea forței de muncă, pentru protecția mediului, direcții de asistență socială, direcții de cultură);
- Inspectorate școlare, Universități, licee, institute de cercetare;
- Camere de comerț și industrie, întreprinderi mari;
- Direcții regionale de drumuri și poduri, căi ferate, aeroporturi;
- Grupuri de acțiune locală (GAL-uri), organizații de cooperare transfrontalieră, dezvoltarea turismului;
- Organizații culturale. O altă structură partenerială inițiată la nivelul Regiunii Vest este Consorțiul Regional de Inovare, constituit în conformitate cu prevederile din Metodologia pentru elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Membri titulari sau supleanți, la nivel decizional, de la:

- ADR Sud-Vest Oltenia
- Consilii județene / prefecturi / municipii / orașe
- Direcția Regională de Statistică Regiunea Sud-Vest Oltenia
- Grupurilor tematice regionale (GTR)
- Grupurilor de lucru subregionale (GLSR)
- Universități
- Mediului de afaceri
- Patronate / sindicate
- Societate civilă
- Alte instituții și organizații cu reprezentare în Regiunea Sud-Vest Oltenia

Componenta structurii parteneriale este prevăzută în Regulamentul privind organizarea și Funcționarea Consorțiului Regional de Inovare în Regiunea Sud-Vest Oltenia și este format din reprezentanții următoarelor categorii de instituții/entități/organizații:

- Instituții de învățământ superior de stat acreditate și structuri de cercetare - dezvoltare ale acestora;
- Institute de cercetare - dezvoltare, care operează (au sediul central sau filiala cu personalitate juridică) în Regiunea Sud-Vest Oltenia;
- Institute, centre sau stațiuni de cercetare - dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a academiilor de ramură;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca instituții publice ori de drept public;
- Alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate și cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite;
- Institute sau centre de cercetare-dezvoltare fără scop patrimonial, recunoscute de utilitate publică;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial;
- Entități de management ale clusterelor;
- Entități de transfer tehnologic acreditate;
- Agenți economici care au activitate de CDI.

Pentru perioada de programare 2021-2027, MFE îndeplinește în continuare calitatea de coordonator național al elaborării documentelor de programare, respectiv a Axelor Prioritare și a programelor subsecvente, asigurând totodată cadrul partenerial prin implicarea tuturor părților interesate reprezentative pentru programarea și implementarea fondurilor aferente PC.

Odată cu definitivarea arhitecturii viitoarelor Programe Operaționale prin Memorandum la nivelul Guvernului în luna februarie 2020, grupurile de lucru organizate la nivelul celor 5 obiective de politica au fost restructurate la nivel de program ca urmare a unui *Apel Național pentru exprimarea interesului și pentru selecția partenerilor în cadrul structurilor*

parteneriale aferente Programelor Operaționale care a fost organizat în perioada mai – iulie 2020.

Totodată, MFE implementează un proiect de Asistență Tehnică „Sprijin pentru implementarea principiului parteneriatului în coordonarea și gestionarea fondurilor europene privind coeziunea”, care își propune crearea unui sistem coordonat de informare și comunicare pentru parteneri și elaborarea *Codul Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune*.

Dincolo de activitatea concretă a structurilor parteneriale, transparența în procesul de programare este asigurată prin intermediul secțiunii dedicate la nivelul site-ului MFE, în cadrul căreia sunt postate cu regularitate documentele relevante pentru procesul de programare supuse consultării: logicile intervențiilor, diversele versiuni ale Programelor Operaționale, precum și calendarul consultărilor publice (*link web: <http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>*).

Astfel, după publicarea la 31 iulie a primelor versiuni ale Programelor Regionale 2021-2027 a avut loc o consultare publică în sistem de videoconferință la care au participat prin intermediul platformei Webex aproximativ 180 de reprezentanți ai partenerilor.

Observațiile/propunerile formulate în timpul reuniunii și/sau transmise ulterior în scris au fost analizate și, după caz, integrate în versiunea revizuită a programelor.

ADR Sud-Vest Oltenia a organizat consultări între partenerii regionali cu privire la POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027. În acest context *au fost organizate consultări în teritoriu cu partenerii regionali - reprezentanți ai autorităților publice de la nivelul localităților urbane din cele cinci județe ale regiunii de dezvoltare, ai consiliilor județene și ai Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Craiova*.

În cadrul reuniunilor au fost prezentate și dezbatute subiecte pe tematici de interes precum propunerea de structura a POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 și pregătirea portofoliului de proiecte aferent noului Program, condiții de pregătire a proiectelor conform OUG 88/2020 privind instituirea unor măsuri precum și a unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021-2027, precum și actualizarea documentelor strategice la nivel de UAT.

În vederea construirii unui program operational coerent, care să vină în sprijinul beneficiarilor, POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 s-a conturat pornind de la nevoile identificate în PDR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, urmare a consultărilor cu partenerii regionali și ținând cont de noile prevederi impuse prin propunerile de regulamente europene și de logica intervenției definite la nivelul programelor operaționale.

POR 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia este fundamentat de portofoliul de proiecte regional, având ca punct de pornire necesarul de dezvoltare al regiunii în domenii de intervenție precum inovarea și cercetarea, mediul de afaceri, digitalizarea, dezvoltarea urbană, mobilitatea și conectivitatea, biodiversitatea, educația, promovarea patrimoniului cultural și a turismului, în concordanță cu obiectivele politicii europene 2021-2027.

În vederea informării publicului larg privind viitoarele priorități de intervenție ale POR și ca parte a procedurii de evaluare strategică de mediu, Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia a publicat prima versiune a Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027 pe site-ul propriu:

De asemenea, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia au fost constituite și funcționează două structuri partenariale consultative, respectiv Comitetul Regional de Planificare (CRP) și Consorțiul Regional de Inovare (CRI) Sud-Vest Oltenia.

Comitetul Regional de Planificare (CRP) este o structură coordonată de Agenția pentru Dezvoltare Regională SV Oltenia, ce avizează PDR Sud-Vest Oltenia, ca baza strategică esențială pentru includerea măsurilor și a proiectelor implementate la nivel regional în viitoarele programe de finanțare. În componența CRP SV Oltenia intra Instituțiile prefecturilor din cele 5 județe ale regiunii, Autoritățile publice locale (Consilii Județene, Consilii Locale), servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, Institute de cercetare și instituții de învățământ superior precum și parteneri economici și sociali.

Consorțiului Regional de Inovare (CRI) Sud-Vest Oltenia este o structură consultativă, fără personalitate juridică, coordonată de ADR SV Oltenia, care are rol atât în avizarea Documentului cadru regional al Strategiei Regionale de Inovare pentru Specializare Inteligentă (RIS3), realizarea portofoliului de proiecte aferent, cât și în monitorizarea strategiei RIS 3.

CRI Sud-Vest Oltenia are în componența sa, la nivel decizional, reprezentanți ai ADR Sud-Vest Oltenia, precum și reprezentanți ai instituțiilor publice centrale, reprezentanți ai consiliilor județene, consiliilor locale, Universităților precum și reprezentanți ai societății civile cu activitate relevantă la nivel regional în domeniul inovării și cercetării.

Pentru a asigura relevanța și eficiența acțiunilor în implementarea POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, cadrul partenerial deja constituit va continua să fie aplicat și va funcționa dincolo de faza de programare a Programului. (sursa: Axe SV Oltenia).

Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia va îndeplini rolul de Autoritate de Management pentru *POR Vest 2021-2027*.

Luând în considerare atribuțiile ADR Sud-Vest Oltenia în pregătirea documentelor strategice corespunzătoare perioadei de programare 2021-2027, dar și în pregătirea portofoliului de proiecte aferent, la nivelul ADR Sud-Vest Oltenia a fost inițiat procesul de consultare a partenerilor regionali cu privire la POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027. În acest context, în vederea asigurării unui proces participativ transparent, pe mai multe niveluri, ADR Sud-Vest Oltenia a organizat, în perioada iunie – iulie 2020, consultări în teritoriu cu partenerii regionali - reprezentanți ai autorităților publice de la nivelul localităților urbane din cele cinci județe ale regiunii de dezvoltare, ai consiliilor județene și ai Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Craiova.

În scopul consolidării unui portofoliu de proiecte articulate pe nevoile concrete din regiune, ADR Sud-Vest Oltenia a solicitat celor 40 de UAT-uri urbane din regiune și celor 5 Consilii Județene transmiterea ideilor de proiecte identificate la nivelul comunităților locale și județene, însumând un număr de 590 de propuneri de proiecte.

Astfel, portofoliul de proiecte al Regiunii Sud-Vest Oltenia cuprinde propuneri de proiecte aflate în diverse stadii de maturitate, care răspund nevoilor de investiții identificate de către entitățile publice și private din regiune. Acesta cuprinde atât idei de proiecte ce pot primi sprijin prin Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, cât și prin intermediul altor Programe Operaționale sau din fonduri naționale.

POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 va reprezenta *principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivel regional pentru zona urbană* în următoarea perioadă de programare.

După aprobarea finală a programului de către Comisia Europeană, ADR Sud-Vest Oltenia a stabilit calendarul lansărilor de apeluri de proiecte și a elaborat ghidul solicitantului pentru fiecare componentă. Agenția a stabilit practic la nivel regional condițiile specifice de finanțare a proiectelor.

Documentele pentru perioada de programare 2021-2027 sunt elaborate cu respectarea regulamentelor europene și a celor 5 obiective de politică prevăzute de acestea: *O Europă mai inteligentă, O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, O Europă mai conectată, O Europă mai socială și O Europă mai aproape de cetățeni*.

La elaborarea programului s-au avut în vedere totodată și documentele strategice regionale aflate în consultare publică: *Planul pentru Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia și Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3 Sud-Vest Oltenia) 2021-2027*.

În perioada de programare 2021-2027, finanțările vor fi orientate atât spre investiții cu o tipologie cunoscută, cât și spre tipologii noi de proiecte. Astfel, vor continua investițiile în *mobilitatea urbană și transportul public, amenajarea spațiilor verzi și regenerare urbană*, investițiile în *eficientizarea termică a clădirilor publice și rezidențiale, dezvoltarea turismului cultural și natural, realizarea unor trasee turistice, precum și în domeniul infrastructurii educaționale*. De asemenea, se vor finanța și *proiecte strategice de modernizare a drumurilor județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă la rețeaua TEN-T*.

Un element de noutate îl reprezintă componenta *”Smart City”*, prin care vor fi finanțate *investiții privind digitalizarea administrației publice locale și a altor investiții specifice ”orașelor inteligente”, din varii domenii - mobilitate urbană, iluminat, clădiri publice, utilități edilitare, spații deschise, aplicații on-line etc.*

Mediul de afaceri va beneficia în continuare de investiții prin *Programul Operațional Regional 2021-2027*, acestea fiind orientate către cele șase domenii de specializare inteligentă identificate în *Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3 Sud-Vest Oltenia) 2021-2027* - Agricultură și industrie alimentară; Eficiență energetică și construcții (clădiri) sustenabile; Digitalizare, industrializare, inclusiv Industry 4.0; Industria manufacturieră și prelucrătoare; Industriile culturale și creative; Sănătatea și calitatea vieții. Vor fi sprijinite

proiectele care vizează digitalizarea, cercetarea, transferul tehnologic, inovarea, precum și competitivitatea economică în aceste domenii.

În funcție de rezultatul negocierilor, dar și de propunerile venite din partea entităților interesate, *Programul Operațional Regional 2021-2027 Regiunea Sud-Vest Oltenia* poate suferi îmbunătățiri și actualizări.

Se colaborează îndeaproape cu unitățile administrativ-teritoriale, pe care se dorește să fie sprijinite în identificarea și pregătirea de proiecte care să genereze un impact pozitiv real asupra dezvoltării locale și regionale. Totodată, atenția se îndreaptă și către entitățile private, ale căror nevoi sunt înțelese și se va răspunde adecvat prin finanțările care vor urma.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, în calitate de administrator de schema de ajutor de minimis și de ajutor de stat și în conformitate cu Ordinul MFE nr. 894/03.08.2020, a lansat pe 05 noiembrie 2020, Ghidul de finanțare pentru pregătirea documentațiilor tehnico-economice destinate proiectelor de infrastructură în domeniul specializării inteligente aferente perioadei de programare 2021-2027. De asemenea, ADR Sud-Vest Oltenia, în calitate de administrator de schema de ajutor de minimis și de ajutor de stat a actualizat *Ghidul simplificat de accesare a fondurilor destinate pregătirii proiectelor de infrastructură în domeniul specializării inteligente*, secțiunea *Cheltuielile eligibile pentru beneficiarii finali ai schemei de ajutor de stat și minimis* din cadrul subcapitolului. 2.3.2. *Condiții cumulative de eligibilitate a cheltuielilor pentru ajutorul de stat/de minimis.* Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Asistență Tehnică din cadrul Ministerului Fondurilor Europene a publicat OMFE nr. 1377/19.11.2020 privind modificarea *Ghidului Solicitantului Condiții Specifice de accesare a fondurilor din Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 – 2020 destinate pregătirii proiectelor în domeniul specializării inteligente pentru perioada de programare 2021-2027.*

Entitățile care pot beneficia de sprijin prin intermediul acestui apel sunt:

- institutele de cercetare, ONG-urile, alte entități publice sau private de cercetare-dezvoltare-inovare, microîntreprinderile și/ sau întreprinderile mici, mijlocii și mari (individual sau în parteneriat);
- unitățile administrativ-teritoriale, doar în calitate de membru-partener cu universități, institute de cercetare, ONG, alte entități publice sau private de cercetare-dezvoltare-inovare, microîntreprinderi/ întreprinderi mici, mijlocii și mari, universități.

Pentru a aplica în cadrul acestui apel de proiecte, solicitanții de finanțare trebuie să depună o fișă de proiect care să respecte toate criteriile de eligibilitate menționate în cadrul ghidului. Solicitanții pot depune o singură fișă de proiect, indiferent dacă proiectul este depus în calitate de beneficiar unic sau de lider/ partener.

Beneficiarii documentațiilor pentru care se va acorda sprijin financiar vor avea obligația de a depune și proiectul de investiții, în condițiile stabilite pentru perioada de programare 2021-2027.

4.4 Analiza SWOT Regională

Conform condițiilor favorizante impuse statelor membre UE prin intermediul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, existența strategiilor de specializare inteligentă la nivelul fiecărui teritoriu reprezintă un instrument necesar pentru realizarea unor investiții

eficiente și eficace în materie de cercetare, dezvoltare și inovare. De altfel, sprijinirea investițiilor în cercetare și inovare reprezintă o condiție prealabilă pentru utilizarea Fondului European de Dezvoltare Regională destinat dezvoltării competitive în perioada 2021-2027.

În vederea maximizării impactului investițiilor în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării, este esențial ca strategia de specializare inteligentă la nivelul unui teritoriu să fie bazată pe o analiză SWOT în vederea concentrării resurselor pe un set limitat de priorități în materie de cercetare și inovare.

Analiza SWOT reprezintă o analiză a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor existente în raport cu un element analizat, fiind folosită în mod curent ca instrument pentru facilitarea planificării politicilor aplicate la nivelul unui teritoriu.

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
• Grad relativ ridicat de accesibilitate rutieră la nivelul centrelor urbane principale din regiune (regiunea este traversată de axa prioritară 7 TEN-T de transport rutier, 5 drumuri europene și de axa prioritară 22 TEN-T de transport feroviar) • Prezența Aeroportului Internațional Craiova (deservește traficul de pasageri, mărfuri și poștă, precum și mișcării aeronave în zonă) • Grad ridicat de electrificare a rețelei de cale ferată comparativ cu celelalte regiuni ale țării (51,21% din totalul de cale ferată era, în anul 2018, electrificată) • Existența clusterelor funcționale la nivel regional axate pe diverse sectoare de activitate (cluster funcționale în domeniile construcții, automotive, turism, agricultură, IT, logistică, transport, etc.) • Trend crescător al PIB-ului la nivel regional (PIB-ul înregistrat în anul 2018 avea o valoare cu 39,73% mai mare decât în anul 2014.) Rata reală de creștere a PIB regional, pozitivă. • Trend crescător al numărului de IMM-uri la nivel regional (creștere a numărului de unități economice din categoria întreprinderilor mici și mijlocii cu 11,27% în anul 2018 față de anul 2014) • Volumul crescut al exporturilor din Regiunea Sud – Vest Oltenia, în special în județele Dolj și Olt (soldul exporturilor s-a situat la 1.212.963 mii euro în 2019) • Soldul excedentar al balanței comerciale în perioada 2014 – 2019 (sold excedentar înregistrat în fiecare județ al regiunii)	• Lipsa unei autostrăzi pe teritoriul regiunii. • Cel mai mic număr de conexiuni telefonice fixe dintre toate regiunile, la sfârșitul anului 2017 (8%). Grad relativ scăzut de dotare cu calculator acasă, comparativ cu regiunile mai dezvoltate (63,7% dintre gospodăriile, dotate în anul 2017). Grad relativ scăzut de acces la internet de acasă, comparativ cu regiunile mai dezvoltate (70,7% dintre gospodăriile, au acces la internet în 2017, din care 8,5% conexiuni broadband). • Grad ridicat de ocupare în agricultură (30,72% la nivelul anului 2018). • Regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează cea mai ridicată rată a șomajului la nivel național (5,9% în anul 2018). • Regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează cel mai scăzut câștig salarial nominal mediu net lunar, comparativ cu alte regiuni din țară (în anul 2019 – 2.630 lei). • Tendință de scădere a populației la nivel regional (locul al treilea din punct de vedere al celei mai semnificative scăderi ale populației în perioada 2014-2019.-106.924 persoane). • Nivel redus de investiții străine directe atrase la nivel regional (2.478 milioane euro, în anul 2018 - penultimul loc la nivel național) • Valoarea PIB per capita în PPS la nivel regional redusă (49% din media UE, regiunea Sud-Vest Oltenia fiind clasată între ultimele 10 regiuni la nivel european prin prisma acestui indicator) • La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia se înregistrează cel mai mic număr de unități locale active, comparativ cu alte regiuni de

• Avantaje comparative la nivel de regiune pentru grupele de produse: XVII. Mijloace si materiale de transport (indice RCA=1,689),86. Vehicule si echipamente pentru caile ferate si de comunicatii (indice RCA=1,518),87. Automobile, tractoare si alte vehicule terestre (indice RCA=1,664), XV. Metale comune si articole din acestea (indice RCA=1,810) 73. Produse din fonta, fier si otel (indice RCA=2,934), 76. Aluminiu si articole din aluminiu (indice RCA=8,418), 68. Articole din piatra (indice RCA=3,079),XII. Incaltaminte, palarii, umbrele si articole similare(indice RCA=2,606),61. Articole si accesorii din imbracaminte din tricotaje (indice RCA=4,682),63. Alte articole textile (indice RCA=6,400),47. Pasta din lemn (indice RCA=3,477),IX. Produse din lemn, exclusiv mobilier (indice RCA=2,391),40. Cauciuc si articole din cauciuc (indice RCA=2,615),35. Substante albuminoide (indice RCA=1,456, Dolj),30. Produse farmaceutice (indice RCA=1,969, Dolj),28. Produse chimice anorganice, Vâlcea, III. Grasimi si uleiuri animale sau vegetale (indice RCA=2,476, Olt), II. Produse vegetale (indiceRCA=1,763),05. Alte produse de origine animala (indice RCA=1,785). • Ponderea relativ mare a cheltuielilor de capital din activitatea de cercetare-dezvoltare (48,60% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare în anul 2018) • Existența unui număr ridicat de centre de cercetare în mediul academic (peste 25 de departamente de cercetare în mediul academic la nivel regional) • Numărul ridicat al stațiunilor de cercetare din domeniul agricol (8 stațiuni de cercetare funcționale pe teritoriul regiunii) • Poziționarea pe teritoriul regiunii a unor agenți economici importanți din perspectiva activităților de cercetare – dezvoltare derulate (care activează cu precădere în domeniul ingineriei și mecanicii). • Instituții de învățământ implicate și dedicate dezvoltării activității de CDI la nivelul regiunii; • Existenta a trei entitati de transfer tehnologic acreditate	- dezvoltare (41.882 unități în anul 2018, reprezentând 7,08% din totalul de la nivel național) • Volumul redus al exporturilor în județele Gorj, Mehedinți (sub 200.000 lei/an) și Vâlcea (sub 400.000 lei/an) în 2019 • Regiunea Sud –Vest Oltenia se află pe locul 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare în ceea ce privește gradul de inovare (conform studiu Inobarometru 2011); • Numărul redus de institute de cercetare – dezvoltare (doar 3 institute de cercetare de interes național); • Numărul redus de entități acreditate de inovare și transfer tehnologic (3 entități acreditate de inovare și transfer tehnologic); • Numărul redus al întreprinderilor inovatoare (pe teritoriul regiunii activau 3,29% din totalul întreprinderilor inovatoare la nivel național în anul 2014. În anul 2016 ponderea acestora în totalul național a scăzut la 1,95%); • Numărul întreprinderilor care au realizat atât inovare de produs, cât și de proces (pe teritoriul regiunii activau 1,28% din totalul întreprinderilor care au realizat atât inovare de produs cât și de proces la nivel național în anul 2014-ultimul loc. În anul 2016 ponderea acestora în totalul național a crescut la 6,18% - penultimul loc); • Regiunea Sud –Vest Oltenia înregistrează cel mai mic număr de aplicații pentru obținerea de brevete din cele 8 regiuni de dezvoltare din România în anul 2012;(ultimele date disponibile) • Număr redus al publicațiilor științifice (pondere de doar 3.85% la nivelul Regiunii Sud –Vest Oltenia în totalul publicațiilor cu autori români din anul 2011); • Numărul redus al aplicațiilor pentru obținerea de brevete (din anul 2010, numărul de aplicații din Regiunea Sud –Vest Oltenia a scăzut de la 1.13 aplicații la un milion de locuitori, la doar 0.324 aplicații la un milion de locuitori în anul 2012) • Ponderea redusă a cheltuielilor totale pentru activitatea de cercetare –dezvoltare în regiune (0,2% din PIB în anul 2017, singurele regiuni cu o pondere mai mică fiind regiunile Sud –Est-0,07% și Nord-Est-0,17%);
---	--

• Existenta a doua Institute Nationale in regiune - Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice (ICSI) in Ramnicu Valcea si Institut National de Cercetare -Dezvoltare si Incercari pentru Electrotehnica (ICMET) in Craiova • Existenta CNHPC (Centrul National de Hidrogen si Pile de Combustie) • Existenta de instalatii de separari izotopice si a unor laboratoare de analize izotopice.	• Numărul redus de unități locale active care desfășoară activități de CDI existente la nivelul regiunii (70 de firme care desfășurau activități de cercetare – dezvoltare și inovare). • Numărul redus de salariați în activitatea de cercetare – dezvoltare (numărul salariaților din activitate de cercetare – dezvoltare de la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia a scăzut în perioada 2010 – 2017, de la 2.315 la 2.132 de persoane, regiunea clasându-se pe ultimul loc la nivel național) • Industria textilă nu este sprijinită prin activități de cercetare la nivel regional (nu există institute de cercetare specializate în acest domeniu la nivel regional) • Industria auto nu este sprijinită prin activități de cercetare la nivel regional (nu există institute de cercetare specializate în acest domeniu la nivel regional). • Slaba colaborare între furnizorii de CDI și întreprinderi; • Scăderea performanței în materie de inovare; • Infrastructura de CDI uzată fizic si moral; • Cercetarea aplicată încă limitată; • Nivel scăzut de colaborare știință-afaceri; • Lipsa interesului tinerilor de a se angaja în domeniul CDI; • Lipsa unei platforme pe care sa se regaseasca cererea (nevoia) de cercetare pentru întreprinderi • Lipsa infrastructura fibra optica (de exemplu: NetCity) • Lipsa “living labs” pentru domeniile smart • Lipsa telecomunicatiilor specifice Smart City, LP WAN, LORA NB, etc • Lipsa unei concentrari a domeniilor smart • Numar mic de centre CDI; • Numar mic de firme care creaza valoare adaugata mare si au capacitate de export; • Firmele exporta in principal materii prime si mult prea putin tehnologii sau produse cu valoare adaugata mare. (doar 0,24% din exporturile regiunii în 2019, au reprezentat exporturi de tehnologie înaltă. 7,78% din exporturile naționale de tehnologie medie-înaltă în 2019 sunt realizate de regiunea Sud-Vest Oltenia)
--	--

<i>Oportunități</i>	<i>Amenințări</i>
• Facilități fiscale oferite agenților economici care desfășoară activități în domeniul cercetării-dezvoltării; • Implementarea Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare • Fonduri de finanțare a proiectelor de infrastructură rutieră prin intermediul Programului Operațional Infrastructură Mare 2021-2027; • Fonduri nerambursabile prin intermediul POR 2021-2027, PODCIDIF, PNDR • Oportunități de finanțare prin POR 2021-2027 -obiectivul de politica nr. 1 -, O Europa mai inteligentă –transformare industrială inovatoare și inteligentă” • Oportunități de finanțare prin POR 2021-2027 -obiectivul de politica nr. 2 O Europa mai verde • Noi oportunități de finanțare dedicate cercetării și inovării în lupta cu virusul Covid 19; • Dezvoltarea mediului de afaceri, ca rezultat al înființării unor noi infrastructuri de sprijinire a afacerilor • Dezvoltarea sinergiilor naționale, europene și internaționale între IMM-uri și sectorul cercetării • Crearea unui HUB-centru suport specializat în oferirea serviciilor de consultanță pentru atragerea de finanțări în domeniul CDI; • Încheierea de parteneriate între universități și IMM-uri în vederea depunerii de proiecte comune în domeniul CDI; • Încheierea de consorții cu parteneri regionali pentru competițiile de proiecte dedicate CDI; • Crearea de baze de date cu parteneri din Uniunea Europeană care să conecteze IMM-urile, universitățile, institute pentru valorificarea potențialului CDI din regiune; • Dezvoltarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri; • Creșterea investițiilor în cercetare-dezvoltare a întreprinderilor; • Transfer tehnologic - Transpunerea ideilor rezultate din activitatea de cercetare dezvoltare în produse și servicii noi;	• Ponderea redusă a cheltuielilor publice cu cercetarea-dezvoltarea la nivel național în PIB. • Nivel redus de experiență în accesarea și implementarea proiectelor CDI cu finanțare internațională. • Emigrarea unui număr foarte mare de cercetători la nivel național; • Nivelul redus al veniturilor personalului implicat în activități de cercetare –dezvoltare la nivelul instituțiilor publice. • Reticența investitorilor străini • Tendința de reducere a populației regiunii în perioada următoare • Îmbătrânirea populației; • Capacitate redusă de cofinanțare a cercetării în mediul public; • Posibilitățile limitate ale IMM-urilor de a realiza parteneriate cu universitățile, institute de cercetare-dezvoltare în domeniul CDI; • Migrarea forței de muncă înalt calificate; • Preponderența specializărilor studenților în domenii tehnice; • Birocrația instituțiilor publice;

•Specializare inteligentă în domeniul transportului electric și ecologic (feroviar, auto pe patru roți, transport electric pe două roți). Prin asocierea și cooperarea firmelor existente în Oltenia se pot dezvolta vehicule electrice inteligente ușoare pentru transportul călătorilor pe distanțe scurte (Tram-Tren) Aeroport-Craiova, Aeroport-Slatina, Aeroport-Filiasi, Aeroport-Caracl, Aeroport-Segarcea., inclusiv pentru transportul în Craiova pe linia de tramvai. • Crearea de Clustere Inovative la inițiativa și sub conducerea Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare acreditate (ICMET Craiova, ICSI Rm.Valcea), în domeniul specific de activitate, pentru atragerea forței de muncă tânără înalt calificată, pentru crearea unei economii regionale competitive; •Asigurarea investițiilor în angajarea și formarea resursei umane deficitare din activitatea de cercetare-dezvoltare specifice Institutelor Naționale de Cercetare -Dezvoltare acreditate, prin finanțare corespunzătoare și programe de digitalizare a activității; • Promovarea de competiții prin încheierea de parteneriate între Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare acreditate (ICMET Craiova, ICSI Rm.Valcea), Universitățile și IMM-urile Regiunii SV Oltenia în vederea dezvoltării de produse, tehnologii și servicii inovative. • Realizarea de aplicații ale izotopilor pentru protecția mediului și pentru creșterea calității vieții (Ramnicu Valcea) • Realizarea obiectivului Hidrogenul combustibil alternativ pentru mobilitate, orientare în concordanță cu directiva europeană AFI(94/2014) în cadrul ICSI Rm Valcea.	
--	--

Conform *Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ* (PRAI) 2016-2025 - Regiunea de Dezvoltare SUD VEST OLTENIA, analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea arată în felul următor:

Puncte tari:	Puncte slabe:
• Ofertă educațională IPT care acoperă la nivel regional toate domeniile de pregătire cuprinse în nomenclatorul de calificări,	▪ Gradul de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani), a

• Calificări profesionale apreciate de către elevi, care sunt în concordanță cu cerințele de pe piața muncii la nivel local: mecanic auto, mecanic agricol, bucătar, cofetarpatiser, electrician exploatare joasă tensiune, horticultor. • Număr în creștere pentru elevii cuprinși în învățământul profesional, începând cu anul școlar 2012-2013, • Procent de abandon pentru învățământul primar și gimnazial, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, sub nivelul național în perioada anilor școlari 2006/2007-2015/2016, • Existența a 28 unități de învățământ ÎPT beneficiare a Programului multianual TVET(dezvoltare instituțională, reabilitare și dotare cu echipamente didactice), • Buna funcționare a structurilor partenoriale la nivel regional (CR) și la nivel județean (CLDPS) Generalizarea sistemului de asigurare a calității, • Existența rețelelor școlare constituite în cadrul Programului Phare TVET cu rolul de a disemina bunele practici	scăzut constant în intervalul 2010-2016 de la 76,4% la 70,2%, ▪ Numărul de elevi cuprinși în învățământul liceal au cunoscut scăderi, începând din anul școlar 2011-2012, ▪ Finanțarea insuficientă a IPT determină calitatea slabă a pregătirii practice în ateliere, din cauza lipsei materiilor prime și materialelor pentru învățare, ▪ Neatractivitatea pentru elevi a unor calificări profesionale care oferă un număr mare de locuri de muncă (ex: sudor, calificările din construcții), ▪ Insuficiente parteneriate școală – agent economic care să fie reciproc avantajoase, ▪ Lipsa unei baze de date regională privind inserția absolvenților din ÎPT, ▪ Consiliere și orientare deficitară în perioada gimnaziului, care să conducă la o alegere a traseului profesional în cunoștință de cauză a absolvenților, ▪ Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ, ▪ Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii
--	--

<i>Oportunități:</i>	<i>Amenințări:</i>
● Creșterea numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune, ● Condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonăInfrastructura educațională se poate dezvolta prin proiecte POR, PNDR, ● Dezvoltarea resurselor umane prin dezvoltarea de programe de formare în parteneriat cu universitățile din regiune	● Scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone, ● Scăderea accentuată populației regiunii pentru grupa de vârstă 0-14 ani, ● Migrația în creștere în afara regiunii și a țării având ca efect reducerea populației de vârstă școlară,

- Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă în contrast cu nevoia tot mai mare de formare a adulților

5. Caracterizare generală a județului Vâlcea

Județul Vâlcea este o unitate administrativă situată în sudul României.

Județul Vâlcea se întinde pe o suprafață de 5.765 km² și se învecinează cu județele Alba și Sibiu la nord, județul Argeș la est, județul Olt la sud și sud-est, județul Dolj la sud-vest, județul Gorj la vest și județul Hunedoara la nord-vest.

Din punct de vedere administrativ, județul Vâlcea este împărțit în 2 municipii, 9 orașe și 78 de comune.

Râmnicu Vâlcea este municipiul de reședință al județului Vâlcea, Oltenia, România, format din localitățile componente Aranghel, Căzănești, Copăcelu, Dealu Malului, Poenari, Priba, Râmnicu Vâlcea (reședința), Râureni, Stolniceni și Troian, și din satele Fețeni, Goranu, Lespezi și Săliștea.

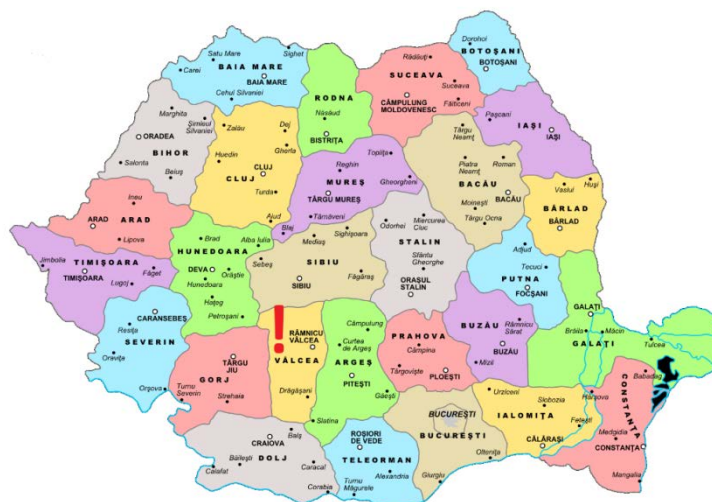

Fig. 8

5.1 Cadrul istoric

Județul Vâlcea poartă o denumire slavă, care înseamnă « ținutul lupilor ».

În zona Vâlcea s-a aflat în secolul al XIII-lea cnezatul lui Farcaș. Din traducerea numelui său în slavonă a rezultat numele *Vâlcea*.

Fig. 9 Fuga lui Carol Robert de la Posada

Pe teritoriul județului Vâlcea, în Țara Loviștei la Perișani, este unul din locurile unde este posibil să se fi dat bătălia de la Posada, între 9-12 noiembrie 1330, în care Basarab I a obținut o importantă victorie împotriva lui Carol Robert de Anjou, regele Ungariei, victorie ce condus la independența Țării Românești.

Județul Vâlcea este atestat documentar la 8 ianuarie 1392 printr-un act emis de Mircea cel Bătrân, fiind primul județ atestat documentar în România.

Fig. 10 Mircea cel Bătrân domnitorul care atestază Vâlcea ca *primul județ*

Radu cel Mare a înființat la Râmnicu Vâlcea în anul 1504 *Episcopia Râmnicului - Noul Severin*, fapt remarcat și de Paul de Alep care notează că în peregrinările sale a găsit aici o „reședință episcopală”.

Fig. 11 Mihai Viteazul, născut la Drăgoiești

Vechi documente istorice, aflate în custodia arhivei Academiei Române și specificațiilor din *Condica Episcopiei Râmnicului*, Mihai Viteazul, domnul primei uniri a românilor din toate provinciile, s-a născut la Drăgoiești. La Proieni pe malul drept al Oltului, el și-a serbat nunta cu Doamna Stanca într-o veche biserică ortodoxă.

O serie de mănăstiri și așezări monahale amintesc de Mircea cel Bătrân (Mănăstirea Cozia), Constantin Brâncoveanu, domnul erudit care împreună cu Antim Ivireanul au înființat la 1705 prima tipografie în limbă română (Mănăstirea Hurezu), Radu cel Mare și Matei Basarab (Mănăstirea Govora). De asemeni biserica „Buna Vestire” din municipiul

Râmnicu Vâlcea, din fosta cetate a lui Mircea cel Bătrân, este ctitorită de domnitorul Mircea Ciobanul (1545 -1552, 1553 - 1554, 1558 -1559).

Fig. 12 Constantin Brâncoveanu, ctitorul Mănăstirii Horezu

Unice în întregul peisaj al *arhitecturii medievale românești* sunt cele două *cule* (case boierești), prima construită la 1516 de *Nan Paharnicul* și a doua la 1812 de Gheorghe Măldărescu, în comuna Măldărești. Astăzi fac parte din *Muzeul de artă medievală Măldărești*.

Pe Valea Topologului la 1828 *Iancu Bălcescu*, fratele revoluționarului pașoptist Nicolae Bălcescu, ridică conacul care dăinuie peste veacuri, azi fiind "*Muzeul Nicolae Bălcescu*", cu o arhitectonică deosebită.

Între anii 1717-1722, în timpul stăpânirii austriece, a fost construit sectorul de drum pe *Valea Oltului* dintre Cozia și Căineni, cunoscut ca "*Via Carolina*", sub conducerea inginerului austriac *Franz Schwartz*, drum care a avut ca suport vechiul drum roman. Pe meleagurile vâlcene vatră cu bogate tradiții istorice și culturale, documentele atestă *existența școlilor* încă din secolele XIV-XV.

Fig. 13 Nicolae Bălcescu, revoluționarul pașoptist
cu origini în Vâlcea

La Mănăstirea Cozia funcționa încă din anul 1415 o școală mănăstirească, atestată documentar la 28 martie 1415. Atestarea ei se face și prin hristoavele domnești din 18 martie 1419, 16 iulie 1436, 17 aprilie 1448. Primul dascăl a fost părintele Sofronie, starețul mănăstirii. Logofătul Filos, logofăt al lui Mircea cel Bătrân, compune versuri și imnuri religioase, desfășurând la Cozia o activitate prodigioasă. Logofătul Filos este considerat primul poet român. La 1649 *Mardarie Cozianul* pentru interesul școlii alcătuiește "*Lexiconul slavo-românesc*". Despre funcționarea școlii pomenește la 12 mai 1772 *Arhimandritul Ghenadie* care a venit la Cozia „din mică copilărie, unde am învățat și carte”. Nu departe

de mănăstirea Cozia, la Jibea (azi cartier al orașului Călimănești), este semnalată în secolul al XVIII-lea o școală sătească condusă de Barbu, fost elev al Coziei.

De existența școlii de la Mănăstirea Govora, mărturii documentare sunt din timpul lui Radu cel Mare, datele 3 mai 1502. La 9 august 1636, Teofan al Ierusalimului menționează că la Govora funcționează o școală pentru deprinderea meșteșugului tipografic. Cărturarul *Melinte Macedoneanul*, cu bogate cunoștințe *"de elinește și slavonește"* a pus, în timpul lui Matei Basarab, bazele unei tipografii.

O însemnare pe un manuscris din secolul al XVII-lea de către Constantin Grămatic (din satul Corbeasa), spune *"Să se știe că am șezut la Mănăstirea Bistrița ca să-nvățăm carte"*, atestă că la acest așezământ monahal funcționa o școală. Aici cărturari vestiți, ca Mihail Moxa, Teofil, viitor episcop de Vâlcea, Ștefan - viitor mitropolit al Țării Românești - Ioachim Bărbătescu, au transcris sau au redactat numeroase hristoave și cărți.

La Bistrița, istoricul Nicolae Iorga menționează că Neagoe Basarab, domn al Țării Românești, *"în tinerețea lui capătă cunoștințe de limbă și literatură"*.

Prin județul Vâlcea, la 2 martie 1821, a trecut, în drumul său către București, cu armata sa de panduri, Tudor Vladimirescu. A poposit pe pridvorul școlii sătești din Benești, pe Olteț, școală înființată la 1750 de dascălul grec Hristodor. Această școală, la 1838 s-a transformat în *școală preparandă*, adică școală care pregătea învățători rurali pentru satele plasei Oltețu.

Fig.14 Tudor Vladimirescu, comandantul pandurilor ce a trecut prin județ în drumul către București

Tot din Beneștii pe Olteț fiind cărturarul Petrache Poenaru obține la Paris în anul 1827 brevetul de inventator a ceea ce se numește *"condei portăreț fără sfârșit"* (stiloul de azi). Dar, el cărturarul, *omul de taină* al marelui revoluționar Tudor Vladimirescu, se remarcă prin faptul că este creatorul steagului național românesc, steag purtat pentru prima oară de pandurii acestuia. Este deasemeni cel care editează primul ziar românesc *"Foaie de propagandă"*, ziarul armatei de panduri a lui Tudor Vladimirescu, organizatorul învățământului național românesc, fondatorul *colegiilor naționale* din București și Craiova, este membru al Academiei Române din anul 1870.

Trecerea primului domnitor al Țării Românești și al Moldovei unite la 24 ianuarie 1859, Ioan Cuza Vodă, este marcată de o fântână în stâncă masivului Căpățânii, lângă *Pârâul Poștei*, la circa 2 km nord de Mănăstirea Cozia.

Pe la mănăstirea Cozia trece în drumul său spre București dinspre Ardeal poetul Mihai Eminescu. Revoltat de faptul că autoritățile transformaseră ctitoria marelui voievod, Mircea cel Bătrân, în închisoare, scrie în ziarul *Timpul* din 12 septembrie 1882: „Cozia, unde e înmormântat Mircea I, cel mai mare domn al Țării Românești, acela sub care țara cuprindea amândouă malurile Dunării până-n mare, Cozia, unde e înmormântată familia lui Mihai Vodă Viteazul, un monument istoric aproape egal în vechime cu țara, ce-a devenit? Pușcărie?”.

„...cu un cal cu aproape patru picioare, cari deși avea în aparență patru picioare întregi bietul cal, în realitate cu unul se servea de mare nevoie”. a străbătut, în cabrioleta proprie, dramaturgul Ion Luca Caragiale, revizor școlar pe la 1882.

Alexandru Vlahuță, la începutul de secolului al XX-lea, trecând prin județul Vâlcea, spunea: „Vâlcea e o livadă încântătoare, cu văi străbătute de ape limpezi, cu pajiști înflorite pe sub poalele codrilor, cu sate vesele, pe marginea râurilor, cu drumuri albe și netede...”

În sudul județului, la Bugiulești, s-au găsit pietre cioplite care au fost descrise ca fiind cele mai vechi urme de hominizi din Europa, apreciate a fi cu circa două milioane de ani î.Hr. și denumite "*Australanthropus olteniens*", dar descoperirea nu a fost autenticată de studiile științifice ulterioare.

Săpăturile arheologice de la Bârsești și Govora-sat, din comuna Mihăești, Căzănești, Valea Răii din municipiul Râmnicu Vâlcea, Orlești au scos la iveală mărturii netăgăduite ale locuirii arealului județului în perioada neolitică. Urmează apoi atestarea epocii de bronz prin săpăturile de la Boișoara, Buleta, Bârsești și Govora-sat din comuna Mihăești, orașul Ocnele Mari, Goranu și Râureni din municipiul Râmnicu Vâlcea, Scundu, Ștefănești. Iar epoca de fier este semnalată prin aceleași săpături la *Căzănești, Costești, Ocnele Mari, Bârsești, Valea lui Stan*.

Fortărețele dacice de la Ocnița, Grădiștea și Tetoiu au format un sistem defensiv ingenios în partea sud-estică a reședinței regilor daci, Sarmizegetusa Regia, din munții Orăștiei.

La Ocnele Mari, săpăturile arheologice efectuate în locul unde a existat cetatea dacică Buridava, cetate menționată de istoricul grec Ptolemeu în scrisurile sale, au scos la iveală bucăți de ceramică cu inscripțiile REB și BUR și o vază pe care scrie „*Basileo Thiamarcos Epoei*”. Acesta din urmă este numele unui rege local contemporan cu împăratul roman Octavian Augustus.

Anul 87 a fost anul când armatele romane trimise să cucerească Dacia suferă o înfrângere amară, conducătorul lor Cornelius Fuscus fiind ucis în luptă. Această luptă se dă pe teritoriul județului undeva în Lovișteea.

Istoricul român Vasile Pârvan confirmă existența, pe meleagurile vâlcene, a unui număr de fortificații pe râul Olt, cunoscute sub denumirea de *Limens Alutanus*, construite în perioada 106-271 d.Hr. a dominației romane a Daciei. Acestea, de la nord la sud sunt: *Pons Vetus* (Câineni), *Proaetorius* (Racovița), *Arutela* (Călimănești/Bivolari), *Castra Romana* (Sâmbotin), *Buridava romană* (Stolniceni), *Pons Aluti* (Ionești Govorii) și *Rusidava* (Drăgășani).

După retragerea romană din 271, cu toată influența nefastă a năvălirilor popoarelor migratoare, pe teritoriul acestui județ s-a semnalat comunități puternice daco-romane la Costești, Goranu, Inătești, Ionești Govorii și Lăcusteni.
(sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Judetul_Valcea).

5.2 Cadrul natural

Prin așezarea sa geografică, județul Vâlcea beneficiază de aproape toate formele majore de relief: munți, dealuri subcarpatice, podiș și lunci cu aspect de câmpie, dispuse în trepte de la nord la sud, întregite de defileele ale Oltului și Lotrului, străjuite de munții Cozia, Căpățâanii, Făgăraș, Lotru și Parâng. Aici între masivele de munți se află una din cele mai mari depresiuni intramontane din județ, cunoscută sub numele de *Țara Loviștei*.

Două treimi din suprafața județului sunt ocupate de Podișul Getic și Subcarpații Getici, cu altitudini între 400–800 m.

Râul Olt străbate județul pe o distanță de 135 km, primind apele a numeroși afluenți din care cel mai important este Lotrul. Acest bazin hidrografic, care se află în partea dreaptă a Oltului, cuprinde aproape toată suprafața județului. Această rețea hidrografică este întregită de numeroase lacuri: Gâlcescu, Zănoaga Mare, Iezerul Latoriței (lacuri glaciare), Vidra, Brădet, Cornet, Călimănești, Dăești, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Slăvițești, Ionești Zăvideni Drăgășani (lacuri artificiale pe Lotru și Olt pentru hidrocentrale) și lacurile sărate de la Ocnele Mari.

Munții cu vaste *păduri de conifere și foioase* unde trăiesc urși, capre negre, cerbi, căprioare. De asemenea pășuni alpine unde *oieritul* este ocupația ancestrală a oamenilor locului.

Către dealuri, plantațiile pomicole oferă fructe: mere, pere, prune, nuci, cireși, vișini. Din prelucrarea prunelor, în județ se produce țuica de Horezu și țuica de Vâlcea. Tot pe dealuri, mai spre sudul județului, se cultivă vița de vie din care se produc vinurile de Drăgășani.

Spre granița de sud a județului, câmpia asigură terenuri fertile practicării agriculturii, cultivându-se cerealele (grâu, secară, porumb) sau culturi tehnice.

Bogăția județului Vâlcea este întregită de importante resurse minerale, importante atât pentru economia județului cât și pentru economia națională. De la Cataractele Lotrului, lângă Voineasa, se exploatează mică, pegmatite de cuarț și fedspat; calcar de la cariera Bistrița din comuna Costești: sare (clorură de sodiu) de la Ocnele Mari; cărbune brun de la Berbești, Alunu, Copăcenii; țiței și gaze naturale de la Băbeni, Mădulari, Făurești; izvoare de ape minerale de la Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora; *hidrocentrale* (17 la număr).

În sudul munților, după depresiunea subcarpatică a Horezului, este un fel se prispă înaltă, care coboară de la peste 800 m și trecând pe nesimțite în platforma deluroasă olteană. Afluenții Oltului și Oltețului taie atât prispa de sub munte cât și platforma mai joasă, în numeroase culmi strâmte și cu spinarea netedă, dispuse pieziș față de axa Oltului în nord, (muscelele) și aproape paralele cu ea, în sud. Din cauza acestei dispoziții a culmilor deluroase, circulația în regiunea colinară și de muscele a județului Vâlcea e foarte anevoioasă în curmeziș și mult mai înlesnită pe văi și pe culmi.

Clima si ape.

În regiunea deluroasă clima este de tranziție între cea aspră și foarte umedă (800 - 1.000 mm precipitațiuni anual) de la munte, și cea secetoasă din câmpia Dunării. Astfel, nicăieri în acest județ precipitațiunile nu scad sub 500 mm.

Oltul, care face limita județului către răsărit, primește pe cuprinsul acestui ținut, numeroși afluenți, dintre care putem menționa: Lotrul, Bistrița, Luncavățul și Oltețul cu Cerna.

Vegetatia.

Munții înalți cuprind foarte întinse pășuni alpine mai sus de 1.800 și 1.900 m; urmează asociațiile de brazi și molizi și apoi, cea mai mare parte a munților și pe mare parte a prispei înalte de sub munte, păduri de fag; în fine, pe spinarea dealurilor platformei, adesea încă neîntrerupte, păduri de stejari. Numai văile și depresiunea Horezului (imediat sub munte) au fost complet despădurite.

Bogații minerale. Regiunea muscelor de sub munte și a depresiunii subcarpatice (Horezu) fac parte dintr-o zonă de cute diapire (cu sâmburi de străpungere), cu care stă în legătură bogăția în sare și ivirile de petrol ale acestui județ. În aceeași zonă și în apropierea contactului cu muntele, se găsesc cele mai bogate și mai variate izvoare minerale din întreaga Țară Românească (izvoare sulfuroase la Căciulata, iodurate la Govora, sărate la Ocnele-Mari) precum și întinse zăcăminte de lignit. Pe valea Lotrului în sus se poate exploata mica.
(sursa: <http://romaniainterbelica.memoria.ro/judete/valcea/>).

Mediul

În ultima perioadă de timp emisiile antropogene s-au amplificat foarte mult. Substanțele poluante ajung în atmosferă unde sunt modificate prin procese fizice și chimice. Emisiile care provin de la autovehicule provoacă formarea de fotooxidanți în troposferă. Ozonul troposferic se formează în atmosferă din substanțe precursorare (oxizi de azot și compuși organici volatili) în urma reacțiilor chimice care au loc în prezența radiațiilor solare.

Conform *Raportului preliminar privind calitatea aerului înconjurător în județul Valcea pentru anul 2020* al AGENȚIEI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI VALCEA: Monitorizarea calității aerului la nivelul județului Vâlcea s-a efectuat în anul 2020 prin intermediul celor două stații automate VL1 și VL2 care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului :

- VL1 – stație de fond urban, amplasată în Grădina Zoologică Rm. Vâlcea
- VL2 – stație industrială, amplasată pe platforma chimică Rm. Vâlcea.

Poluanții atmosferici monitorizați, luați în considerare în evaluarea calității aerului înconjurător sunt în conformitate cu cerințele impuse prin Legea nr.104/2011 “Legea privind calitatea aerului înconjurător” .

Datele furnizate de cele două stații sunt vizualizate de Serverul din cadrul Agentiei pentru Protectia Mediului, sunt colectate și validate primar de catre Operatorul Local. Zilnic se calculează un indice general de calitate a aerului conform legislatiei în vigoare, pentru fiecare dintre poluantii monitorizati de stațiile automate de monitorizare, stabilit pe baza indicilor specifice de calitate a aerului care rezulta în functie de concentrațiile înregistrate pentru fiecare dintre poluanți .

Acești indici de calitate aer sunt afișați on-line și pe Panoul de informare a publicului, amplasat în curtea interioară a Universității « Spiru Haret » .

Datele validate sunt transmise spre certificare Centrului de Evaluare a Calității Aerului din cadrul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului București.

Pentru anul 2020 valorile limită și captura de date sunt prezentate sintetic mai jos :

STAȚIA VL1

Stație	Poluant	Media aritmetică pe întreaga perioadă	Unitate de măsură	Valoare limită(VLE)	Nr. depășiri a VLE pe întreaga perioadă	Captura de date (%) (validare primară)
VL1	SO ₂	13.11	μg/m ³	valori limită orare (350 μg/m ³ , medie orară)	-	95.07
VL1	NO ₂	21.19	μg/m ³	valori limită orare (200 μg/m ³ , medie orară)	-	95.07
VL1	NO _x	35.12	μg/m ³	val.limită pt. vegetație 30μg/m ³ / an	-	95.07
VL1	CO	0.25	mg/m ³	valoarea max. zilnică (10 mg/m ³ a mediilor pe 8 ore)	-	96.16
VL1	O ₃	32.6	μg/m ³	valoare țintă (120 μg/m ³ , maxima zilnică a mediilor pe 8 ore)	-	96.16
VL1	Benzen	1.66	μg/m ³	val.limită anuală (5μg/m ³)	-	96.99
VL1	PM ₁₀ gravimetric	28.25	μg/m ³	valoarea limită zilnică	26	92.35
VL1	PM ₁₀ nefelometric	17.43	μg/m ³	valoarea limită zilnică (50 μg/m ³)	21	96.71
VL1	PM gravimetric	20.31	μg/m ³	valoarea limită zilnică	28	32.51

STATIA VL2

Stație	Poluant	Media aritmetică pe întreaga perioadă	Unitate de măsură	Valoare limită(VLE)	Nr. depășiri a VLE pe întreaga perioadă	Captura de date (%) (validare primara)
VL2	SO2	11.74	μg/m3	valori limită orare (350 μg/m3, medie orară)	-	94.25
VL2	NO2	12.45	μg/m3	valori limită orare (200 μg/m3, medie orară)	-	96.99
VL2	NOx	24.24	mg/m3	val.limită pt. vegetație 30 μg/m3 / an	-	96.99
VL2	CO	0.53	μg/m3	valoarea max. zilnică (10 mg/m3 a mediilor pe 8 ore)	-	96.99
VL2	O3	42.64	μg/m3	valoare țintă (120 μg/m3, maxima zilnică a mediilor pe 8 ore)	2	96.44
VL2	BENZEN	3.12	μg/m3	val.limită anuală (5μg/m3)	-	36.71
VL2	PM10 nef.	16.65	μg/m3	valoarea limită zilnică (50 μg/m3)	-	96.71

5.3 Populația

Evoluția populației județului Vâlcea:

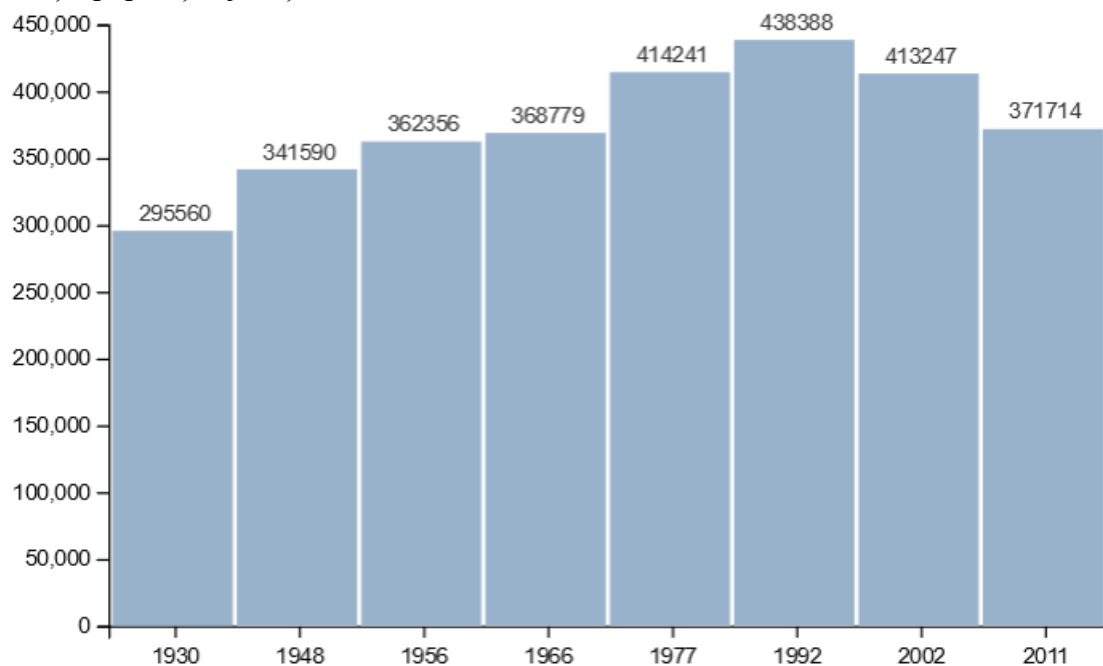

Fig. 15 (sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Județul_Vâlcea)

5.4 Învățămint și educație

Guvernele multor țări înscriu în programele lor educația drept o prioritate absolută, iar Organizația Națiunilor Unite a inclus-o în Obiectivele de Dezvoltare Durabilă centrale Agendei 2030.

Întotdeauna și peste tot au existat și există discuții cu referire la scopul și obiectivele educației, la ceea ce trebuie să se învețe și cum să se învețe.

Valorile pe care se construiește educația în România sunt cele de încredere, echitate, solidaritate, eficacitate și autonomie.

Rolul fundamental în educarea copiilor îl are familia, ca microunivers al societății, și comunitatea locală, ca univers median față de societate, în ansamblul său. Serviciul public de educație este organizat și structurat pentru a sprijini și orienta familia în acest rol, într-un mod profesional și în spiritul cooperării și al încrederii, care să asigure că obiectivele parcursului școlar obligatoriu sunt atinse în interesul superior al copilului și în contextul nevoilor speciale ale acestuia. Școala organizează activități extracurriculare pentru întreaga familie, atât în scopul dezvoltării competențelor părinților în domeniul organizării vieții de familie, cât și în scopul încurajării părinților de a se integra sau reintegra în procesul de învățare pe tot parcursul vieții. Pentru susținerea stării de bine în familie, școala asigură timp distinct pentru învățare în variate forme în mediul școlar, garantând că timpul din afara orelor petrecute la școală poate să fie dedicat în mod expres vieții în familie.

Școala asigură contextul pentru sprijin socio-educational pentru toți copiii, în funcție de nevoile lor, devenind un mediu incluziv și care susține egalitatea de șanse. În acest scop, școala cooperează cu alte instituții abilitate ale statului, cu organizații de caritate și cu reprezentanți ai societății civile și ai sectorului economic.

În anul școlar 1985-1986, în minicipiul Râmnicu Vâlcea erau: 30 de grădinițe cu 5.200 de copii, 13 școli primare cu 200 de clase, 15.214 elevi, 553 cadre didactice, 170 săli de clasă, 20 laboratoare, 18 ateliere școlare, 5 săli de sport, 8 licee industriale cu 10 secții, 10.173 elevi, 354 cadre didactice, 179 săli de clasă, 42 laboratoare și 61 de ateliere școlare, un liceu agroindustrial și silvic, cu 14 clase și 310 elevi, un liceu economic cu 28 clase, 947 elevi, 38 de cadre didactice, 3 laboratoare școlare, un liceu sanitar cu 9 clase, 325 elevi, 11 cadre didactice, 3 laboratoare, un liceu de matematică-fizică cu 17 clase, 350 de elevi, 64 cadre didactice, 4 laboratoare, un liceu pedagogic cu 40 elevi și un liceu de filologie-istorie cu 38 de elevi. Sursa: Dicționarul istoric al localităților din județul Vâlcea, vol. I – Orașele, Sitech, Craiova, 2009, p. 54-59.

În anul 2020 se numărau 14 grădinițe.

În anul școlar 2020-2021 – 2 colegii, 14 licee, 54 școli gimnaziale, 2 școli profesionale:

Sursa: <https://www.didactic.ro/paginile-institutiilor/Romania?county=Valcea> și

<https://www.alegetidrumul.ro/scoli>

5.5 Economia și Mediul de afaceri

Principalele ramuri economice ale județului Vâlcea sunt agricultura, industria chimică, industria lemnului, industria alimentară, etc. :

- ✓ Industria chimică este reprezentată de fabrici și combine precum Oltchim S.A., Uzinele Sodice Govora, ambele aflate la distanță de 10 km față de Râmnicu Vâlcea.
- ✓ Industria energetică: hidrocentrale construite de-a lungul râurilor Olt și Lotru (Barajul Lotru-Ciunget).
- ✓ Industria lemnului este prezentă la Râmnicu Vâlcea și Brezoi.
- ✓ Agricultura: Industria morăritului și panificației: la Râmnicu Vâlcea, reprezentată de firmele Boromir și Vel Pitar; Industria cărnii: la Râmnicu Vâlcea, reprezentată de Fabrica de Carne Diana; Industria de vinificație: la Drăgășani; Industria alimentară: de conserve din legume și fructe, bere: la Râmnicu Vâlcea.

Județul Vâlcea se relevă prin vastele sale posibilități economice. Exploatarea de păduri, de zăcămintele de sare – cele mai bogate din țară – izvoare minerale renumite, podgoriile de la Drăgășani și cultura pomilor, care deține un loc de frunte printre județele țării, au imprimat acestui județ un ritm economic foarte viu.

Valea Oltului de un pitoresc neîntrecut, posedă numeroase stațiuni balneo-climatice la Govora, Călimănești, Căciulata, Olănești, care sporesc considerabil bogăția județului.

Agricultura

Județul are o suprafață totală de 408.100 ha. Suprafața arabilă este de 90.854 ha, adică 22,26% din suprafața județului și 0,31% din suprafața totală a țării.

Din suprafața arabilă a județului, marea proprietate deține 4.478 ha, adică 4,93% iar mica proprietate 86.376 ha, adică 95,07%.

Din totalul suprafeței arabile, cerealele ocupă 81.216 ha, astfel repartizate:

- Porumbul ocupă 63.068 ha, cu o producție de 504.613 chint. (prod. medie la ha 8,1 chint.).
- Grâul ocupă 14.775 ha, cu o producție de 59.331 chint. (prod. medie la ha 4,0 chint.).
- Ovăzul ocupă 2.822 ha, cu o producție de 11.514 chint. (prod. medie la ha 4,1 chint.).
- Orzul ocupă 404 ha, secara ocupă 75 ha, măturile 70 ha și meiul ocupă 2 ha.
- Fânețele cultivate și alte culturi furajere ocupă 1.923 ha. Din această suprafață lucerna ocupă 1.634 ha, cu o producție de 49.655 chint. fân (media la ha 30,3 chint.) și 25 chint. sămânță.
- Plantele alimentare ocupă 1.372 ha. Din această suprafață varza ocupă 410 ha, cu o producție de 24.545 chint. (media la ha 59,8 chint.). Ceapa ocupă 313 ha, cu o producție de 6.454 chint. (media la ha 20,6 chint.).
- Plantele industriale ocupă 411 ha. Din această suprafață cânepa ocupă 278 ha, cu o producție de 653 chint. fuior (media la ha 2,3 chint.) și 1.000 chint. sămânță.

Vegetație și culturi diverse.

Din suprafața totală a județului (408.100 ha) , ogoanele sterpe ocupă 5.932 ha.

Fânețele naturale ocupă 27.162 ha, cu o producție de 285.201 chint. (prod. medie la ha 10,5 chint.). Pășunile ocupă 34.716 ha. Pădurile ocupă 115.561 ha. Livezile de pruni ocupă 9.777 ha. Alți pomi fructiferi 1.076 ha.

Vița de vie ocupă 9.018 ha, cu o producție de 242.845 hl (prod medie la ha 30,2 hl).

Caracteristică. Suprafața ocupată de livezile de pruni în acest județ este clasată pe locul al doilea pe țară.

Creșterea animalelor.

În județul Vâlcea se găseau în anul 1935:

Cai 8.974, boi 71.760, bivoli 51, oi 131.051, capre 112.135, porci 56.954, stupi sistematici 3.951, stupi primitivi 6.031.

Industrie.

6 mori sistematice, 1 fabrică de șampanie, 1 de sulfat de cupru, 6 de tăbăcărie și încălțăminte, 10 de cherestea, 1 de cuie de lemn, 1 de dopuri de plută, 2 exploatări forestiere, 1 exploatare de mică, 1 mină de aur și argint, 1 mină de sare, 1 carieră de piatră.

Din întreprinderile de mai sus, următoarele au un capital social sau un capital investit de 5.000.000 lei și peste. Moara A. Geltsch, Râmnicu-Vâlcea, Moara « Sarpim » Drăgășani, Fabrica de șampanie « Drăgășani » din Drăgășani, Fabrica de tăbăcărie și încălțăminte Oprea Simion & Fiii din Râmnicu-Vâlcea, Fabrica de tăbăcărie « Crângaș » din Râmnicu-Vâlcea, Fabrica de cherestea « Carpatina » Brezoiu și mina de sare C.A.M. de la Ocnele-Mari, Mina de aur și argint a Soc. « Minele de aur din România » din Brezoiu.

Comert

Județul Vâlcea se alimentează cu sarea exploatată la Ocnele-Mari 16 județe din țară. Comerț dezvoltat cu lemn brut și prelucrat; comerț cu animale și produse animale, mai ales cu lână. De la Drăgășani se vând mari cantități de vin în toată țara. Un important venit aduce județului și vânzarea apelor minerale, exploatate în mai multe stațiuni.

Credit și cooperație.

În cuprinsul județului funcționează 15 societăți anonime.

-Cooperative de credit (bănci populare) 134, cu 18.777 membri și cu un capital social vărsat de 76.666.207 lei.

-Cooperative de producție diversă 2, cu 44 membri și cu un capital social vărsat de 96.297 lei.

-Cooperative forestiere 4, cu 341 membri.

-Cooperative agricole de aprovizionare și vânzare în comun 3, cu 519 membri.

-Coopertive de consum 11, cu 1288 membri și cu un capital social vărsat de 1.920.338 lei.

Camera de Comerț și Industrie a județului Vâlcea a scos în evidență lipsa cronică a unor investiții majore în dezvoltarea economică a județului. Dacă în foarte multe zone din țară a existat o expansiune a dezvoltării de întreprinderi din industria construcțiilor de mașini, din înalta tehnologie, din IT, practic din toate domeniile economiei, în județul nostru acest lucru nu s-a întâmplat, acest lucru având câteva cauze majore:

- Lipsa unor parcuri industriale care să atragă investiții importante;
- Lipsa de profesionalism în administrarea unui complex de factori economici legați de CET Govora și de exploatarea cărbunelui din Berbești și Alunu, care au dus la falimentul singurului producător de abur tehnologic pentru platforma industrială;
- Utilizarea pentru organizarea de nunți și botezuri a unei investiții europene de cca 15 mil euro, centrul de expoziții de la Călimănești, al doilea ca mărime din România, care poate aduce beneficii de neestimat pentru marketingul produselor vâlcene și românești;
- Lipsa de implicare a autorităților locale în rezolvarea unor probleme ale unor societăți comerciale cu impact major în economia valceană și românească, care valorifică la nivel înalt resursele locale, precum Ciech Sodă România S.A.;
- Neimplicarea factorilor de decizie locali în rezolvarea infrastructurii de transport, care aduce prejudicii majore economiei locale, prin întârzierea nejustificată a începerii autostrăzii care ar trebui să lege Oltenia cu Transilvania.

Camera de Comerț și Industrie Vâlcea își exprimă convingerea că având în vedere poziția de invidiat a județului, resursele sale turistice inestimabile și nu în ultimul rând valoarea de necontestat a oamenilor care trăiesc pe aceste meleaguri, vor fi argumente suficiente pentru revenirea economiei noastre și în același timp a bunăstării la locul pe care îl merită.

5.6 Transportul

Județul Vâlcea este străbătut de o rețea totală de drumuri de 1.466 km 402 m împărțită astfel :
-Drumuri naționale 189 km 545 m din care 169 km 053 m (pietruți) sunt întreținuți de Direcțiunea Generală a Drumurilor iar 20 km 492 m (pavați și pietruți) de comunele urbane.
-Drumuri județene 671 km 959 m din care administrația județului întreține 365 km 828 m (pietruți), iar comunele urbane 5 km.
-Drumuri comunale 604 km 898 m.
-Lungimea podurilor este de 13.309,93 m, repartizată astfel : poduri naționale 3.101, 13 m, județene 6.081,50 m, comunale 4.127,30 m.

Prin județ trec 3 drumuri naționale, legând următoarele localități :

- Caracal – Râmnicu-Vâlcea – Tâlmăciu
- Pitești – Rm. Vâlcea - Tg-Jiu
- Pitești – Dobroteasa – Drăgășani

Calea ferată.

Rețeaua totală de cale ferată a județului este de 76 km repartizată astfel: 70 km linii principale și 6 km linii secundare simple.

Itinerarii principale: Accelerate: București – Piatra Olt – Sibiu

Stații importante: Rm.-Vâlcea, Drăgășani, Călimănești, Râureni, Ocnița.

Poștă, telegraf, telefon.

În județul Vâlcea sunt 6 oficii P.T.T. de stat din care 2 oficii autorizate (la Bălcești și Brezoi) ; 5 agenții specializate la Băbeni, Lădești, Grădiștea, Măciuca și Zătreni, 1 oficiu balnear (Olănești) și 5 gări cu serviciu poștal la Cornet, Govora, Ionești, Râureni, Zăvideni. Oficii telefonice la Râmnicu-Vâlcea, Ocnele-Mari, Călimănești, Drăgășani, Băile Govora, Băbeni, Bălcești, Brezoi, Căineni, Horezu, Olănești.

5.7 Cultura

Monumente istorice.

- *Mănăstirea Horezu.* Ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu, la 1692.
Biserica principală, cu două turnuri și un aghiazmatar pe două coloane, este un triumf al acestei sculpturi ornamentale, a cărei tehnică au învățat-o românii de la venețieni. Admirabile sunt deasemenea cele zece coloane împodobite cu flori, care susțin exonartexul, ca și cadrul floral al ușii și pietrele mormântale de pe mormântul membrilor familiei ctitorului, între care și domnița Ancuța, cu inscripție din 1692. O altă inscripție din 1694 poartă numele pictorilor. Lor li se datoresc portretele de o rară fidelitate ale Brâncoveanului, al altor domni, începând cu Laiotă Basarab din sec al XV-lea, lângă marele protector al artelor, Neagoe Basarab. Se păstrează aici un steag lucrat în Transilvania, cu Sf. Impărați Constantin și Elena, dăruit de C. Brâncoveanu în anul 1698, împreună cu frumoase candelabre de bronz dăruite în 1692. Se mai află aici, racle cu moaște, dintre care una adusă de patriarhul ecumenic Iacob. Doamna Maria a înălțat capela cimitirului, iar fiul lor Ștefan a adăugat acestei mari fundațiuni voievodale mica biserică, de o frumoasă arhitectură. Azi, mănăstirea este reședința de vară a M.S. Regina Maria.
- *Biserica din Hurezu,* cu frumoase fresce în stil popular.
- *Mănăstirea Arnota,* înălțată de Matei Basarab, la 1640, pentru odihna trupului tatălui său, Vornicul Danciul, adus de la Alba-Iulia. Sub o lespede mormântală, minuțios sculptată cu armele Țării Românești, este înmormântat însuși ctitorul.
- *Mănăstirea Bistrița.* Ctitorie a boierilor Craiovești Barbu, Danciu, Radu, Preda și Mircea, din 1518.
- *Mănăstirea Cozia,* înălțată de Mircea cel Bătrân, în 1386. Biserica principală are liniile caracteristice arhitecturii din epoca lui Nicodim. Cadrul ușii aparține epocii lui Constantin Brâncoveanu, când se adause nartexul și se repară pictura. Ferestrele poartă încă florile și vulturul epocii de construcție. Are o singură cupolă. În epoca lui Neagoe, la începutul sec al XVI-lea, i se făcură noi reparațiuni, atestate de inscripțiile de pe zidul

lateral din stânga. De atunci datează marile fresce, de o vădită influență venețiană, din cuprinsul naosului.

- În 1605-1606 lângă Mircea, a fost înmormântată călugărița Teofania, mama lui Mihai Viteazul. *Biserica din cimitir* a fost înălțată în 1542-1543 de către Radu Paisie în stil moldovenesc. *Mănăstirea dintr-un lemn* a fost ridicată în sec al XVI-lea sub Alexandru Voievod și terminată de Matei Basarab. A fost reparată de Ștefan Cantacuzino în 1715.
- *Mănăstirea Govora*, înălțată în 1491-1492 de Radu, numit cel Mare pentru dărnicia sa.
- *Mănăstirea Surupatele*, azi în ruină, fondată în 1706 de către doamna Maria, soția lui Brâncoveanu, ca o mărturie a ruinei întregii familii martirizate la Constantinopol.
- *Biserica episcopiei din Râmnicul-Vâlci*, înălțată în sec XVI de către Arhiepiscopul Eftimie al Severinului împreună cu Episcopul Mihail.
- *Mănăstirea Cetățuia din Râmnicul-Vâlci*, fondată la 1680 de Mitropolitul Teodosie și restaurată în 1853 de Mitropolitul Nifon. Pe locul acestei mănăstiri exista un schit, unde a fost decapitat de boieri Radu de la Afumați.
- *Schitul Cornetul*, construit de Mareș Băjescu, banul Craiovei, la 1666.
- *Biserica fostei mănăstiri Mamul*, ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu la 1696.
- *Biserica « Maica Domnului » din Râmnicul-Vâlci*, ctitorie a lui Mircea Ciobanul, domnul Țării Românești, arsă de turci la 1738, restaurată în 1747.
- *Biserica « Toți Sfinții » din Râmnicul-Vâlci* înălțată între 1762-1764, cu frumoase săpături în piatră a Popei Ioan Pietrarul.
- *Biserica « Buna Vestire » din Râmnicul-Vâlci* ctitorie a lui Mircea cel Bătrân la 1388.
- *Biserica « Cuvioasa Paraschiva » din Râmnicul-Vâlci*, fondată de Pătrașcu cel Bun la 1557 și terminată de fiul său Mihai la 1598.
- *Crucea zisă « a Mișeilor »*, ridicată la 1656 de Constantin Șerban voievod pe dealul Troian din marginea orașului.

Sursa: <http://romaniainterbelica.memoria.ro/judete/valcea/>

5.8 Turismul

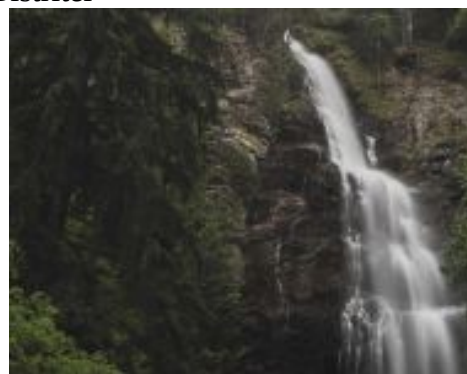

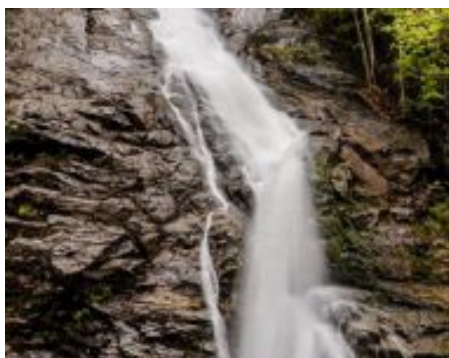
Ocnele-Mari, comună urbană, așezată în apropierea orașului Râmnicu-Vâlcea. Stațiune balneo-climatică, cunoscută și prin exploatațiuni de sare. Stație c-f pe linia R.-Vâlcea - Râureni, Ocnița, la depărare de 130 km de Craiova și 184 km de București.

Sursa: <http://romaniainterbelica.memoria.ro/judete/valcea/>

Cascada Apa Spanzurata

Cascada Lotrisor

Lacul Vidra

Releu Cozia

Transalpina

Poarta Soarelui

Valea Oltului

Valea Oltului

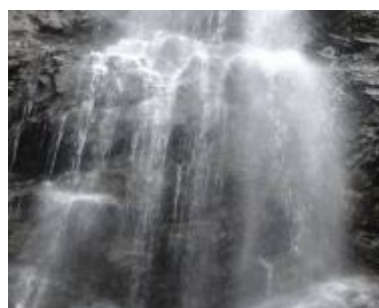
Trovantii Costesti

Varful lui Roman-Tribunalul Haiducilor

Piramidele de la Slatioara

Cascada lui Ciuca

5.9 Situația Socială

Conform informațiilor Direcției Județene de Statistică VÂLCEA, beneficii de asistență socială au fost acordate:

	2014	2015	2016	2017	2018
NUMĂR BENEFICIARI ¹⁾					
I. Beneficii de asistență socială finanțate din bugetul MMPS ²⁾					
I.1. Beneficii de asistență socială					
Alocația de stat pentru copii	66666	65245	63862	62461	61309
Alocația pentru susținerea familiei	6592	7367	6907	5961	4970
Indemnizație pentru creșterea copilului	2878	2807	2740	2951	3180
Stimulent lunar pentru creșterea copilului	534	539	605	952	1124
Ajutoare sociale pentru asigurarea VMG (venitului minim garantat)	4416	4576	4525	4193	3668
Beneficii de asistență socială acordate persoanelor cu dizabilități					
Indemnizația lunară pentru însoțitorii persoanelor cu handicap vizual grav	1292	1308	1269	1230	1214
Indemnizația lunară pentru adulții cu handicap grav și accentuat	17956	19805	20405	20869	21648
Buget personal complementar lunar pentru adulții cu handicap grav, accentuat sau mediu	21136	23011	23591	23856	23030
Indemnizația lunară pentru persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA	100	101	101	104	107

Tab. 4

Sursa: <https://valcea.insse.ro/wp-content/uploads/2020/03/C1.BeneficiiAsistentSociala.pdf>

La data de 31.12.2020, 264 de asistenți maternali profesioniști aveau în plasament copii, iar după mediul de proveniență erau distribuiți astfel: - urban: 90; - rural: Fiecare asistent maternal profesionist are în plasament unul, doi, trei sau mai mulți copii.

Situația privind copiii/tinerii cu măsură de protecție specială în centrele rezidențiale publice pentru protecția copilului, la data de 31.12.2020, este următoarea:

Nr. Crt.	Denumire serviciu social	Nr. copii la 31.12.2020
1.	Centrul de plasament „Ana”, Rm. Vâlcea	15
2.	Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat, Rm. Vâlcea	0
3.	Complex de apartamente - Locuințe de tip familial Rm. Vâlcea	25
4.	Complex familial pentru recuperarea copilului cu dizabilități Goranu	20
5.	Centrul pentru copilul cu dizabilități, Rm. Vâlcea	20
6.	Serviciul Casa „Pinocchio”, Băbeni	17
7.	Serviciul Căsuță de tip familial „Nicoleta”, Băbeni	12
8.	Serviciul Casa Materna Troianu	7
	TOTAL	116

Tab. 5

Conform *RAPORTULUI DE ACTIVITATE* al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea pentru anul 2020:

1. Servicii sociale înființate:

a) Complex de apartamente - Locuințe de tip familial;

-
- b) Centrul de tranzit;
 - c) Locuința protejată pentru victimele violenței domestice;
 - d) Serviciul de asistență și suport pentru persoane aflate în situații de risc;
 - e) Căminul de îngrijire bătrâni Cueni.

2. Servicii sociale desființate:

- a) Centrul de plasament Andreea, Rm. Vâlcea;
- b) Serviciul rezidențial de recuperare a copilului cu dizabilități Rm. Vâlcea.

Au fost înființate prin reorganizare următoarele servicii sociale:

1. Centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități nr. 3 Băbeni, prin reorganizarea Centrului de recuperare și reabilitare Băbeni;
2. Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Govora, prin reorganizarea Centrului de recuperare și reabilitare Govora;
3. Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Milcoiu, prin reorganizarea Centrului de îngrijire și asistență Milcoiu

Proiecte finalizate în anul 2020:

1. "ASSIST - Alternative for Social Support Inspiring Transformation" din cadrul Cererii de propuneri: REC-RCHI-PROF-AG-2017 - Dezvoltarea capacităților în domeniul drepturilor copilului. Valoarea proiectului aferentă D.G.A.S.P.C. Vâlcea: 53.104,48 euro, din care: 10.620,90 euro, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea 10.620,90 euro.
2. Dezvoltarea unui sistem unitar de management al calității la nivelul Consiliului Județean Vâlcea și al instituțiilor subordonate, Cod SMIS119720, Cod SIPOCA 481.

Proiecte în parteneriat, în curs de implementare:

1. "TEAM-UP: Progres în calitatea îngrijirii alternative a copiilor", IDMySMIS 127169. Valoarea proiectului: 54.334.784,46 lei, din care: 1.086.702,46 lei, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea.
2. "VENUS - împreună pentru o viață în siguranță, Cod SMIS:128038, depus de către ANES în cadrul: Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 4, OS 4.4. Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale / medicale / socio - profesionale / de formare profesională adecvate nevoilor specifice. Prioritatea de investiție 9ii, apel de proiecte generat de My SMIS 128038. Valoarea proiectului: 1.137.174,76 lei, din care: 22.743,43 lei, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea.
3. "Centrul de zi pentru persoane vârstnice, sat Fumureni, Comuna Lungești, Jud. Vâlcea" - proiect derulat în parteneriat cu UAT Lungești (Lider de proiect), Jud. Vâlcea. Valoarea proiectului: D.G.A.S.P.C. Vâlcea nu are contribuție financiară.
4. "A.C.C.E.S. - Asistență pentru Creșterea Calității vieții și Egalitate de Șanse pentru vârstnici" - proiect derulat în parteneriat cu UAT Municipiul Drăgășani, în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 4, Prioritatea de investiție 9.ii, Apel de proiecte: POCU/436/4/4/ Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/medicale/socio-profesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice în vederea integrării socio-

profesionale. Valoarea contractului: 402.891,72 lei, din care: 8.057,84 lei, cofinanțarea D.G.A.S.P.C Vâlcea.

Indicatorii de măsurare a eficienței serviciilor sociale și indicatorii privind resursele și managementul financiar urmăriți de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea în anul 2020, au fost realizați.⁷

Pentru perioada următoare, instituția va utiliza toate resursele pentru creșterea calității serviciilor sociale oferite, continuarea procesului de restructurare a centrelor de plasament pentru copii și a centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, întărirea capacității de evaluare și identificare a copiilor și a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, precum și pentru dezvoltarea/diversificarea serviciilor pentru copil și familie la nivel local.

Obiective generale 2021:

- Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor sociale;
- Dezvoltarea și diversificarea unei rețele de servicii sociale complementare, orientate spre promovarea autonomiei persoanei vulnerabile și favorabile incluziunii sociale;
- Finalizarea reformei instituționale pentru diverse categorii de beneficiari prin crearea de alternative bazate pe conceptul familial sau sprijin comunitar;
- Îmbunătățirea colaborării cu comunitățile locale/alți furnizori de servicii sociale pentru crearea/menținerea serviciilor sociale de prevenire a situațiilor de risc și vulnerabilitate;
- Atragerea de parteneriate public-private și întărirea relațiilor de colaborare cu ONG-urile;
- Gestionarea eficientă a patrimoniului și a resurselor financiare alocate.

5.10 Valorile județului Vâlcea

Poziția județului Vâlcea este una extrem de favorabilă din punct de vedere al protecției climatice, al formelor de relief și al biodiversității, care, de-a lungul timpului, au favorizat instalarea și dezvoltarea populațiilor umane încă din paleolitic. Mai târziu aveau să se așeze, de regulă la ieșirea apelor din munți, primele așezări monahale care au devenit de-a lungul timpului veritabile monumente de artă și cultură.

Totodată s-au dezvoltat renumite stațiuni balneare și turistice care au dus faima județului în toată lumea. Se poate spune că județul Vâlcea dispune de cele mai multe stațiuni cu ape minerale din România, precum și de cele mai multe schituri și mănăstiri de pe teritoriul țării.

Tot cadrul natural și resursele hidroenergetice au făcut ca în județul Vâlcea să se construiască cea mai mare hidrocentrală de pe râurile interioare ale României (Lotru-Ciunget), precum și cele mai multe hidrocentrale pe Râul Olt, aici obținându-se cea mai ieftină energie electrică.

În egală măsură, spre deosebire de alte zone ale țării, județul Vâlcea este un județ cu pericole naturale reduse (fără riscuri mari de inundații, cutremure sau alte calamități).

Bogățiile județului nu se reduc numai la atât. Cuprins între apele Oltețului și ale Oltului, atât în regiunea muntoasă cât și în cea locuită, e bâzdat de numeroase ape curgătoare de munte, în lungul cărora stau înșirate satele, și care oferă cercetătorului dese și variate peisaje

de efect, între care amintim : defileul Bistriței și cataractele Lotrului, care se găsesc chiar în defileul lui, ce separă județul Sibiu de Vâlcea, la vreo 10 km de Voineasa.

Istorie și cultură

Memorialul Nicolae Balcescu

Culele de la Maldaresti

Castrul Roman Arutela Calimanesti

Mănăstiri

Manastirea Bistrita

Manastirea Bistrita

Manastirea Arnota

Manastirea Bradu

Manastirea Boia

Manastirea Dobrusa

Manastirea Dintr-un Lemn

Manastirea Cozia

Manastirea Cornet

Manastirea Jgheaburi

Manastirea Iezer

Manastirea Hurezi

Manastirea Govora

Manastirea Frasinei

Manastirea Saracinescu

Manastirea Patrunsa

Manastirea Pahomie

Manastirea Ostrov

Manastirea Mamu

Manastirea Turnu

Manastirea Surpatele

Manastirea Stanisoara

Manastirea Antim - Troianu

Meșteșuguri populare

Cocosul de Horezu

Cocosul de Horezu

Cocosul de Horezu

Cocosul de Horezu

Cocosul de Horezu

Muzeul satului

Muzeul Satului

Ziua Olarului

Obiceiuri și sărbători

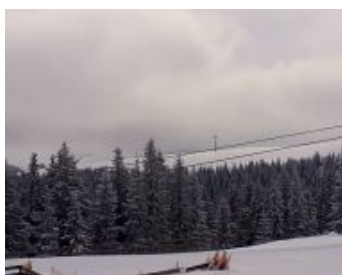

Muzeul Satului Bujoreni

Vaideeni

Turism activ

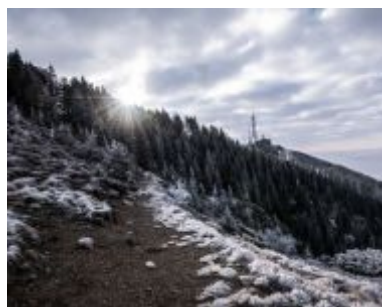

Schi Resort Transaplina

Voineasa

Varful Cozia

Turism balnear

Hotel Central Calimanesti

Caciulata

Salina Ocnele Mari

Salina Ocnele Mari

Salina Ocnele Mari

Salina Ocnele Mari

Salina Ocnele Mari

Olanesti

Viața la țară

Vaideeni

Muzeul Satului Valcean

Firijba Popești - cel mai vechi catun

6. Prezentarea comunei Sutești, județul Vâlcea

Sutești este o comună în județul Vâlcea, Oltenia, România, formată din satele Boroșești, Măzili, Sutești și Verdea.

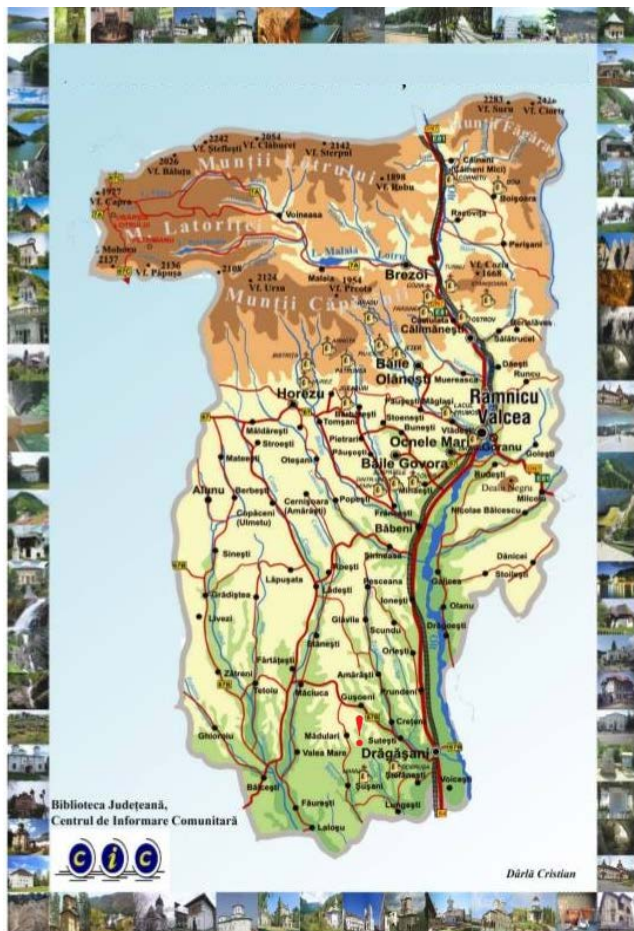

Fig. 16

Fig. 17

6.1 Repere istorice

Cel mai vechi document din câte s-au păstrat în ceea ce privește denumirea de Sutești este Hrisovul lui Neagoe Basarab Voievod, din anul 1514 (7022), august 3. Însă Pergamentul este deteriorat și are lacune. Pentru claritate, se utilizează o traducere aflată la Arhivele Statului din București (Condica M-Rii Strehaia, ms.326, f.27). Prin acest act, voievodul întărește mosii la multi mosneni, între care și lui Diicu cu fiii săi: “Să le fie Sutestii jumătate, pentru că le este bătrână și dreaptă mosie mostenească”

Alt document privitor la Sutestii este din 1548, iunie 3, când Mircea Vodă Ciobanul întărește lui Boicu din Zlătărei două ogoare cumpărate “de la Ioana din Sutestii” cu 160 de aspri (DRH, IV, p.305).

În istoria de veacuri a comunei Sutestii, bravii săi locuitori au participat la evenimentele istorice ce au avut loc pe teritoriul țării noastre, putând aminti că în 1821, martie 5, Tudor Vladimirescu și Iancu Jianu, venind de la Benesti cu armata de panduri, au trecut prin Sutestii

si au prânzit la Drăgășani (vezi pr. D. Bălăsa, în BOR, 1982, 3-4, p.376-379; Idem, Tudor Valdimiresc si Iancu Jianu în Studii vâlcene, V, 1982).

Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Sutesti,_Valcea

6.2 Asezare geografică și suprafața

Localitatea Sutești se află situată în sudul județului Vâlcea, traversată de DN 67B Drăgășani - Sutești - Tg. Jiu (km 127 până la Tg. Jiu) pe valea pâraurilor Verdea și Pesceana, având ca vecini la Est municipiul Drăgășani, la Vest localitățile Creteni și Amărăști, la Nord localitățile Mitrofani, Glăvile și Orlești, la Sud localitățile Drăgășani, Ștefănești și Lungesti. Localitatea Sutești se află situată în sudul județului Vâlcea, traversată de DN 67B Drăgășani - Sutești - Tg. Jiu (km 127 până la Tg. Jiu) pe valea pâraurilor Verdea și Pesceana, având ca vecini la Est municipiul Drăgășani, la Vest localitățile Creteni și Amărăști, la Nord localitățile Mitrofani, Glăvile și Orlești, la Sud localitățile Drăgășani, Ștefănești și Lungesti .

6.3 Cadrul natural

Relieful și clima

În comună predomină forma de deal, iar clima este temperat-continentală. Relieful este foarte variat și oferă atât zone de deal, ușor accesibile unde se pot dezvolta afaceri imobiliare, avem o zonă unde via nobilă crește și se pot dezvolta crame și pensiuni turistice.

Flora și Fauna

Din punct de vedere al florei se poate spune că există o mare varietate de specii, însă nimic care să fie remarcat în mod deosebit. Ca animale sălbatice putem menționa: vulpi, căprioare, lupi, porci mistreți, și iepuri.

Apele

Există pâraul Verdea care trece la câțiva zeci de metri de centrul comunei. În apropiere se află și pâraul Pesceana, cu care se unește, la ieșirea din comună, spre orașul Drăgășani.

6.4 Populația

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Sutești se ridică la 2.031 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.468 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (96,85%). Pentru 2,76% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (96,45%). Pentru 2,66% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Conform Raportului Primarului privind starea economico-socială și de mediu a comunei Sutești, județul Vâlcea la sfârșitul anului 2020, la data de 31.12.2020 numărul locuitorilor din comuna Sutești era de 1938 locuitori, din care 941 bărbați și 997 femei. Numărul populației este în continuă scădere, unele din cauzele principale fiind: îmbătrânirea populației și lipsa locurilor de muncă pentru tineri, mai ales în satele aparținătoare din zona de deal, care să stabilizeze tineretul în comună.

6.5 Învățământ și educație

În cadrul comunei funcționează Școala Gimnazială cu clasele I-VIII din localitatea Sutești, Școala Gimnazială cu clasele I-VIII din localitatea Măzili și Grădinița cu program normal din localitatea Sutești. site: <https://www.scoalasutesti.ro/>

În vara anului 2020 Primaria Sutești a amenajat școala gimnazială pentru condițiile de educație, creând circuite precis delimitate pentru fluxurile elevilor, salile de clasă au fost reconfigurate și dotate corespunzător și au fost luate măsuri speciale de igienizare și dezinfectie. Încă de la intrarea în școală, a fost instalat un tunel de dezinfectie și a fost creat un circuit care să prevină și să împiedice aglomerarea. Pentru aceasta, copiii vor urma un traseu bine delimitat până la sălile de clasă și un alt traseu pentru ieșirea din unitatea de învățământ. La intrare, elevii au la dispoziție covorașe cu dezinfectant și au fost întâmpinați de personal medical, care le-a luat temperatura și le-a oferit măști de protecție. Apoi, însoțiți de profesori, elevii se vor îndrepta spre sălile de clasă, care au fost reconfigurate. Sursa: <https://www.ramnicuvalceaweek.ro/>

În timpul verii anului 2019 unii elevi au participat în tabere:

TABĂRA NAȚIONALĂ „JOCUL CA TEATRU”
C.A. RÂU SADULUI: 12-18 august 2019

Fig. 18

TABĂRA NAȚIONALĂ Corbeni
În Curtea de Argeș și....acasă!

Fig. 19

6.6 Economia și Mediul de afaceri

Comuna are ca profil economic dominant agricultura. Potențialul natural al solului este reprezentat de teren arabil și pădure; subsolul nu a fost încă exploatat. Principalele funcții economice sunt agricultura și creșterea animalelor.

Agricultură

La Recensământul general agricol din decembrie 2020 în comuna Sutești au fost înregistrate 731 gospodării ale persoanelor cu domiciliul în comună și 121 persoane străine, cu domiciliul în alte localități care dispun de suprafețe de teren și/sau construcții pe raza comunei.

Din totalul de suprafețe de terenuri de 2503.83 ha din cadrul comunei, terenurile agricole reprezintă 1635 ha, din care terenurile arabile ocupă 745 ha, pășunile - 591 ha, fânețe-19 ha, viile-231 ha, livezile-49 ha, suprafețele forestiere-584 ha, curți și clădiri-128 ha, alte terenuri-157 ha.

Creșterea animalelor

Sursa: Raportul Primarului privind starea economico-socială și de mediu a comunei Sutești, județul Vâlcea la sfârșitul anului 2020.

Comuna Șutești se află în zona periurbană a municipiului Drăgășani și are un uriaș potențial de dezvoltare în domeniul viticulturii, pomiculturii, dar și a industriei, existând o importantă ramură a industriei extractive. Comuna se află pe DN 67B, drum care unește Drăgășaniul de Târgu Jiu, dar și intersecția mai multor rute comerciale județene.

De asemenea, comuna Sutești, cu o dinamică economică, oferă numeroase avantaje pentru mediul de afaceri atât prin poziția geografică (bazinul viticol al Drăgășaniului), resursele, oportunitățile disponibile, cât și prin infrastructura în curs de modernizare și proiectele realizate.

Printre facilitățile majore care pot fi exploatate de investitori se regăsesc: Apropierea de Municipiile Drăgășani, Slatina și de viitorul Drum al Sudului Craiova – Pitești. De precizat faptul că localitatea este situată la doar 8 km de centrul Drăgășaniului.

Sutești este o localitate unde mulți au început să vină pentru a-și face o casă, pentru a cumpăra o locuință veche și a o îmbunătăți.

Comuna Sutești se află în inima Ținutului Vinului, unde perspectivele de dezvoltare sunt destul de mari, depinde însă foarte mult și de investițiile publice pe care administrația este obligată să le implementeze. Totodată, în comuna viticolă, Șutești românii duc o viață decentă, cu un grad de confort, având și școală modernă, străzi asfaltate și case cochete.

Iar reușita li se datorează și edililor locali care au înțeles ce înseamnă să lucrezi în slujba cetățeanului și au știut să atragă fonduri, dar și bani de la agenții economici. În cadrul cimunei funcționează mai mulți agenți privați, iar primăria dorește să valorifice potențialul viticol prin a sprijini afaceri în acest tip de turism.

În 2019 a fost inaugurata o fabrică de brichete și peleți din paie și rumeguș, dar și alte resturi vegetale - o investiție care înseamnă locuri de muncă, și care are utilitate pentru că foarte mulți cetățeni au centrale termice care folosesc acest combustibil.

Tot în 2019 Primăria Sutești a sprijinit doritorii pentru montarea panourilor fotovoltaice prin programul Casa Verde. Peste 10 persoane au depus dosare pentru a accesa acest program, fiind încurajați de administrație.

Fig. 20

“Cetățenii din Sutești care își instalează aceste panouri fotovoltaice pot folosi energia produsă pentru propriul consum, iar surplusul poate fi vândut în rețea, distribuitorii fiind obligați să preia energie. Condiția de bază este ca, pentru a beneficia de finanțare,

puterea evacuată în rețea trebuie să fie cel mult egală cu puterea pe care o are contractată pentru consumul din rețea, nu mai mare. Cei care doresc să treacă la energie verde vor fi ajutați de stat cu 90% din valoarea investiției, dar nu mai mult de 20.000 de lei”.

Spre deosebire de programul Casa Verde pentru panouri solare, prin acest nou program finanțarea de 20.000 lei se plătește direct instalatorului de către Administrația Fondului pentru Mediu după punerea în funcțiune a lucrării. Astfel beneficiarul plătește doar diferența până la valoarea totală a lucrării.

Mai trebuie spus că în localitate, unul dintre cei mai mari investitori din domeniul comercial, din Vâlcea, ne referim aici, la Euromarket, a deschis în 2019 al 50-lea magazin, unde potrivit investitorului, au fost create 9 locuri de muncă.

6.7 Sănătate

În cadrul comunei funcționează un cabinet individual medical cu un medic și o asistentă medicală și o farmacie.

Conducerea primăriei permanent acordă atenția cuvenită pentru asigurarea condițiilor normale privind sănătatea cetățenilor comunei.

6.8 Servicii publice

Administrația Publică

Comuna Sutești este administrată de un Primar și un Consiliu local. Primarul, Dumbrava Ion Alin, de la Partidul Național Liberal, este în funcție din octombrie 2020.

Consiliul Local Sutești are în componență un număr de 11 consilieri. Pe sate, consilierii sunt împărțiți astfel: satul Sutești - 4 consilieri, satul Măzili - 1 consilier, satul Boroșești - 2 consilieri și Verdea - 4 consilieri.

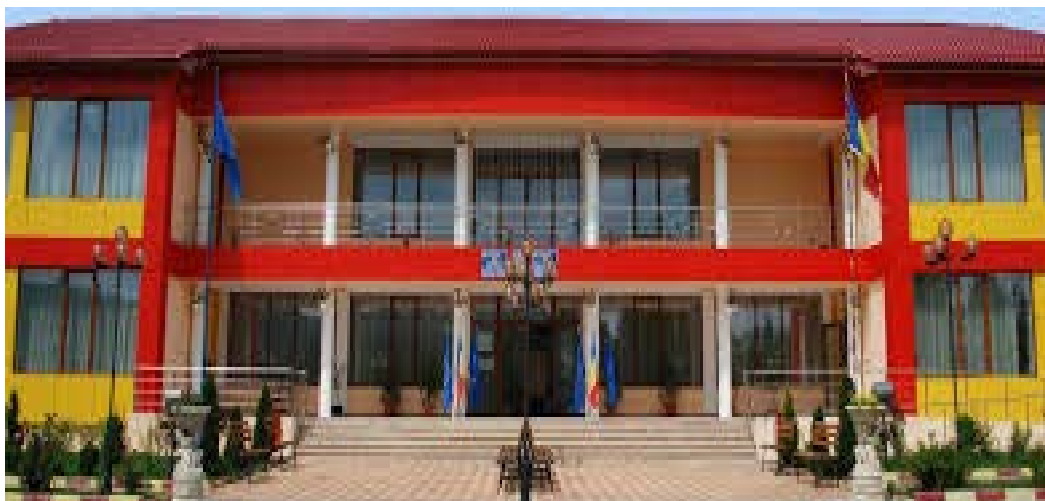

Fig. 21 *Primăria Comunei Sutești, județul Vâlcea*

6.9 Transportul

Accesul facil la principalele rute de transport național și internațional se face pe Drumul Național DN67B, drum care leagă Muntenia de sud cu Oltenia de sub Munte care se leagă de DN 64, DN 65c, DN 67. Localitatea Sutești se află la o oră distanță de aeroportul din Craiova.

În cadrul comunei serviciul de transport public este asigurat de societatea Matdan.

6.10 Cultura

- ✧ Căminul cultural: a luat ființă în anul 1938 și purta numele de Constantin Brâncoveanu. Clădirea nouă s-a inaugurat în 1982, dar timp de 18 ani, s-a degradat continuu, actualul primar, Ion Stănescu, reușind să-l repare și să-i dea aspectul de lăcaș de cultură așa cum își avea destinația. În cadrul său se află o mare sală de spectacole, săli de ședință (simpozioane), dependințe pentru organizarea de spectacole. În cadrul Căminului Cultural s-a înființat un ansamblu folcloric Trandafirii, folosindu-se talente locale. În ultima perioadă, aici a avut loc lansare de carte (volumul de versuri al poetului moldovean Grigore Vieru Acum și în veac), sărbătoarea pomului de iarnă, printr-un fastuos spectacol.
- ✧ Biblioteca comunală:
- ✧ Înființată în 1948, numărul inițial de volume - 250, în prezent (2007) - 6240, carte în limba română, cititori majoritate tineri.
- ✧ Monumente istorice:
- ✧ Alături de monumentele istorice cu destinație de cult, care constau în schituri de lemn și bisericuțe, în centrul comunei se află Monumentul Eroilor, construit în anul 1929, renovat în anul 2000, de primar, dându-i fata cuvenită, ca semn al omagiului adus celor ce și-au jertfit viața pentru patrie.

Religia și Biserica

Locuitorii comunei Sutești sunt de religie ortodoxă. Aceștia au la dispoziție următoarele 5 edificii de cult:

1. Biserica parohială Sf. Apostoli, Sutești - Mazili, construită în anul 1900.
2. Biserica filială Sf. Voievozi, Boroșești, datată 1892, refăcută 1896, monument istoric, autor Vasile Ierodiaconu Tecianu.
3. Biserica filială Sf. Nicolae (din lemn), datată 1792, Cetățuia, monument istoric, autor Pârvu Tătaru.
4. Sutești - Biserica filială Adormirea Maicii Domnului (din lemn), monument istoric.
5. Biserica Verdea, cu hramul Sfânta Treime, construită în anul 1821 și refăcută în anul 1867 și 1925. În cadrul bisericilor slujesc un număr de 3 preoți.

Regizorul englez, Jonathan Price, s-a îndrăgostit de Sutești atât de mult, încât și-a cumpărat o casă veche. Regizorul vine acolo de sărbători.

Fig. 22 Casa Regizorului englez, Jonathan Price

Casa lui Jonathan nu are curent electric. Nu a vrut el. Și stă între fazani, la marginea pădurii, între livezi, pe malul stâng al Pescenei.

Se spune că aceasta este singura lui proprietate din toată lumea. Englezul, un venerabil regizor din Marea Britanie, care deține în Londra un studio de filme, este un documentarist care a cutreierat Omanul, India, Bali, Nepal, Cambodgia. Merge cu rulota și propriul car de reportaje. Fratele său conduce una din cele puternice companii din Marea Britanie.

“A venit în 2016 în România pentru prima dată, fiind atras de ritualul românesc precresțin se pare, al înmormântărilor, al bocitoarelor, al apelor, al tămâierii. A realizat un reportaj despre obiceiurile creștin ortodoxe al crucilor de la intersecții și de pe malul apelor combinate cu cele păgâne. A stat mult la Sutești și i-a plăcut atât de mult zona, încât a dorit să-și cumpere aici o proprietate. A găsit o casă veche, părăsită, într-un cătun, aflat dincolo de râul Pescenei și a cumpărat-o. Mi-a spus că dorește ca zona să rămână cât mai sălbatică, are nevoie doar de un drum acceptabil. Oamenii l-au îndrăgit repede și chiar l-au ajutat când a schimbat gardul. “E șuteștean deja, e de al nostru” - povestesc vecinii regizorului.

6.11 Turismul

Există perspective agro-turistice ale comunei pe nișa turismului viticol, unde conducerea primăriei dorește să atragă investitori.

De asemenea, la Sutești se dorește implementarea proiectului “Drumul Viei Nobile”

Fig. 23

Conducerea primăriei intenționează ca proiectul “Drumul Viei” prin aportul investitorilor în agro-turism, să devină un “drum al cramelor”, inclusiv datorită faptului că localitatea Sutești este situată în centrul bazinului viticol Drăgășani, cunoscut și cu denumirea de “Toscana României”.

Conducerea primăriei consideră că drumurile de exploatare agricolă sau drumuri de tarla sunt drumuri care străbat zona înaltă a dealurilor, care mărginesc localitățile comunei și unde sunt zeci de hectare de viță nobilă. De asemenea, menționează că sunt multe solicitări în acest sens pentru a moderniza infrastructura agro-rutieră care ar facilita investiții în crame și pensiuni agro-turistice în zonă. Este un proiect la care se va lucra în perioada următoare.

6.12 Situația Socială

- Centrul multifuncțional de servicii sociale în cadrul căruia funcționează un centru de zi și o cantină de ajutor social.
- Anual Primăria acordă ajutor de încălzire persoanelor defavorizate. La sfârșitul anului 2020 un număr de 33 persoane au beneficiat de serviciile asistenților personali, iar 35 persoane au beneficiat de indemnizație pentru persoane cu handicap.

7. Evaluarea SDL 2014-2020

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală aplicată de comuna Sutești, județul Vâlcea în perioada 2014 - 2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate.

Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021 – 2027.

Astfel, pe orizontul de timp 2014 – 2020, au fost identificate 6 domenii prioritare, corelarea cu domeniile de intervenție fiind redată mai jos, prinse în prioritățile operationale la nivel national.

Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia publică lunar situația proiectelor contractate în cadrul Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020 și gradul de acoperire a alocării regionale în Regiunea Sud-Vest Oltenia, lista proiectelor contractate, precum și situația proiectelor depuse în cadrul POR 2014-2020 și gradul de acoperire a alocării financiare disponibile în Regiunea Sud-Vest Oltenia.

7.1. Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2014 – 2020:

Nr. Crt.	Portofoliul de proiecte	Descriere proiect	Grad de implementare*
1.	Infrastructura rutieră		
1.1	Asfaltare drumuri în comuna Sutești	Asfaltare drumuri în comuna Sutești, județul Vâlcea, str. Dealul Pietroasa, str. Sânzienelor, str. Boloteasa, str. Bobocea, str. Izvorului, str. Floarea Ruti, str. Pescenei.	Finalizare în 2022
1.2	Modernizare drumuri în comuna Sutești	Modernizare drumuri DC57, DC58, DC 98 și străzi adiacente în comuna Sutești, județul Vâlcea. Finantat prin PNDL	Finalizare în 2022
1.3	Amenajare pod peste pârau în comuna Sutești	Amenajare pod peste valea pâraului Verdea, str. Mătușari, comuna Sutești, județul Vâlcea. Finantat prin PNDL	Finalizare în 2022
2	Infrastructura canalizare și alimentare cu apă		
2.1	Înființare rețea canalizare în comuna Sutești	„Înființare rețea canalizare, satele Boroșești și Verdea, comuna Sutești, județul Vâlcea – tronson DN 67B”	Finalizare în 2022
3	Infrastructura		
3.1		Achiziționare tractor, vidanje, încărcător frontal, remorcă	Realizat prin GAL ”Ținutul Vinului”
3.2		Achiziționare 160 lămpi led	Este in curs de implementare, finalizare in 2021
4	Învățământ		
4.1	Extindere, reabilitare și modernizare Școală în comuna Sutești.	Extindere, reabilitare și modernizare Școală cu clasele I-VIII în sat Măzili, comuna Sutești, județul Vâlcea. Finantat prin PNDL	Finalizare în 2022

Tab. 7

În rezultatul analizei, s-a constatat că în perioada 2014-2020 nu au fost derulate proiecte în domeniile Agricultură și dezvoltare rurală, Asistență socială, Economie și Turism, precum și în alte domenii.

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior.

Pentru analiza eficacității, respectiv a progresului înregistrat în realizarea obiectivelor propuse este necesară o evaluare a modului în care măsurile de acțiune propuse în cadrul strategiei și-au atins țintele stabilite.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală 2014 – 2020 este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse de strategie asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții populației din comună și atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

Principala problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare, numărul mic de proiecte, accesare de fonduri nerambursabile, precum și lipsă de personal și scrierea de proiecte. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a comunei, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2021 – 2027.

La planificarea dezvoltării comunei Sutești în perioada 2021-2027 se va continua implementarea proiectelor începute în perioada precedentă. Totodată, la planificarea dezvoltării comunei se va face pe cele **17 Obiective de dezvoltare Durabilă** din Agenda 2030, cuprinse în prioritățile operaționale la nivel național, se va ține cont de rezultatele analizei portofoliului de proiecte demarate în perioada precedentă.

Pentru perioada următoare, primăria intenționează să atragă fonduri și pentru:

Modernizare drumuri comunale și strazi adiacente, Realizarea și modernizarea santurilor și rigolelor, Modernizare drumuri exploatare, Piste biciclete, Modernizare și Extindere rețea apă, Realizare, extindere și modernizare rețea de canalizare, Refacere poduri și podețe, Construire centru social și azil de bătrâni, Amenajare canale ape pluviale, Amenajare parcuri și locuri de joacă pentru copii, Amenajare trotuare și spații verzi, Reabilitare sală de sport și stadion, Reabilitare, modernizare și dotare clădiri de interes public, Modernizare, reabilitare și extindere sistem de iluminat public, Construire platformă gunoi grajd, Colectarea selectivă a deșeurilor menajere, Înființare rețea distribuție gaze naturale

Panouri solare pentru încălzire și alimentare cu energie în clădirile publice și școala, Cadastrarea și întabularea terenurilor, Amenajare șanțuri și podețe acces, Construire biserică în satul Boroșești, Implementare și extindere sistem de supraveghere, Implementarea unei platforme Smart la care să aibă acces cetățenii pentru informare, Dotare SVSU-cu echipamente de intervenție, Dezvoltarea turismului, Înființarea și dezvoltarea rețelei școlare after school.

8. Planificarea strategică

8.1. Generalități

Planificarea strategică pornește, în contextul actual, luând în considerare rezultatele Analizei situației existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială, cât și direcțiile și obiectivele fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale, județene care condiționează contextul local și elaborarea unei direcții de evoluție a dezvoltării localității.

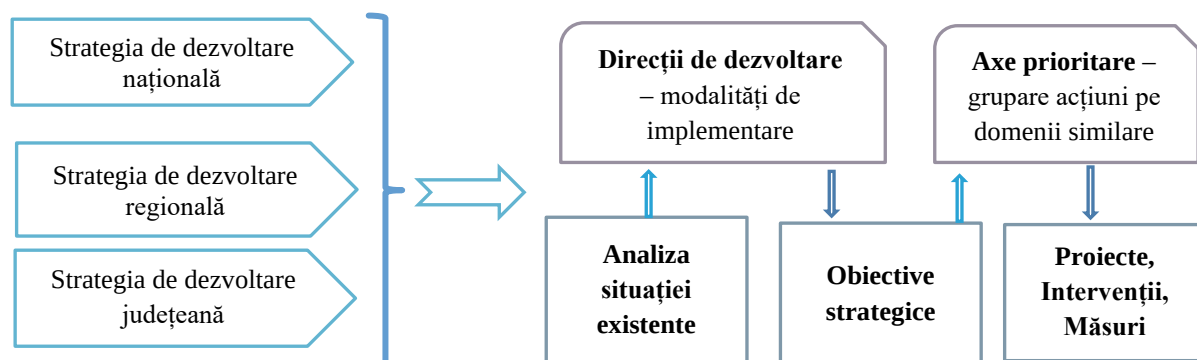

Fig. 28

În rezultat, luând în considerație strategiile de dezvoltare națională, județeană și regională, analiza situației existente generează direcții de dezvoltare prioritare în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea obiectivelor strategice care pot fi realizate, prin măsuri și acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, măsuri și intervenții specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerii obiectivelor propuse.

Etapele esențiale ale unui proces de planificare strategică:

Etapa I – Pregătirea

Etapa II – Identificarea formulării optime a misiunii

Etapa III – Evaluarea situației actuale a institutiei

Etapa IV – Dezvoltarea scopurilor strategice și a obiectivelor operaționale

Etapa V – Finalizarea planului scris

Etapa VI – Implementarea planului

Activitatea de planificare strategică a Comunei Sutești are ca scop dezvoltarea unui sistem de activități, inițiat deja de actuala administrație, și promovarea competitivității teritoriale precum și crearea unei viziuni a viitorului comunei noastre. Obiectivele acestei strategii sunt:

- Identificarea cadrului socio-economic în care se găsește în prezent comuna;
- Crearea unui plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit pe termen mediu și lung;

- Conturarea unei metodologii pentru a identifica resurse în vederea implementării strategiei;
- Pregătirea de acțiuni concrete în acord cu planificările existente la nivel de administrație locală.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

PLA poate fi revizuit periodic, astfel încât tinte fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsura ce se înțelege în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Sutești, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar tinte-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

“Planul Local de Acțiune” prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluat continuu complexitatea factorilor social-economic-mediu-tehnologic prin indicatorii de dezvoltare durabilă selecționați ca relevanți pentru comuna Sutești.

Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte, astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Acțiune - planificare activităților;
2. Planul de executare al Planului Local de Acțiune - implementarea activităților;
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Acțiune - evaluarea activităților.

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă a comunei Sutești, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Administrația Locală (primăria) și Consiliul Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acțiune;
2. Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;

-
3. Mediul de afaceri - firme si institutii finantatoare, drept suport financiar si logistic (informatii si tehnologii moderne).

8.2. Principii și Condiții

Pentru realizarea Planului Local de Actiune, primaria comunei Sutești, ca autoritate publica locala, trebuie sa-si intareasca capacitatea institutionala la toate nivelele de decizie si executie, aceasta presupune atragerea si furnizarea de resurse financiare suficiente si mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar si analiza cadrului administrativ de alocare a responsabilitatilor.

Rezolvarea problemelor curente, cat si a celor de ce vor apare in viitor depinde in foarte mare masura de gradul de competenta al conducerii administratiei publice locale.

Materializarea capacitatii institutionale este un proces de durata in care administratia publica trebuie sa actioneze pentru schimbarea radicala a atitudinii functionarului public fata de accesul cetatenilor la activitatea administratiei.

In acest sens o principala preocupare a primariei comunei Sutești a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

8.3. Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locala a comunei Sutești sunt:

- ✓ Asigurarea accesului neingradit la infrastructura (apa, distributie gaze si canalizare) a tuturor locuitorilor si al consumatorilor economici din comuna;
- ✓ Reabilitarea si modernizarea in conformitate cu necesitatile si standarde europene a scolii;
- ✓ Optimizarea si dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicatii si energie;
- ✓ Protejarea mediului prin conformarea progresiva cu standardele de mediu din Uniunea Europeana pe care România va trebui sa le atingă in totalitate;
- ✓ Garantarea conditiilor pentru crearea unor activitati rentabile in zootehnie si agricultura;
- ✓ Combaterea excluderii si dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunitati investitionale.

8.4. Consolidarea Capacității Instituționale a Primăriei

Condițiile care stau la baza unei dezvoltării social - economice rapide sunt susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onorarea obligațiilor primăriei comunei, precum și implicarea cetățenilor la luarea deciziilor în ceea ce privește rezolvarea propriilor probleme.

Primăria, fiind o interfață între cetățean și instituțiile statului, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- Sprijinirea dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor comunei;

- Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apa, gaze naturale, energie electrica, etc.);
- Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor stabilite de cheltuieli și utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
- Controlarea strictă a bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:

- Organizarea de licitații pentru achiziționarea de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
- Reducerea creșterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul;
- Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finanțelor publice:

- Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea comunei;
- Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar;
- Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
- Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

Consolidarea managementului administrației publice locale constă în:

a. Dezvoltarea managementul resurselor umane

- Preocuparea primăriei comunei Sutești pentru pregătirea continuă a funcționarilor publici pe domeniile prioritare dezvoltării comunei.

b. Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- Stabilirea necesităților și oportunităților de instruire;
- Corelarea necesităților cu potențialul uman existent;
- Stabilirea unui sistem de training adecvat.

c. Folosirea eficientă a resurselor umane

- Stabilirea regulamentului de organizare și functionare a personalului și a regulamentului de ordine interioară;
- Personalul trebuie să lucreze în domenii de activitate bine definite.

d. Creșterea responsabilității și a independenței profesionale

- Responsabilitatea funcționarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
- Conștientizarea importanței activității fiecărui angajat;
- Transparența funcționării sistemului instituțional pentru fiecare angajat;
- Acordarea de stimulente financiare în funcție de eficiența și competitivitatea activităților depuse.

e. Schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean

- Serviciul public trebuie să fie orientat în folosul cetățeanului;
- Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confrunțați cetățenii și agenții economici;
- Întărirea și extinderea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
- Crearea unei strategii de comunicare operativă cu cetățenii;
- Implementarea unui sistem de management al calității.

f. Realizarea unui sistem de monitorizare a calitatii serviciilor publice

- Administrarea eficientă a banilor publici;
- Dezvoltarea comunei prin atragerea de proiecte și programe cu finanțare nerambursabilă;
- Cheltuirea eficientă a veniturilor.

g. Dezvoltarea managementul informațiilor

- Corelarea și integrarea bazelor de date din instituție;
- Analizarea nevoilor în domeniul software.

9. Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Sutești, județul Vâlcea

9.1 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018) include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030, obiective ținte și pentru conducerea Comunei Sutești, județul Vâlcea, care va asigura treptat implementarea acestora în perioada 2021-2027 .

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
1	 Fără sărăcie	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context. Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială. Potrivit documentului, România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentajul de persoane încadrate în această categorie era de 23,8%. Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent) a fost evaluată de INS la 24,6%-25,3%, față de nivelul mediu din UE de 16,6%-17,3%. Conform Eurostat, în 2016, 49,2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, comparativ cu media UE de 26,4%, țara noastră înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate, a fost, de asemenea, în creștere în România. Orizont 2020: ▪ Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile; ▪ Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori; ▪ Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială. Ținte 2030: ▪ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ▪ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă; ▪ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
----------	----------------------------------	-----------

2		Foamete „zero”	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile. <i>Orizont 2020:</i> ▪ Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lăinii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar; ▪ Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate. <i>Ținte 2030:</i> ▪ Finalizarea cadastrului agricol; ▪ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018; ▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică. Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.
---	---	-----------------------	---

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
3		Sănătate și bunăstare Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă. Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
4		Educație de calitate Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți. Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile. <i>Orizont 2020:</i> ▪ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studențești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin

			dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial. Ținte 2030: ▪ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ▪ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ▪ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.
--	--	--	---

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
5	 5 EGALITATE DE GEN	Egalitate de gen Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor. Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
6	 6 APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE	Apă curată și sanitație Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți. Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele. Orizont 2020: ▪ Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa); ▪ Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați. Ținte 2030: ▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
7	 7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	Energie curată și la prețuri accesibile Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern. Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant. Orizont 2020: ▪ Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor;

			▪ Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară. Ținte 2030: ▪ Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale; ▪ Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de <i>status-quo</i>) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile; ▪ Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.
--	--	--	--

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
8	 <i>Muncă decentă și creștere economică</i>	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți. Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, renumerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim. Orizont 2020: ▪ Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor; ▪ Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației; ▪ Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere. Ținte 2030: ▪ Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; ▪ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
----------	----------------------------------	-----------

9		Industrie, inovație și infrastructură	Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației. Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare. Orizont 2020: ▪ Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016); ▪ Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere. Ținte 2030: ▪ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ▪ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.
---	---	--	--

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
10		Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială. Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%. În ceea ce privește inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiau în mediul rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata riscului de sărăcie era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE era de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
----------	----------------------------------	-----------

11		Orașe și comunități durabile	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general. Orizont 2020: ▪ Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului; ▪ Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.). Ținte 2030: ▪ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ; ▪ Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială; ▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.
----	---	-------------------------------------	--

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
12		Consum și producție responsabile Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura. Orizont 2020: ▪ Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție; ▪ Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi;

		- Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile. Ținte 2030: - Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; - Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030; - Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); - Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.
--	--	--

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
13	 13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	Acțiune climatică Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor. Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
14	 14 VIAȚA ACVATICĂ	Viața acvatică Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă. Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
15	 15 VIAȚA TERESTRĂ	Viața terestră Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate. Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
16		Pace, justiție și instituții eficiente Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
17		Parteneriat e pentru realizarea obiectivelor Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă. În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Tab. 8

9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Sutești

9.2.1 Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locala a comunei Sutești sunt:

- Crearea conditiilor pentru inceperea unor activitati rentabile agricultura și zootehnie; Protejarea mediului prin conformarea progresiva cu standardele de mediu din Uniunea Europeana pe care Romania va trebui sa le atinga în totalitate;
- Reabilitarea și modernizarea sistemului de sanatate și protectie sociala în comuna;
- Asigurarea accesului neingradit al populatiei și al consumatorilor economici la infrastructura (apa, canalizare, distributie gaze, cai de transport, telefonie);
- Reabilitarea și modernizarea scolilor și gradinitelor conform standardelor europene;
- Creșterea ratei de ocupare și combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunitati investitionale.

9.2.2 Obiective specifice

Capacitate administrativă:

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
-existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale; -continuarea tendinței de descentralizare a serviciilor publice, în virtutea principiului subsidiarității și pentru a asigura o adaptare mai bună și mai rapidă la nevoile locale; -existența unui program operațional dedicat capacității administrative; -existența unui mecanism de determinare a autorităților administrației publice locale de a crește gradul de colectare a impozitelor și taxelor locale; -cadrul legal favorabil încheierii unor parteneriate în vederea aplicării și implementării de proiecte finanțate din fonduri structurale și/sau în vederea dezvoltării și prestării de servicii în comun; -experiența dobândită în cadrul proiectelor cu diferite surse de finanțare externă; -existența cadrului legal care permite autorităților administrației publice locale să utilizeze instrumente pentru eficientizarea furnizării serviciilor publice; -creșterea transparenței privind organizarea concursurilor de recrutare și promovare; -existența unui cadru legal care favorizează/ permite accesul cetățenilor la informații de interes public, garantează transparența decizională, asigură respectarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice; -existența unor angajamente prin care România își asumă priorități majore precum: sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la dispoziție de autoritățile publice, creșterea integrității publice, gestionarea eficientă a fondurilor publice, consolidarea responsabilității corporative; -asigurarea transparenței și deschiderii către mass-media și societatea civilă; -implicarea directă sau indirectă în proiecte și activități importante cu impact în planul modernizării și eficientizării instituționale și asupra societății civile; -existența unui cadru legislativ privind managementul situațiilor de urgență; -capacitatea de intervenție operativă în situații de urgență, la un nivel acceptabil; -cultivarea inițiativei personale în cadrul domeniului situațiilor de urgență;	-unele posturi din organigrama Primăriei nu sunt ocupate în prezent, din cauza constrângerilor legale și bugetare; -fonduri reduse cu investițiile din lipsa fondurilor; -dotări tehnice și tehnologice insuficiente și/ sau depășite moral, aplicații informatice insuficiente sau realizate într-o manieră care nu permite centralizarea, interconectarea și interpretarea integrată a datelor; -definire incompletă a prerogativei de putere publică; -influența și presiunile factorului politic; -cooperare interinstituțională inadecvată; -insuficiența informațiilor cu privire la utilizarea instrumentelor de management al calității în administrația publică; -lipsa unor sisteme și proceduri de monitorizare și evaluare, inclusiv participativă, a performanței furnizării serviciilor publice; -utilizarea redusă a parteneriatelor public-privat în vederea eficientizării procesului de furnizare a serviciilor publice; -restricționarea ocupării prin concurs a posturilor vacante; -recrutare bazată pe evaluarea strictă a cunoștințelor în dauna potențialului și abilităților; -lipsa de atractivitate din punct de vedere financiar pentru ocuparea unei funcții publice; -sistem de carieră bazat pe vechime în detrimentul performanțelor, cu consecințe în ceea ce privește demotivarea personalului; -reglementare insuficientă în ceea ce privește oportunitatea reorganizărilor instituționale și eliberările din funcția publică; -grad ridicat de subiectivism în evaluarea performanțelor profesionale individuale; -formalism în evaluarea gradului de atingere a obiectivelor individuale, însoțită, în multe situații, de stabilirea defectuoasă și nerealistă a acestora; -lipsa resurselor financiare sau insuficientă alocare a resurselor bugetare pentru perfecționarea funcționarilor publici și a personalului contractual; -subdimensionarea structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pe fondul restructurărilor realizate, raportat la dinamica elementelor situației operative; -resurse financiare și logistice insuficiente, spații insuficiente, destinate desfășurării activităților structurilor cu atribuții în domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului;

-posibilități de pregătire profesională a personalului; -disponibilitatea pentru colaborarea cu parteneri interni și externi; -parteneriate cu instituții publice, ONG-uri și organizații internaționale; -capacitatea de a atrage, de a coordona, implementa și monitoriza resurse financiare externe.	-acțiunile de vizibilitate și sensibilizare și parteneriatele cu instituții și ONG-uri sunt puțin valorificate; -nefinalizarea operaționalizării serviciilor voluntare pentru situații de urgență, ca urmare a insuficienței resurselor financiare alocate în acest scop; -dotare deficitară cu autospeciale de intervenție, precum și insuficiența resurselor financiare și logistice alocate pentru asigurarea disponibilității autospeciilor de intervenție; -slaba pregătire a personalului în cunoașterea limbilor străine; -formarea profesională continuă nu răspunde unor nevoi riguros determinate; -organizare deficitară în domeniul arhivării documentelor (lipsa spațiilor de depozitate și a unui sistem electronic de arhivare); -încărcarea mare a personalului existent, atribuirea dezechilibrată a sarcinilor, responsabilități neclare; -existența unui număr semnificativ de sarcini administrative; -lipsa de motivare a personalului, în condițiile unor salarii foarte mici.
---	--

Oportunități	Amenințări
-dezvoltarea sectorului tehnologiei, informațiilor și comunicațiilor; -progresul tehnologic continuu și transferul de tehnologie și know-how; -inițiative legislative privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale; -preocuparea Guvernului pentru consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare; -preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor; -preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile și stimularea investițiilor; -posibilitatea includerii în programarea viitoare a fondurilor structurale a unor măsuri dedicate dezvoltării capacității administrative a instituțiilor din administrația publică; -implementarea sistemului de semnătură electronică în relația cu autoritățile și instituțiile publice; -dezvoltarea unor instrumente de management al calității; -posibilitatea finanțării proiectelor din fonduri structurale sau granturi puse la dispoziție de organizațiile internaționale -existența unor angajamente asumate la nivel politic național cu privire la reforma	-alocări insuficiente de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor privind capacitatea administrativă. -capacitate administrativă redusă . -persistența luării deciziilor de către autoritățile administrației publice centrale, fără o fundamentare reală și bazată pe informații relevante cu privire la administrația publică locală și fără o preocupare de a învăța din experiențele anterioare; -accentuarea crizei financiare și impunerea de către organismele internaționale de noi constrângeri; -instabilitatea zonei euro: accentuarea presiunilor economice asupra tuturor statelor membre UE, inclusiv asupra sistemelor administrative ale acestora, care trebuie să reducă drastic costurile privind administrația publică, dar, în același timp să crească eficiența activităților administrației și a intervențiilor statului; -întârzieri majore care intervin între momentul depunerii cererilor de finanțare și momentul contractării proiectelor cu finanțare externă, datorate cu precădere proceselor de evaluare și contractare și al celor privind achizițiile publice; -educație civică redusă; -părăsirea sistemului administrației publice de către personalul cu experiență relevantă pentru

procesului politicilor publice la nivelul administrației publice; -preocuparea guvernului pentru eficientizarea planificării strategice și sistematizarea reglementărilor (adoptarea Codului administrativ, elaborarea și adoptarea Codului inanțelor publice locale și a Codului de procedură administrativă); -încurajarea de parteneriate public-private și subcontractarea de servicii publice mediului privat; -creșterea rolului societății civile reprezentate prin patronat, syndicate, organizații neguvernamentale, asociații profesionale și a consumatorilor, alături de autoritatea publică locală; -evoluția continuă a tehnologiei comunicațiilor mobile care creează premisele dezvoltării unei platforme de comunicații mobile de bandă largă ce ar permite utilizatorilor acces în timp real, de oriunde, la informațiile de care au nevoie. -adoptarea legii cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice; -colaborarea, în domeniul funcției publice, dintre instituțiile publice, societatea civilă, instituții din cadrul academic și instituții/organizații din afara țării; -existența unui cadru strategic la nivel european care include măsuri ce vizează depășirea obstacolelor și a fragmentării existente la nivelul Uniunii Europene – adaptarea cadrului juridic pentru reutilizarea datelor, mobilizarea instrumentelor financiare în sprijinul deschiderii datelor prin acțiuni precum crearea de portaluri europene de date; -îmbunătățirea participării populației alături de reprezentanții structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pentru realizarea scopului comun de siguranță; -necesitatea creșterii capacității de reacție și intervenție a structurilor din cadrul Sistemului Situațiilor de Urgență; -posibilitatea accesării altor surse de finanțare în afara celor bugetare în vederea derulării ritmice a planurilor logistice multianuale; -posibilitatea accesării fondurilor externe nerambursabile; -fructificarea interesului mass-media pentru domeniul de activitate pentru transmiterea de mesaje către populație. -simplificarea și revizuirea legislației naționale în vederea facilitării implementării fondurilor (în domeniul fiscal, achiziții publice, control și aprobări etc) .	sectoare de activitate mai atractive din țară sau străinătate; -criza economică actuală cu restrângerile și limitările bugetare; -complexitatea decizională, birocrăția sau limitarea resurselor de toate tipurile, pe fondul crizei economice, pot genera un blocaj strategic și structural; -complexitatea procedurilor de achiziții poate determina prelungirea de la un an la altul a acestei activități și pierderea bugetului alocat achizițiilor; -viteza cu care se succed schimbările nu oferă timpul necesar reacției și există riscul apariției unei incompetențe cauzate de faptul că ”ne propunem mai mult decât putem face”; -deciziile la nivel politic și modificările instituționale frecvente/ potențial nefavorabile; -existența unor structuri/proceduri de control etc. care îngreunează mecanismul de implementare, printr-un control/ birocrăție excesivă; -gradul ridicat de neîncredere al populației și actorilor economici în fondurile europene –în contextul dificultăților și birocrăției asociate acestora, cumulat cu o cunoaștere insuficientă a oportunităților și beneficiilor utilizării acestor fonduri
---	---

-eficientizarea utilizării fondurilor și creșterea relevanței prin dezvoltarea unor portofolii de proiecte bine puse la punct, la nivelul tuturor Programelor Operaționale; -crearea unui mecanism complex de sprijin pentru beneficiari și potențiali beneficiari, în scopul îmbunătățirii întregului ciclu al proiectelor finanțate din fonduri europene, inclusiv prin facilitarea accesului la finanțare.	
--	--

Tab. 9

Agricultura și dezvoltarea rurală

- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- Incurajarea și organizarea de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- Înființare de ferme zootehnice și puncte de prelucrare și colectare a resurselor
- Eficientizarea practicilor agricole pentru ușurarea și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- Impadurirea terenurilor neproductive ale comunei;
- Întreținerea și ocrotirea capitalului silvic al comunei.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-existența unei suprafețe agricole mari. -teren productiv în comună. -potențial piscicol. -forma de relief corespunzătoare dezvoltării agriculturii, creșterii animalelor și agroturismului. -teren fertil peste media județului; -suprafață mare de teren agricol; -calitatea superioară a terenurilor agricole; -potențial agricol.	-acces greu la sursele de finanțare. -suprafețe întinse de teren nelucrate. -împăduriri necontrolate. -publicitate insuficientă pentru promovarea rezervațiilor naturale. -lipsa capacității de prelucrare a produselor animaliere . -drumuri nemodernizate în totalitate la sate. -posibilitatea realizării unor ferme zootehnice prin accesarea de fonduri europene . -sprijin nemijlocit a specialiștilor din agricultură. -dezvoltarea sectorului privat. -existența unui potențial de investiții în dezvoltarea agriculturii -potențial piscicol neexploatat; -posibilitatea dezvoltării microfermelor în mediul rural. -posibilitatea realizării de culturi ecologice . -diversificarea și dezvoltarea activităților economice în mediul rural; -sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative;

Oportunități	Amenințări
--------------	------------

-posibilitatea dezvoltării unei agriculturi moderne din perspectiva fondurilor ptr. dezvoltarea rurală -posibilitatea obținerea de produse ecologice. -posibilitatea realizării unor ferme zootehnice prin accesarea de fonduri europene -sprijin nemijlocit a specialiștilor din agricultură -dezvoltarea sectorului privat -existența unui potențial de investiții în dezvoltarea agriculturii -potențial piscicol neexploatat; -posibilitatea dezvoltării microfermelor în mediul rural. -posibilitatea realizării de culturi ecologice -diversificarea și dezvoltarea activităților economice în mediul rural; -sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative; -încurajarea asocierii și sprijinirea înființării de exploatații pentru culturi alternative și ecologice; -creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor; -crearea, dezvoltarea unităților agricole de producție și prelucrare.	-dezinteresul față de aceste domenii duce la posibilitatea ca să nu fie valorificate în totalitate -invadarea pieței de aprovizionare cu produse lactate din alte zone -nesiguranța valorificării produselor agroalimentare -concurența cu mari producători agricoli -lipsa informațiilor privind obținerea de fonduri europene în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale . -competitivitate pe piața de desfacere a produselor din partea altor producători din alte localități și zone; -inundațiile și alunecările de teren.
--	--

Tab. 10

Infrastructura și Transport

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-există infrastructură stradală în centrul comunei Sutești, -majoritatea drumurilor comunale sunt incluse în programe de modernizare, -există o stație de tratare a apei potabile, -zonă protejată cu suprafață întinsă -comuna Sutești este electrificată -majoritatea drumurilor din sate sunt asfaltate -spații verzi/locuitor mari -rețea hidrologică bogată	-lipsa de fonduri și surse de finanțare suficiente pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii. -infrastructura stradală nu este modernizată și extinsă în totalitate. -investiții reduse în sectorul infrastructurii. -rețeaua de canalizare și apă potabilă nu este în finalizată în totalitate.
Oportunități	Amenințări
-posibilitatea asigurării unui transport modern -accesarea fondurilor structurale pentru rețele de apă și canalizare în satele aparținătoare comunei Sutești. -amenajarea și regularizarea cursurilor și debitelor de apă.	-imposibilitatea asigurării susținerii financiare în toate domeniile infrastructurii.

Tab. 11

Economia și Mediul de afaceri

- Crearea unei industrii diversificate, dinamice și capabile să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei;
- Economie generatoare de venit la bugetul local;
- Crearea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- Diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei, prin mărirea numărului societăților comerciale;
- Promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru atragerea turistilor în comuna.

Mediu de afaceri

- Incurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-acces la drumurile județene care fac legătura cu centrul județului și drumurile naționale. -existența în zonă a unor investiții în domeniul forestier. -fond forestier bogat și personal calificat în domeniu -exploatarea produselor de balastiere -deschiderea autorităților locale pentru dezvoltarea comunității de afaceri.	-nu există forță de muncă disponibilă și calificată -accesul dificil al IMM -urilor și producătorilor agricoli la sursele de finanțare -dificultatea acaparării pieței de desfacere -insuficiența dezvoltare a parteneriatului public-privat -posibilitate redusă de cofinanțare de la bugetul local a proiectelor -acces dificil la informație în domeniul afacerilor -nr. scăzut al întreprinzătorilor privați cu capital mare; -nr. scăzut al unităților ce oferă servicii de cazare și masă. -infrastructura bancară și de asigurări slab dezvoltată -potențial economic slab promovat -lipsa unor spații adecvate pentru unitățile de prestări servicii -nivel redus de investiții în IMM -număr redus de IMM-uri/microîntreprinderi de interes local; -spirit antreprenorial slab dezvoltat. -acces dificil la sistemele de creditare -slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural.

Oportunități	Amenințări
-dezvoltare economică a comunei din perspectiva fondurilor comunitare -atrageri investitori -infrastructura de afaceri finanțată prin fonduri structurale poate impulsiona dezvoltarea economică a comunei și zonelor aparținătoare -posibilitatea atragerii unor resurse la bugetul local (resurse guvernamentale, fonduri structurale, resurse private); -dezvoltarea sectorului comerț -creșterea numărului de investitori -crearea de noi locuri de muncă -creșterea productivității economice a localității. -existența unui potențial ridicat de producere a energiei regenerabile -construirea unei ferme de păsări și a unei ferme de porci, vaci, oi, etc.	-adaptabilitatea greoaie a agenților economici la normele impuse de U.E. -dezvoltare industrială scăzută -resurse insuficiente puse la dispoziția autorităților locale pentru finanțarea unor proiecte majore -emigrarea forței de muncă în statele UE -dezinteresul investitorilor

Tab. 12

Mediu

- Păstrarea calității și prevenirea poluării aerului;
- Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluarilor;
- Acțiuni de promovare a practicilor de agricultură ecologică;
- Curățarea cursurilor de apă și a domeniului public;
- Crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor;
- Realizarea unei stații de depozitare a deșeurilor;
- Împădurirea suprafețelor degradate, pentru prevenirea alunecărilor de teren.
- Refacerea și dezvoltarea mediului natural.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-există o stație de tratare a apei potabile, -zonă protejată cu suprafață întinsă -spații verzi/locuitor mari -rețea hidrologică bogată	-zone inundabile cu probabilitate de peste 1% în proximitatea albiilor: pârâului Certej, Varmaga și afluentul stâng al pârâului Varmaga. -lipsa unei gropi de gunoi ecologice . -lipsa de fonduri și surse de finanțare suficiente pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii. -investiții reduse în sectorul infrastructurii. -lipsa unei platforme de gunoi. -rețeaua de canalizare și apă potabilă nu este în finalizată în totalitate. -management și gestionare deficitară a deșeurilor. -investiții mici în sectorul de protecție a mediului

Oportunități	Amenințări
-conștientizarea populației privind necesitatea protejării mediului. -ecologizarea zonei . -amenajarea și regularizarea cursurilor și debitelor de apă.	-imposibilitatea asigurării susținerii financiare în toate domeniile infrastructurii. -educație ecologică insuficientă și superficială. -poluarea unor cursuri de apă.

Tab. 13

Învățământ și educație

- Accesul neîngrădit de împlinire individuală prin educație;
- Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor din comună;
- Accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- Organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- Amenajarea spațiilor de joacă și recreere pentru copiii comunei;
- Amenajare bază sportivă în comună;
- Orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- Crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-personal didactic din școli și grădinițe bine pregătit . -existenta unui număr corespunzător de unități de învățământ . -infrastructură de educație, cultură și sport relativ bună. -evenimente locale multianuale organizate pe teritoriul comunei.	-dotarea școlilor și grădinițelor este precară . -lipsa de fonduri în domeniu . -fluctuația cadrelor didactice . -baza materială insuficientă sau uzată fizic și depășită tehnic în unitățile de învățământ . -implicare redusă a cetățenilor la viața asociativă . -lipsa unor programe/activități de angrenare a comunității locale în rezolvarea unor probleme ale comunității și luarea deciziilor.

Oportunități	Amenințări
-modernizarea tuturor școlilor și grădinițelor din comună . -posibilitatea asigurării unei educații moderne . -amenajare de parcuri de joacă pentru copii de la sate -organizarea de concursuri cultural-educative pentru elevi si tineri . -posibilitatea accesării de fonduri pentru dezvoltarea educației. -realizarea de investiții pentru desfășurarea activităților de educație. -atragera cetățenilor la viața asociativă prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității,	-posibilitatea degradării clădirilor școlare dacă nu se iau măsurile convenite . -migrarea populației tinere spre alte zone . -populație îmbătrânită . -scăderea numărului de copii școlari, una din cauze fiind proveniența lor din familii cu posibilități materiale și intelectuale reduse.

-participarea la elaborarea unor politici de interes public; -elaborarea unui cadru organizat prin care cetățenii să se implice în activitățile și rezolvarea problemelor de interes comunitar.	
--	--

Tab. 14

Resurse Umane

Populația

- Crearea condițiilor de viață atractive pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în localitate;
- Crearea de condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- Locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- Posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii cautate pe piața forței de muncă.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-existența unui compartiment specializat și bine pregătit în cadrul Primăriei . -existența de personal care s-a retras la țară după disponibilizările masive din centrele industriale din județ . -tineri cu studii superioare -tineri care doresc să se perfecționeze în anumite domenii. -rețea de învățământ școlar adaptată condițiilor zonei (învățământ gimnazial) -distribuția echilibrată a populației după sexe -forță de muncă bine calificată și instruită	-lipsă locuri de muncă -buget local cu resurse reduse – ponderea crescută a populației inactive -lipsa cunoștințelor specifice pentru dezvoltarea afacerilor și crearea de noi locuri de munca; -investiții scăzute în resursele umane; -fluctuația populației bine pregătite înspre alte zone.

Oportunități	Amenințări
-realizarea de mici întreprinderi, ferme și micro -ferme pentru atragerea forței de muncă -protejarea micilor ateliere pentru atragerea forței de muncă -noi surse de investiții, inclusiv fondurile structurale -dezvoltarea sectorului IMM-urilor și crearea de noi locuri de munca -grad relativ ridicat de șomeri neindemnizați în căutarea unui loc de muncă; -forța de muncă ieftină, disponibilă , cu calificare satisfăcătoare -crearea unui mediu de dezvoltare a resurselor umane;	-depopularea comunei prin migrarea populației spre alte zone din țară sau în străinătate pentru căutarea unui loc de muncă -lipsa de preocupare pentru calificarea sau recalificare a unor cetățeni -imigrarea persoanelor fără locuință și venit - fluctuație mică a personalului spre alte domenii de activitate; -migrația forței de muncă calificată și mai ales înalt calificată către alte localități din județ, alte zone ale țării și către țările membre UE

-organizarea și dezvoltarea unor programe de integrare pe piața muncii, reconversie profesională, calificare, etc.	
--	--

Tab. 15

Turism

- Utilizarea unor produse turistice variate cu oferte diversificate;
- Susținerea prin acțiuni eficiente de promovare a evenimentelor locale;
- Crearea de programe de pregătire pentru noi practicanți de agroturism;
- Încurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora;
- Promovarea evenimentelor locale, prin acțiuni eficiente de marketing .

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-potențial turistic mare. -zonă turistică cu posibilități de dezvoltare. -potențial piscicol. -forma de relief corespunzătoare dezvoltării agroturismului. -situri arheologice; -zonă atractivă din punct de vedere turistic și peisagistic. -puncte de atracție, rezervații și monumente istorice	-acces greu la sursele de finanțare. -numar redus de servicii turistice ce pot fi puse la dispoziția turistilor; -slaba promovare a patrimoniului cultural, peisagistic, a diverselor trasee turistice etc.; -capacitate insuficientă de cazare pentru turiști - turismul lipsește aproape în totalitate. -publicitate insuficientă pentru promovarea rezervațiilor naturale. -numar mic de locuri de recreere, divertisment, de practicarea a diverselor sporturi în mediul rural în raport cu potențialul turistic al zonei rurale; -drumuri nemodernizate în totalitate la sate. -potențial turistic nevalorificat corespunzător . -lipsa publicității locurilor cu potențial turistic mare. -construire de căsuțe de vacanță în zonele de agrement a comunei Sutești. -zone cu potențial turistic neexploatat pentru dezvoltarea agroturismului . -sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative;

Oportunități	Amenințări
-posibilitatea dezvoltării rapide a sectorului turismului și agroturismului -construire de căsuțe de vacanță în zonele de agrement a comunei Sutești -zone cu potențial turistic neexploatat pentru dezvoltarea agroturismului -sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative;	-dezinteresul față de aceste domenii duce la posibilitatea ca să nu fie valorificate în totalitate -lipsa informațiilor privind obținerea de fonduri europene în domeniul dezvoltării turismului . -competitivitate cu alte localități care dețin potențial turistic.

-existenta agriculturii ecologice si a produselor traditionale ce pot fi valorificate prin activitatile de turism rural ca de exemplu agro-turismul . -amenajarea pensiunilor familiale; -practicarea turismului sportiv	
--	--

Tab. 16

Cultură

- Instruirea și transmiterea practicilor traditionale generatiilor viitoare;
- Accesul transparent la sursele de informare traditionale și moderne;
- Structura spatiilor destinate activitatilor socio-culturale în concordanta cu necesitatile și mijloacele moderne;
- Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comună;
- Reabilitarea caminelor culturale;

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-organizarea unor evenimente specifice: târguri și nedei, sărbătorile comunei, etc. -infrastructură de cultură și sport relativ bună. -evenimente locale multianuale organizate pe teritoriul comunei. -organizare de manifestări sportive	-lipsa de fonduri în domeniu -implicare redusă a cetățenilor la viața asociativă -lipsa unor programe/ activități de angrenare a comunității locale în rezolvarea unor probleme ale comunității și luarea deciziilor.

Oportunități	Amenințări
-organizarea de competiții sportive pentru tineri; -atragera de sponsori pentru aceste competiții -amenajare de parcuri de joacă pentru copii de la sate -organizarea de întreceri sportive la nivel local . -organizarea de concursuri cultural-educative pentru elevi și tineri . -afirmarea tinerelor talente în diferite domenii artistice și sportive . -posibilitatea accesării de fonduri pentru dezvoltarea culturii și sportului în comună. -realizarea de investiții pentru desfășurarea activităților de cultură și sport. -atragera cetățenilor la viața asociativă prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității, participarea la elaborarea unor politici de interes public; -elaborarea unui cadru organizat prin care cetățenii să se implice în activitățile și rezolvarea problemelor de interes comunitar.	-migrarea populației tinere spre alte zone. -populație îmbătrânită . -scăderea numărului de copii școlari care practică sport, una din cauze fiind proveniența lor din familii cu posibilități materiale și intelectuale reduse

Tab. 17

Sănătate și Asistență Socială

- Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman;
- Acces permanent și prompt la servicii medicale de calitate;
- Educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.
- Dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilitati);
- Întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
-existența unui compartiment specializat și bine pregătit în cadrul Primăriei -existența de personal care s-a retras la țară după disponibilizările masive din centrele industriale din județ -tineri cu studii superioare -tineri care doresc să se perfecționeze în anumite domenii. -funcționarea compartimentului asistență socială din cadrul Primăriei -colaborare eficientă cu structurile județene pentru problemele sociale -rețea de învățământ școlar adaptată condițiilor zonei (învățământ gimnazial) -distribuția echilibrată a populației după sexe -forță de muncă bine calificată și instruită	-lipsa programelor de integrare în societate a persoanelor cu probleme -accesul dificil pentru anchetele sociale la domiciliul solicitanților de ajutor social . -lipsa infrastructurii de informare socială prin internet -buget local cu resurse reduse . -inexistența unui serviciu social de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice . -procent ridicat de persoane vârstnice cu venituri reduse -lipsa unor unități care să furnizeze servicii sociale (Centre de reconversie profesională, etc.);

Oportunități	Amenințări
-dezvoltarea unor programe de reintegrare socială și asigurare unor resurse materiale persoanelor defavorizate -organizarea și dezvoltarea unor programe de integrare pe piața muncii, reconversie profesională, calificare, etc.	-migrare a tinerilor în alte țări. -mortalitate sporită a varstnicilor.

Tab. 18

Rezultatul Analizei SWOT

Orice comună trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor.

Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase.

Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 6 ani.

Etapele metodologice principale ale PPS au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Principiile care au stat la baza PPS au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv: **Strengths** (puncte tari), **Weaknesses** (puncte slabe), **Opportunities** (oportunități), **Threats** (riscuri).

Pentru a avea certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei Sutești, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține politica de dezvoltare regională a fost impusă elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020.

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia, dar și de modul cum se compară cu concurența.

Oportunitățile și amenințările au venit dinspre mediul de piață și din partea concurenței; acești factori, de regulă, nu au niciun control asupra zonei, în general.

Analiza SWOT ia în considerare organizarea așezării, performanțele acesteia, produsele cheie și piețele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona își poate îndeplini planul și în ce condiții.

Unele "oportunități" și "amenințări" pot apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei.

Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

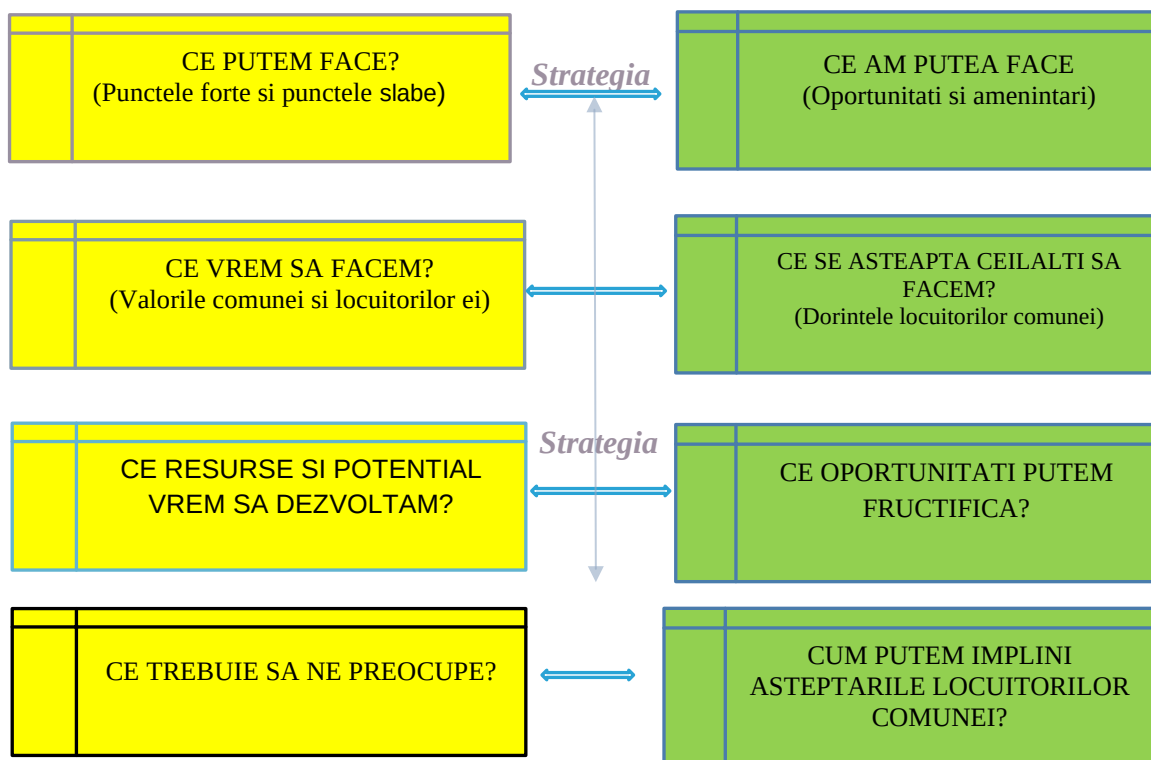

Fig. 29

În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care au stat la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume:

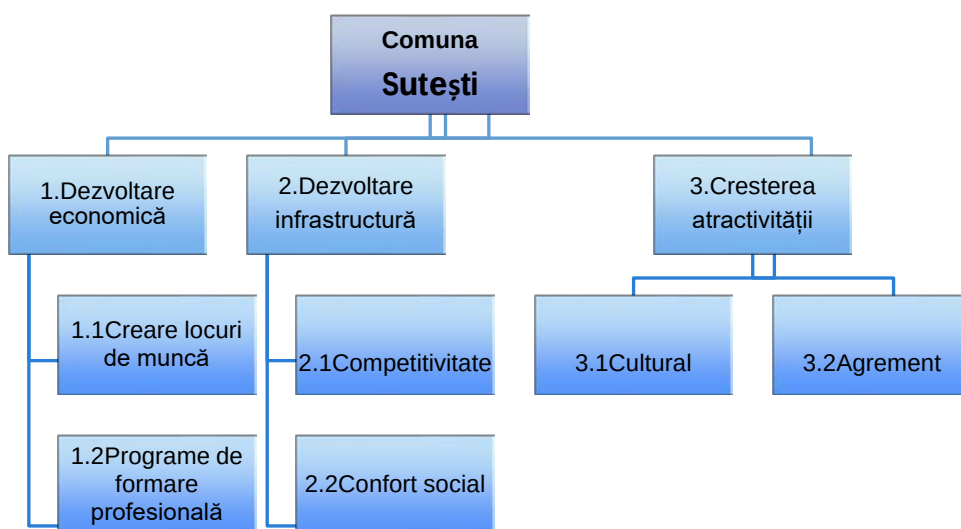

Fig. 30

-
1. Viata economică a comunei Sutești, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale, inclusiv în infrastructură, sănătate, asistență socială, agricultură, zootehnie, industrie și comerț. Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a comunei, trebuie să fie prioritatea numărul unu, deoarece produce cele mai mari efecte benefice.
 2. Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:
 - siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
 - raportul valoarea investiției/ efecte economico-financiare produse și raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.
 3. Un punct important pentru creșterea atractivității comunei constituie facilitățile culturale și de agrement pe care ar putea să le ofere comuna Sutești, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit. Complementar acest lucru va crește și atractivitatea turistică a comunei.

9.3 Etapele metodologice principale ale elaborării strategiei :

Metodologia de realizare a strategiei cuprinde 3 faze:

1.Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei:

– necesita abordarea a 2 categorii de aspecte:

- premisele elaborării strategiei;
- modalități de fundamentare;

2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală:

a) *Formularea misiunii comunității locale.* Misiunea se referă la scopul pentru care a fost înființată și funcționează organizația respectivă, precum și la concepția, filosofia managementului, referitoare la modul de realizare a activităților. Specificul misiunii este faptul că reprezintă o enunțare de elemente necuantificabile. Misiunea trebuie să cuprindă:

- ce anume face comunitatea locală prin intermediul autorităților locale (exprimarea sintetică);
- care sunt detinatorii de interese și cum sunt luați în considerare (stake-holderi);
- care sunt valorile comunității locale.

b) *Precizarea obiectivelor strategiei.* Obiectivele strategice se stabilesc pe orizonturi mari de timp (3-5 ani) și se referă fie la ansamblul comunității, fie la componentele majore ale acesteia.

Pentru a fi *de calitate*, obiectivele strategice trebuie să îndeplinească următoarele *cerințe de raționalitate*:

- să fie *realiste* (în concordanță cu potențialul comunității respective);
- să fie *stimulatoare* (să încite la autodepasire);
- să fie *mobilizatoare* (să prezinte importanță pentru stake-holderi);
- să fie *comprehensibile* (reale).

c) *Stabilirea opțiunilor strategice și modalitățile de realizare a obiectivelor.* Opțiunile strategice se stabilesc în funcție de tipul de strategie adoptat.

←

d) *Dimensionarea resurselor necesare.* In strategie se stabilesc 4 categorii de resurse:

- informationale;
- umane;
- financiare;
- materiale.

e) *Stabilirea termenelor.* Termene = limita fixata in timp printr-o dispozitie sau invoiala ce reprezinta diferite momente intermediare sau finale, pentru realizarea obiectivelor si operationalizarea optiunilor strategice.

f) *Articularea tuturor componentelor strategiei intr-o strategie globala.*

g) *Realizarea strategiilor partiale.* Strategiile partiale pot fi delimitate fie structural (pe compartimente), fie din punct de vedere procesual (pe functiuni si activitati). De obicei, strategiile partiale se delimiteaza *procesual pe functiuni*, ducand la existenta mai multor strategii partiale in functie de specificul comunitatii locale:

- Strategia de mediu;
- Strategia de dezvoltare economica;
- Strategia de dezvoltare a infrastructurii;
- Strategia de cooperare teritoriala;
- Strategia de resurse umane.

3. Implementarea si evaluarea unei strategii de dezvoltare locala

1. *Pregatirea implementarii are in vedere urmatoarele aspecte:*

a) *Pregatirea climatului din cadrul comunitatii* in vederea diminuarii rezistentei la schimbare din partea societatii civile si cresterii receptivitatii acestora fata de elementele inovatoare propuse prin strategie;

b) *Asigurarea resurselor informationale, umane, financiare si materiale necesare punerii in aplicare a strategiei;*

c) *Realizarea unui program cadru de implementare;*

2. *Reproiectarea sistemului de management conform cerintelor realizarii obiectivelor;*

3. *Operationalizarea schimbarilor strategice previzionate;*

4. *Controlul si evaluarea strategiei.* Prin evaluare se compara obiectivele previzionate cu realizarile obtinute, acestea fiind masurate intr-o etapa intermediara de control.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atentie mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat in vedere si faptul ca rezultatul real nu poate fi prevazut deoarece situatiile neprevazute pot si ele sa exercite o influenta importanta asupra lor.

Principiile strategiei de dezvoltare durabilă :

- ✓ **durabilitate-** conditii mai bune de trai pentru populatia defavorizata precum si un minim de conditii necesare pentru un trai decent, sanatatea si bunastarea tuturor;
- ✓ **competitivitate-** permite dezvoltarea economiei proprii in context regional, national si chiar international, promovarea unui sector privat productiv si competitiv;
- ✓ **sprijin financiar-** facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investitii si dezvoltare;
- ✓ **o buna administrare-** reactia eficienta si efectiva la problemele comunitatii prin responsabilizarea autoritatilor locale si parteneriatul cu societatea civila.

9.4 Implementarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă

Implementarea obiectivelor pentru dezvoltarea durabilă și a ȋintelor concrete ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă de către conducerea Primăriei va contribui, de fapt, la implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. De menȋionat, că dezvoltarea durabilă poate fi asigurată doar prin implicarea tuturor cetățenilor.

Fig. 31

Guvernul lucrează la un plan de acȋiune pentru dezvoltare durabilă. Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Secretariatului General al Guvernului, ȋn sprijinul fundamentării și elaborării strategiilor de dezvoltare locală, efectuează demersuri privind:

- promovarea și informarea la nivelul Administraȋiei Publice Locale a Strategiei Naȋionale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acȋiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel naȋional și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcȋia unui ghid pentru autorităȋile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 ȋn acord cu SNDDR 2030.

Obiectivele de dezvoltare durabilă prevăd:

Nr. Crt.	17 obiective	Descriere	Ținte
1.	Fără sărăcie Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context. Reducerea numărului celor care au risc ridicat de sărăcie și promovarea incluziunii sociale Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât și la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce și sărăcia relativă și pentru a asigura o viață demnă pentru toți. <i>Doneaza ce nu folosești.</i> <i>836 de milioane de persoane traiesc în sărăcie extremă.</i> <i>1 miliard de oameni traiesc cu mai puțin de 1\$ pe zi.</i>	1.1 ERADICAREA SARACIEI EXTREME	Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi.
		1.2 REDUCEREA SARACIEI LA JUMATATE	Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia potrivit definițiilor naționale.
		1.3 IMPLEMENTAREA UNOR PROIECTE DE PROTECTIE SOCIALA	Implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili până în 2030.
		1.4 DREPTURI EGALE SI ACCES LA RESURSE ECONOMICE SI SERVICII DE BAZA -	Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi potrivite și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare.
		1.5 REZILIENTA CELOR SARACI IMPOTRIVA DEZASTRELOR ECONOMICE, DE MEDIU SI SOCIALE	Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu.
2	Foamete „zero” Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile. Agricultură este importantă pentru întreaga societate. Dacă dorim o societate mai	2.1 ERADICAREA FOAMETEI	Până în 2030, eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului.
		2.2 ERADICAREA TUTUROR FORMELOR DE MALNUTRITIE	Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescentelor, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă.

	sănătoasă, trebuie să ajungem la o agricultură sustenabilă. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Pentru această țară este o prioritate eficiența agricolă și limitarea deșeurilor alimentare. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare. <i>Evita sa arunci mancare. Mai mult de 1/3 din mancare este risipita la nivel mondial. Pana in 2030 se doreste dublarea productivitatii agricole.</i>	2.3 DUBLAREA PRODUCTIVITATII AGRICOLE SI VENITURILOR MICILOR PRODUCATORI	Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli, în special femei, populațiile indigene, fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea valorii adăugate și angajarea în activități non-agricole.
		2.4 ASIGURAREA UNOR SISTEME DE PRODUCTIE ALIMENTARA DURABILA	Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului
		2.5 MENTINEREA DIVERSITATII GENETICE	Până în 2030, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil al beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale
3.	Sănătate și bunăstare Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă. <i>Vaccinati-va familia pentru a-i proteja si pentru a imbunatati sanatatea publica.</i>	3.1 REDUCEREA RATEI MORTALITATII MATERNE	Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de nașcuți-vii
		3.2 ELIMINAREA DECESELOR CE POT FI PREVENITE IN RANDUL COPIILOR PANA LA 5 ANI	Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite în rândul nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările având scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 nașcuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 nașcuți-vii
		3.3 LUPTA IMPOTRIVA BOLILOR TRANSMISIBILE	Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate, precum și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile

	Accesul la servicii medicale este esential.	3.4 REDUCEREA MORTALITATII PREMATURE CAUZATE DE BOLI NETRANSMISIBILE SI PROMOVAREA SANATATII MINTALE	Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării
		3.5 PREVENIREA SI TRATAMENTUL ABUZULUI DE SUBSTANTE	Intărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool
		3.6 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI RANIRI CAUZATE DE ACCIDENTE RUTIERE	Până în 2030, înjumătățirea numărul global de decese și raniri cauzate de accidente rutiere
		3.7 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII DE SANATATE SEXUALA SI REPRODUCTIVA SI PENTRU PLANIFICAREA FAMILIEI	Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale
		3.8 REALIZAREA ACOPERIRII UNIVERSALE IN DOMENIUL SANATATII	Realizarea acoperirii universale în domeniul sănătății, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază
		3.9 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI AL BOLILOR PROVOCATE DE PRODUSE CHIMICE PERICULOASE SI POLUARE	Până în 2030, reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produse chimice periculoase ,de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
4.	Educație de calitate Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți. <i>Ajuta copiii din comunitatea ta sa invete sa citeasca. Educatia reprezinta fundamentul imbunatatirii vietii oamenilor si al</i>	4.1. EDUCATIE PRIMARA SI SECUNDARA GRATUITA	Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții absolvă învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării
		4.2. ACCES EGAL LA EDUCATIE TIMPURIE DE CALITATE	Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar.
		4.3. ACCES LA INVATAMANT TEHNIC, VOCATIONAL SI SUPERIOR	Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă.

	<i>dezvoltarii sustenabile.</i>	4.4. CRESTEREA NUMARULUI DE PERSOANE CU STUDII	Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.
		4.5. ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE DIN EDUCATIE	Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflați în situații vulnerabile
		4.6. ALFABETIZARE SI CUNOSTINTE DE ARITMETICA ELEMENTARA PENTRU TOTI	Până în 2030, asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară.
		4.7. EDUCATIE PENTRU VIATA SUSTENABILA SI CIVICA	Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
5	Egalitate de gen Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor. <i>Nu accepta hartuire. Populatia globala include peste 50% femei, insa exista numeroase inegalitati intre persoanele de sex</i>	5.1 ELIMINAREA DISCRIMINARII IMPOTRIVA FEMEILOR SI FETELOR	Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni
		5.2 ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE VIOLENTA SI A EXPLOATARII IMPOTRIVA FEMEILOR SI FETELOR	Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.
		5.3 ELIMINAREA CASATORIILOR FORTATE SI MUTILAREA GENITALA A FEMEILOR	Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor

	<i>masculin si cele de sex feminin. In prezent, 49 de state nu dispun de legi care sa protejeze femeile impotriva violentei domestice.</i>	5.4 RECUNOASTEREA SI APRECIEREA INGRIJIRII NEREMUNERATE SI PROMOVAREA RESPONSABILITATII PARTAJATE IN GOSPODARIE	Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național
		5.5 ASIGURAREA PARTICIPARII DEPLINE LA POSTURI DE CONDUCERE	Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică
		5.6. ACCES UNIVERSAL LA SANATATEA SEXUALA SI REPRODUCTIVA	Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora
6	Apă curată și sanitație Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți. <i>Evita risipa de apa. Cea mai mare provocare a lumii este lipsa de apa. Aceasta afectează peste 40% din populația lumii</i>	6.1 APA POTABILA SIGURA LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți
		6.2 ELIMINAREA DEFECARII IN AER LIBER SI OFERIREA ACCESULUI LA CONDITII SANITARE SI IGIENA	Până în 2030, realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile
		6.3 ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII APEI, TRATAREA APELOR UZATE SI REUTILIZAREA SIGURA	Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global.
		6.4 CRESTEREA EFICIENȚEI DE UTILIZARE A APEI SI ASIGURAREA REZERVELOR DE APA POTABILA	Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă
		6.5 IMPLEMENTAREA MANAGEMENTULUI INTEGRAT AL RESURSELOR DE APA	Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră

		6.6 PROTEJAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR LEGATE DE APA	Până în 2030, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri
7	Energie curată și la prețuri accesibile Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern. <i>Utilizează aparate eficiente din punct de vedere energetic și becuri economice. Energia este esențială pentru orice provocări și oportunități majore.</i>	7.1 ACCES UNIVERSAL LA ENERGIE MODERNA	Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne
		7.2 CRESTEREA PROCENTULUI GLOBAL DE ENERGIE REGENERABILA	Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global
		7.3 DUBLAREA RATEI GLOBALE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A EFICIENȚEI ENERGETICE	Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice
8	Muncă decentă și creștere economică Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți. <i>Cumpara de la companii responsabile fata de mediu si care ofera oportunitati egale. Cresterea economica sustenabila va conduce la locuri de munca decente.</i>	8.1 CRESTERE ECONOMICA SUSTENABILA	Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea Produsului Intern Brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate
		8.2 DIVERSIFICAREA, INOVAREA SI MODERNIZAREA PRODUCTIVITATII ECONOMICE	Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensă a forței de muncă
		8.3 PROMOVAREA POLITICILOR CARE SUSTIN CREAREA LOCURILOR DE MUNCA SI CRESTEREA ÎNȚEPINDERILOR	Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
		8.4 ÎMBUNĂTĂȚIREA EFICIENȚEI RESURSELOR ÎN CONSUM SI PRODUCTIE	Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producție, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate.
		8.5 ANGAJAREA COMPLETA SI MUNCA DECENTA CU REMUNERARE EGALA	Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu

			dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.
		8.6 PROMOVAREA ANGAJĂRII, EDUCĂRII ȘI PREGĂTIRII TINERILOR	Până în 2030, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare.
		8.7 ELIMINAREA SCLAVEI MODERNE, A TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE ȘI A MUNCII COPIILOR	Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale.
		8.8 PROTECȚIA DREPTULUI LA MUNCĂ ȘI PROMOVAREA MEDIILOR DE LUCRU SIGURE	Protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare.
		8.9 PROMOVAREA TURISMULUI DURABIL ȘI BENEFC	Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.
		8.10 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII BANCARE, DE ASIGURĂRI ȘI FINANCIARE	Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.
9	Industrie, inovație și infrastructură Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației. <i>Refolosește materialele. Investițiile în infrastructura sunt necesare pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile.</i>	9.1 DEZVOLTAREA UNEI INFRASTRUCTURI SUSTENABILE, DURABILE ȘI INCLUZIVE	Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
		9.2 PROMOVAREA INDUSTRIALIZĂRII INCLUZIVE ȘI DURABILE	Promovarea industrializării incluzive și durabile și, până în 2030, sporirea semnificativă a ratei de ocupare și a Produsului Intern Brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate
		9.3 CRESTEREA ACCESULUI LA SERVICII FINANCIARE ȘI PIETE EXTERNE	Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.
		9.4 MODERNIZAREA TUTUROR	Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea

		INDUSTRIILOR SI A INFRASTRUCTURII PENTRU SUSTENABILITATE	industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.
		9.5 CONSOLIDAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ȘI MODERNIZAREA TEHNOLOGIILOR INDUSTRIALE	Intărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, până în 2030; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare.
10	Inegalități reduse Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta. <i>Nu accepta discriminarea. Pentru a reduce inegalitățile este necesară asigurarea oportunităților egale, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii.</i>	10.1 REDUCEREA INEGALITĂȚII VENITURILOR	Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională.
		10.2 PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE, ECONOMICE ȘI POLITICE	Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură.
		10.3 ASIGURAREA OPORTUNITĂȚILOR EGALE ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII	Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens.
		10.4 ADOPTAREA POLITICILOR FISCALE ȘI SOCIALE CE PROMOVEAZA EGALITATEA	Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul realizării progresive a unei egalități sporite.
		10.5 ÎMBUNĂTĂȚIREA REGLEMENTĂRIILOR PIETELOR FINANCIARE GLOBALE ȘI A INSTITUȚIILOR	Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări.
		10.6 CREȘTEREA REPREZENTĂRII PENTRU ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE	Asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime.
		10.7 POLITICI DE MIGRAȚIE	Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și

		RESPONSABILE SI BINE GESTIONATE	responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.
11	Orașe și comunități durabile Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. <i>Mergi cu bicicleta sau pe jos pentru a reduce poluarea aerului. 3,5 miliarde de oameni traiesc în prezent în orașe.</i>	11.1. LOCUINTE SIGURE LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace.
		11.2. SISTEME DE TRANSPORT SUSTENABILE LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.
		11.3. URBANIZARE INCLUZIVA SI SUSTENABILA	Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.
		11.4. PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL SI NATURAL	Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.
		11.5. REDUCEREA EFECTELOR ADVERSE ALE DEZASTRELOR NATURALE	Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile.
		11.6. REDUCEREA IMPACTULUI ORASELOR ASUPRA MEDIULUI	Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.
		11.7. ASIGURAREA ACCESULUI LA SPATII VERZI SI PUBLICE SIGURE SI INCLUZIVE	Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități
12	Consum și producție responsabile	12.1 IMPLEMENTAREA CADRULUI DE 10 DE ANI DE PROGRAME PENTRU MODELE DE CONSUM SI	Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de

	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile <i>Recicleaza hartia, plasticul, sticla si aluminiul.</i> <i>Pentru a sustine stilul de viata curent am avea nevoie de resursele a trei planete.</i>	PRODUCTIE DURABILE	dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare
		12.2 GESTIONAREA DURABILA SI UTILIZAREA EFICIENTA A RESURSELOR NATURALE	Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale
		12.3 INJUMATATIREA, LA NIVEL GLOBAL, A RISIPEI DE ALIMENTE PE CAP DE LOCUITOR	Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.
		12.4 MANAGEMENT RESPONSABIL AL SUBSTANTELOR CHIMICE SI DESEURILOR	Până în 2030, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului.
		12.5 REDUCEREA SEMNIFICATIVA A GENERARII DE DESEURI	Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare.
		12.6 INCURAJAREA COMPANIILOR SA ADOPTA PRACTICI DURABILE SI RAPORTARI DE SUSTENABILITATE	Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.
		12.7 PROMOVAREA PRACTICILOR DURABILE DE ACHIZITII PUBLICE	Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale.
		12.8 PROMOVAREA CUNOASTERII UNIVERSALE A STILURILOR DE VIATA SUSTENABILE	Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltării durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.
13	Acțiune climatică Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.	13.1. ADAPTARE LA RISCURILE LEGATE DE CLIMA	Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările.
		13.2. POLITICI, STRATEGII SI PLANURI INTEGRATE	Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale.

	<i>Informează tinerii cu privire la schimbările climatice. Emisiile de CO2 au crescut cu 50% din 1990.</i>	13.3. REACTIE LA SCHIMBARILE CLIMATICE	Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
14	Viața acvatică Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă. <i>Evita sa folosesti pungi de plastic pentru a mentine apele curate. Oceanele absorb aproximativ 30% din dioxidul de carbon produs de oameni, diminuand efectele incalzirii globale</i>	14.1 REDUCEREA POLUARII MARINE	Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.
		14.2 PROTEJAREA SI RESTAURAREA ECOSISTEMELOR	Până în 2030, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive
		14.3 REDUCEREA ACIDIFICARII OCEANELOR	Minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
		14.4 PESCUIT SUSTENABIL	Până în 2030, reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive, și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care ar asigura un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora
		14.5 CONSERVAREA ZONELOR COSTALE SI MARINE	Până în 2030, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile
		14.6. INTERZICEREA SUBVENTIILOR CE DUC LA PESCUITUL EXCESIV	Până în 2030, interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cel mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor

			pentru pescuit în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului
		14.7. CRESTEREA BENEFICIILOR ECONOMICE DIN UTILIZAREA SUSTENABILĂ A RESURSELOR MARINE	Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului
15	Viața terestră Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate <i>Planteaza un copac si protejeaza mediul inconjurator Padurile sunt esentiale pentru combaterea schimbarilor climatice, protejarea biodiversitatii si pentru asigurarea securitatii alimentare si a adapostului.</i>	15.1 CONSERVAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR TERESTRE SI DE APA DULCE	Până în 2030, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale
		15.2 STOPAREA DEFRISĂRII SI RESTABILIREA PADURILOR DEGRADATE	Până în 2030, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global
		15.3 STOPAREA DESERTIFICĂRII SI RESTAURAREA SOLURILOR DEGRADATE	Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutră din punct de vedere al degradării solului
		15.4 ASIGURAREA CONSERVĂRII ECOSISTEMELOR MONTANE	Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
		15.5 PROTEJAREA BIODIVERSITĂȚII ȘI A HABITATELOR NATURALE	Luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2030, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate
		15.6 PROMOVAREA ACCESULUI LA RESURSE GENETICE SI DISTRIBUIREA ECHITABILĂ A BENEFICIILOR	Promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional
		15.7 ELIMINAREA BRACONAJULUI SI A TRAFICULUI DE SPECII PROTEJATE	Luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice

		15.8 PREVENIREA SPECIILOR INVAZIVE IN ECOSISTEMELE TERESTRE SI ACVATICE	Până în 2030, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare
		15.9 INTEGRAREA ECOSISTEMELOR SI BIODIVERSITATII IN STRATEGIILE GUVERNAMENTALE	Până în 2030, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și planurile de reducere a sărăciei
16	Pace, justiție și instituții eficiente Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. <i>Exercita dreptul la vot si alege liderii</i>	16.1. REDUCEREA VIOLENTEI PRETUTINDENI	Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni
		16.2. PROTEJAREA COPIILOR DE ABUZ, EXPLOATARE, TRAFIC SI VIOLENTA	Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
		16.3. PROMOVAREA RESPECTARII LEGII SI ASIGURAREA ACCESULUI EGAL LA JUSTITIE	Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesul egal la justiție pentru toți
		16.4. COMBATAREA CRIMEI ORGANIZATE, A FLUXURILOR ILICITE DE BANI SI ARMAMENT	Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
		16.5. REDUCEREA CORUPȚIEI	Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale
		16.6. CRESTEREA GRADULUI DE TRANSPARENȚA A INSTITUTIILOR	Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
		16.7. ASIGURAREA UNUI PROCES DECIZIONAL RECEPTIV, INCLUZIV, PARTICIPATIV SI REPREZENTATIV	Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
		16.8. CONSOLIDAREA PARTICIPARII LA GUVERNAREA GLOBALA	Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală
		16.9. ACTE DE IDENTITATE PENTRU TOTI	Până în 2030, asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii
		16.10 ACCESS PUBLIC LA INFORMATII SI PROTEJAREA LIBERTATILOR FUNDAMENTALE	Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale
17		17.1 MOBILIZAREA RESURSELOR PENTRU	Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul

Parteneriate pentru realizarea obiectivelor Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.	A ÎMBUNĂȚI CAPACITATEA NAȚIONALĂ DE COLECTARE A TAXELOR ȘI IMPOZITELOR	internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri
	17.2 IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR PRIVIND ASISTENȚA OFICIALĂ DE DEZVOLTARE	Țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate; furnizorii AOD sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unei ținte constând în asigurarea a cel puțin 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate
	17.3 MOBILIZAREA RESURSELOR FINANCIARE PENTRU ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE	Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple
	17.4 SUSTINEREA ȚĂRILOR ÎN CURS DE DEZVOLTARE ÎN ATINGEREA SUSTENABILITĂȚII DATORIILOR	Susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriei pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriei, reducerea datoriei și restructurarea datoriei, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei
	17.5 INVESTIREA ÎN ȚĂRILE CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE	Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate
	17.6 SCHIMB DE CUNOSTINȚE ȘI COOPERARE PENTRU ACCESUL LA ȘTIINȚĂ, TEHNOLOGIE ȘI INOVAȚIE	Consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreeate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei
	17.7 PROMOVAREA TEHNOLOGIILOR SUSTENABILE ÎN	Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții

	TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreeate de comun acord
	17.8 CONSOLIDAREA CAPACITATILOR IN STIINTA, TEHNOLOGIE SI INOVARE PENTRU TARILE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate, până în 2025, și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor
	17.9 CRESTEREA CAPACITATII OBIECTIVELOR DE DEZVOLTARE DURABILA IN TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidare a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triumfiulară
	17.10 PROMOVAREA UNUI SISTEM DE COMERT UNIVERSAL SUB EGIDA OMC	Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha
	17.11 CRESTEREA EXPORTURILOR TARILOR IN CURS DE DEZVOLTARE	Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2030
	17.12 ELIMINAREA BARIERELOR COMERCIALE PENTRU STATELE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață
	17.13 CRESTEREA STABILITATII MACROECONOMICE GLOBALE	Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor
	17.14 SPORIREA COERENTEI POLITICILOR PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILA	Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă
	17.15 RESPECTAREA AUTORITATII	Respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și

		NATIONALE IN IMPLEMENTAREA POLITICILOR PENTRU OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILA	implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă
		17.16 SPORIREA PARTENERIATULUI GLOBAL PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILA	Sporirea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare
		17.17 INCURAJAREA PARTENERIATELOR EFICIENTE	Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor
		17.18 SPORIREA DISPONIBILITATII DATELOR CALITATIVE	Până în 2030, sporirea suportului de consolidare a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, desegregate după venit, sex, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale
		17.19 CONTINUAREA MASURATORILOR PROGRESULUI PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILA	Până în 2030, dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare

10. Alocarea financiară

Oricât de interesantă și de inovatoare este realizarea unui proiect, un manager este interesat, în cele din urmă, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică. Din acest motiv, trebuie acordată toată atenția documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor și cheltuielilor pentru următoarea perioadă de timp - de regulă următorii câțiva ani, indicatori de rentabilitate etc.).

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului.

Cheltuielile pe care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale – care vor fi efectuate pentru a pune în mișcare noul proiect – și cele aferente realizării efective a proiectului. Primele trebuie efectuate de regulă o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai îndepărtată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate și/sau proiectului tehnic.

Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli și să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze. În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine și mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse immobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit ca planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 6 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită macar asigurarea unui buget minim de funcționare.

11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală

11.1 Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile)

Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile) sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, care sunt desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerințe privind componența, teritoriul acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

Prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală se dorește să se ajute la dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- a) să sprijine construcția instituțională la nivel local;
- b) să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;
- c) să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- d) Animarea teritoriului.

11.1.1 Asociația Grupul de Acțiune Locală “Ținutul Vinului”

Asociația Grupul de Acțiune Locală “Ținutul Vinului” este o entitate ce reprezintă un parteneriat public–privat, care reunește Grupul de Acțiune Locală „Ținutul Vinului” - o asociație ce are ca scop promovarea unui parteneriat activ, constituit din reprezentanți ai sectorului public, privat și ai societății civile, desemnați dintr-un teritoriu rural, parteneriat prin care să se stimuleze dezvoltarea durabilă a teritoriului aferent asociației și care să dea posibilitatea reprezentanților din spațiul rural, din diferitele domenii de activitate, să conlucreze și să interacționeze în folosul comunității rurale.

Asociația funcționează pe principiile Axei LEADER din PNDR 2014-2020 ce are ca scop conservarea patrimoniului rural și cultural dezvoltării mediului economic și îmbunătățirii abilităților organizatorice ale comunităților locale.

Conform STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A ASOCIAȚIEI GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ „ȚINUTUL VINULUI”, Programul LEADER reprezintă pentru teritoriul Grupul de Acțiune Locală “Ținutul Vinului” nu doar un set de măsuri ce vor fi implementate prin intermediul Strategiei de Dezvoltare Locală, ci este o metodă de mobilizare și promovare a dezvoltării teritoriului și a comunităților locale care trăiesc aici, un instrument care funcționează eficient prin adaptarea deciziilor privind mediul rural la nevoile identificate în cadrul teritoriului.

Conform **GHIDULUI PENTRU IMPLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR DE COOPERARE LEADER ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE DEZVOLTARE RURALĂ:**

- Cooperarea este un mod de a obține o viziune locală mai largă și de a aduce cunoștințe noi în zonă pentru a îmbunătăți strategiile locale. Proiectele de cooperare LEADER sunt similare cu proiectele locale din perspectiva contribuției la realizarea obiectivelor strategiei locale de dezvoltare relevante. Totuși, datorită prezenței suplimentare a unui partener de cooperare din afara teritoriului Grupului de Acțiune Locală, proiectele de cooperare LEADER au și beneficii adiționale legate de învățarea reciprocă și de atingerea masei critice în ceea ce privește cunoștințele relevante, experiența, metodele aplicate, precum și alte resurse
- FEADR susține proiecte de cooperare transnațională și interteritorială desfășurate de grupuri de acțiune locală (GAL) ca parte a implementării strategiilor de dezvoltare locală (SDL) selectate în cadrul CLLD/LEADER. Sprijinul pentru cooperare este un element obligatoriu al măsurii LEADER. Atât sprijinul pregătitor pentru cooperare, cât și sprijinul pentru proiectele de cooperare trebuie incluse în programele de dezvoltare rurală (PDR). Totuși, deși recomandat, nu este obligatoriu la nivelul GAL-urilor. GAL-urile pot fi libere să aleagă în mod individual dacă utilizează sau nu sprijinul disponibil pentru cooperare.
- Cooperarea dintre o zonă GAL cu alte zone geografice poate reprezenta o componentă-cheie a oricărei strategii de dezvoltare locală (SDL) din cadrul CLLD/LEADER sau un avantaj suplimentar al acestei strategii. Aceasta poate evolua în etape, de la schimburi de experiență la transferul de practici promițătoare către o activitate comună. Cooperarea cu alte teritorii care implementează CLLD/LEADER poate reprezenta un instrument strategic pe care GAL-ul îl poate utiliza pentru a atinge masa critică necesară pentru anumite proiecte sau pentru a pune în comun resurse și expertiză complementare.

Fig. 32 Harta GAL "Ținutul Vinului"

Asociația Grupul de Acțiune Locală “Ținutul Vinului”, nu a beneficiat de finanțare pe măsura LEADER în perioada 2007 – 2013.

Implementarea LEADER la nivelul teritoriului permite elaborarea unei Strategii de Dezvoltare Locală în baza analizei nevoilor și priorităților specifice teritoriului.

Teritoriul GAL ”Ținutul Vinului” este amplasat în partea de sud a județului Vâlcea și are în componență 17 localități din județul Vâlcea: orașul Bălcești și comunele: Amărăști, Crețeni, Diculești, Făurești, Ghioroiu, Lalos, Lăcusteni, Măciuca, Mădulari, Mitrofani, Orlești, Prundeni, Ștefănești, **Sutești**, Valea Mare și Voicești.

GAL ”Ținutul Vinului” se învecinează *la nord* cu localitățile: Zătreni, Tetoiu, Fântănești, Ștefănești, Glavile, Gușoeni, Scundu, Drăgoești din județul Valcea, *în partea de vest și sud vest* cu jud. Dolj, *în partea de sud* cu localitățile Sușani, Lungesti (jud Vâlcea) și cu jud. Olt, iar *în partea de Est* cu Municipiul Drăgășani (jud. Valcea) și județul Olt. Cele mai importante orașe din proximitatea teritroiului GAL sunt: Craiova, Balș, Drăgășani și Ramnicu Valcea.

Conform datelor de la Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2011, numărul total al locuitorilor care fac parte din aria teritorială a GAL “Ținutul Vinului” este de 39.048 locuitori, dispuși pe o suprafață totală de 703,94 km², având o densitate de 55,47 loc/km².

Populația teritoriului GAL “Ținutul Vinului” este formată în cea mai mare parte din români, însă există și minorități. Teritoriul GAL Tinutul Vinului este un teritoriu sarac, cu un indice al dezvoltării umane de 52,11 și cu o populație imbatranită. Din punct de vedere al etniei, datele de la recensământul populației 2011 arată că ponderea cea mai mare este de romani 95%, urmată de 3,5% (alte etnii sau persoane care nu au si-au declarat etnia), iar 1,5% din locuitorii teritoriului GAL ”Ținutul Vinului” este reprezentată de minoritatea roma – 590 de persoane (prezenta în localitățile Balcești, Crețeni, Lalos, Orlești, Ștefanesti, Valea Mare) .

Din punct de vedere al economiei, principala ramură economică din teritoriu o constituie agricultura, fondul funciar fiind preponderent alcătuit din teren arabil. Din totalul suprafeței GAL, 65,37% este reprezentată de suprafața agricolă, 29,61% de păduri, iar restul de 5,02% de ape și bălți, căi de comunicație și căi ferate, construcții, terenuri neproductive. (Sursa: Recensământului agricol din 2010).

La nivelul teritoriului GAL Tinutul Vinului, agricultura este reprezentată atât de cultivarea pământului, cât și de creșterea animalelor:

- Foarte bine dezvoltat este sectorul viticol. Suprafața cultivată cu vii și livezi este de 1630,15 ha din care 1626,75 ha sunt struguri pentru vin.

- Cultura de cereale ocupă un rol important. Suprafața totală cultivată cu cereale pentru boabe este de 15.257 de ha, distribuită astfel: 54,20% porumb, 42,22% grâu, 2,72% ovăz, 0,1% secară, 0,71% orzoaică, 0,05% sorg. Pe lângă acestea mai există culturi de floarea soarelui și rapiță (262,38 ha).

- Sectorul legumicol, este distribuit în felul următor: 137,32 ha legume cultivate în câmp deschis, 112,9 ha legume cultivate în grădini pentru comercializare, 5,93 ha sere și solarii,

17,15 ha cartofi, 1,93 ha leguminoase pentru boabe, 1,78 ha radacinoase pentru nutret, 0,37 ha plante și seminte pentru comercializare.

- În sectorul pomicol suprafața cultivată cu pomi fructiferi este de 319,37 ha și este repartizată astfel: pruni 78,91%, meri 13,96%, peri 1,64%, restul de 5,49% fiind reprezentat de caisi, piersici, ciresi, gutui, castani, alți pomi.

- Din punct de vedere al creșterii animalelor, conform recensământului agricol, nr. total de capete de animale este de 330.453, clasificate astfel: 86,82% pasări, 6,51% porcine, 1,35% bovine, 1,83% ovine, 1,04% caprine, 1,90% familia de albine, 0,37% cabaline, 0,01% magari și câțari, 0,18% iepuri.

La nivelul teritoriului GAL există agenți economici din domeniile de industrie, construcții, servicii, etc.. Însă acești agenți economici nu acoperă necesarul de locuri de muncă. Astfel, există mici întreprinzători din diverse domenii: comerț, prestări servicii, construcții, transport persoane și de marfuri, producție din exploatare agregate naturale, producție confecții, desfacerea produselor petroliere, producție din prelucrarea cerealelor, brutărie, croitorie, secție fabricare diluanți, etc. Conform datelor furnizate de INS la nivelul GAL există un număr de 313 întreprinderi, dintre care 4 (1,28%) au între 50-250 angajați, 27 (8,62%) au între 10-50 angajați, cele mai multe 90,10% fiind microîntreprinderi cu 1-9 angajați. Cele mai multe firme sunt din sectorul de comerț – 36,10% (acopera 38,35% din nr. total de salariați), urmează transporturi – 23,96% (26,50 de salariați), 11,18% industrie (16,64% din nr. de sal.), 5,11% agricultură (5,07% din nr. de sal.), 11,82% construcții (8,49% din nr. de sal.), 11,82% servicii (acopera 4,96% din nr. de sal.).

Din punct de vedere al infrastructurilor, există la nivel de teritoriu un minim necesar, însă cele mai multe din acestea nu sunt dezvoltate suficient și nu răspund la toate nevoile populației. Astfel, există străzi și drumuri comunale neasfaltate, infrastructurile de apă, canalizare foarte slab dezvoltate iar cele de gaz aproape inexistente. De asemenea, multe localități nu sunt bine iluminate (în unele cazuri sunt iluminate doar drumurile principale), nu există spații de parcare sau sisteme de supraveghere, sistemul de asigurări sociale este foarte slab dezvoltat, spații sau piețe cu destinație comerciale în număr foarte redus, inexistența locurilor de joacă pentru copii, parcuri neamenajate sau neglijate, primăriile nu dispun de suficiente utilaje și echipamente pentru deservirea serviciilor publice. Pe de altă parte, infrastructura de internet există în majoritatea localităților.

Referitor la nivelul educației în rândul persoanelor din teritoriul GAL "Tinutul Vinului", acesta este unul destul de scăzut, ponderea cea mai mare având-o persoanele care au urmat un ciclu gimnazial – 32,73% sau un ciclu primar – 21,63%. Persoanele cu studii superioare sunt într-un procent foarte scăzut. De asemenea, pe teritoriul GAL există și persoane fără școală, într-un procent destul de mare, dar sunt și persoane analfabete.

Din punct de vedere al infrastructurii educaționale, există în majoritatea localităților din cadrul GAL grădinițe și unități de învățământ primar și gimnazial. Liceu există doar pe teritoriul orașului Balcești, iar posibilități privind desfășurarea de ore extra orelor de curs: afterschool, nu există deloc. Conform datelor INS (disponibile pe Tempo), în cadrul unităților prezente la nivelul teritoriului GAL Tinutul Vinului există 194 de săli de clase, în

cadrul carora isi desfasoara activitatea 402 cadre didactice. Scolile sunt dotate cu 363 PC-uri (nr. insuficient in raport cu numarul de elevi inscrisi in cadrul unitatilor de invatamant - 4.426 de persoane, 36 de laboratoare scolare si 6 sali de gimnastica. Ateliere scolare nu sunt prezente la nivelul teritoriului decat in orasul Balcesti (in numar de 6). Nu exista crese pentru copii, decat pe teritoriul orasului Balcesti, insa si aici unitatea nu este deloc bine dezvoltata. Conform INS, nr. de copii inscrisi la o cresa pe teritoriul GAL este de 28.

Din punct de vedere a caracteristicilor de mediu, pe teritoriul GAL "Tinutul Vinului" nu exista factori majori de poluare a mediului inconjurator. La nivelul GAL exista zone reprezentate de: Dealurile Dragasanilor (Creteni, Madulari, Stefanesti, Sutesti) si Padurea Sarului (Lalosu) si o arie de protectie speciala avifaunistica (Orlesti, Prundeni, Voicesti).

Conform *Listei Monumentelor istorice din Romania*, disponibile pe pagina Ministerului Culturii, în cadrul teritoriului GAL exista obiective cuprinse in Patrimoniul Cultural, prezentate de: Asezari arheologice, Situri arheologice, Numeroase lacasuri de cult (unele din ele aflate intr-o stare de degradare), Case traditionale, Ansambluri, Monumente ale eroilor.

Prin implementarea SDL, GAL "Tinutul Vinului" urmărește atingerea următoarelor obiective principale:

<i>Favorizarea competitivității agriculturii.</i>	<i>Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.</i>
În acest sens se urmărește satisfacerea următoarelor nevoi de la nivelul teritoriului:	
➤ Nevoia de a spori cunostintele in randul actorilor implicati in sectoarele prioritare ale agriculturii din teritoriul GAL Tinutul Vinului; ➤ Nevoia de modernizare a exploatatiilor agricole, dotare cu utilaje si echipamente moderne; ➤ Nevoia de sprijinire a exploatatiilor de mici dimensiuni; ➤ Nevoia de intinerire a generatiilor de fermieri; de imbunatatire a managementului si crestere a competitivitatii sectorului agricol.	➤ Nevoia de dezvoltare a activitatilor economice din teritoriul GAL si de creare de noi activitati, de creare de noi locuri de munca; ➤ Nevoia de dezvoltare a infrastructurilor de la nivelul GAL, de crestere a nivelului de trai si a gradului de atractivitate a teritoriului; ➤ Nevoia de promovare a incluziunii sociale și combaterea sărăciei, inclusiv integrarea minoritatilor locale de pe teritoriul GAL "Tinutul Vinului "

Tab.

De asemenea, GAL "Tinutul Vinului" are ca intenție desfășurarea de activități de cooperare națională cu alte GAL-uri din Uniunea Europeană și depunerea de proiecte in cadrul

apelurilor de selecție pe măsura de cooperare ce vor fi inițiate de Autoritatea de Management.

11.2 Parteneriatul comunei Sutești în cadrul Grupului de Acțiune Locală ”Ținutul Vinului”

Asociația Grupul de Acțiune Locală ”Ținutul Vinului” are în componență 73 de membri: 17 reprezentanți ai administrației publice (23,29%), 42 parteneri privați (57,53%) și 14 reprezentanți ai societății civile (19,18%).

Membrii GAL ”Ținutul Vinului” s-au reunit spre crearea parteneriatului public-privat cu motivul bine întemeiat pentru grija față de mediul înconjurător, dezvoltarea durabilă a zonei și generarea de plus valoare în teritoriu prin: capacitatea instituțională creată și consolidată prin parteneriate, dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how, identificarea unor soluții locale creative pentru problemele existente la nivel local, dezvoltarea proiectelor de utilitate publică și/sau cu impact economic, social, cultural și natural, dezvoltarea identității locale.

Partenerii publici, au intrat în parteneriatul GAL din dorința de a asigura o viață mai bună membrilor comunităților pe care le administrează, prin dezvoltarea economico-socială a zonei, prin îmbunătățirea infrastructurilor prezente la nivelul teritoriului sau crearea altora noi, prin valorificarea anumitor elemente de patrimoniu, prin sprijinirea și colaborarea cu mediul economic în scopul creșterii veniturilor la bugetul de stat, etc.

Prin GAL ”Ținutul Vinului” comuna Sutești a realizat proiectul ”Achiziționarea unui tractor și a unor utilaje diacente-încărcător frontal, mașina de împrăștiat materiale adiacente, remorca, vidanța și mașina de tocat resturi vegetale care vor fi folosite în activitatea serviciilor publice locale din cadrul Primăriei Sutești”, sub-măsura 19.2 ”Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul SDL”.

Proiect finantat prin FEADR		
Sub-măsura 19.2 "Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală"	Denumirea proiectului	Achiziție Tractor și utilaje adiacente pentru Comuna Sutești, Județul Valcea
Perioada de programare 2014-2020	Descrierea proiectului	Achiziționarea unui Tractor și a unor utilaje adiacente - încărcător frontal, mașina de împrăștiat materiale adiacente, remorca, vidanța și mașina de tocat resturi vegetale care vor fi folosite în activitatea serviciilor publice locale din cadrul Primăriei Sutești
Beneficiarul proiectului Comuna Sutești		
Localizarea proiectului: Comuna Sutești		
Domeniul de intervenție 6B		
Articolul corespondent din Reg. (UE) nr. 1305 art. 20	Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor Comunei Sutești prin achiziționarea de către autoritatea publică locală a unui tractor și a unor utilaje adiacente
Valoarea finanțării nerambursabile 48.500 EUR	Rezultate	Achiziție Tractor și utilaje adiacente - încărcător frontal, mașina de împrăștiat materiale adiacente, remorca, vidanța și mașina de tocat resturi vegetale
Valoarea contribuției buget locale 9.215 EUR		
Perioada de implementare a proiectului 8 luni	Lecții învățate/recomandări	Înțelegerea necesității dezvoltării satului românesc prin dotarea cu utilaje și echipamente necesare.
Date de contact Tel: 040350524506		

11.3 Dezvoltare locală

Principalele propuneri pentru proiecte de investiții vizează :

- ✓ domeniul infrastructurii sociale/ educationale/ de drumuri/apa-canal/iluminat public, de divertisment, agreement;
- ✓ modernizarea și reabilitarea de clădiri;
- ✓ realizarea de piețe agro-alimentare cât și mici centre de afaceri care să fie puse de autoritățile publice la dispoziția unor servicii de interes local;
- ✓ investiții în exploatarea agricole/ investiții în activități de producție și servicii non-agricole, activități sociale pentru persoanele defavorizate și minorități.

Aceste acțiuni conduc la o dezvoltare echilibrată și la armonizarea teritoriului, motiv pentru care au avut prioritate în alegerea direcției de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

DIRECTII STRATEGICE DE DEZVOLTARE ÎN PERIOADA 2021-2027:

1. *Incluziune socială și îmbunătățirea condițiilor de viață a minorităților și grupurilor vulnerabile.* Măsura propusă contribuie la îmbunătățirea echipării teritoriale cu dotări edilitare în vederea dezvoltării de centre suport copii și tineri, facilitarea incluziunii copiilor și tinerilor din comunități minoritare.
2. *Renovarea satelor și echiparea teritoriului.* Măsura va favoriza îmbunătățirea echipării teritoriale cu dotări edilitare, utilități, infrastructuri de acces, îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor, favorizarea dezvoltării economice a teritoriului.
3. *Promovarea patrimoniului material și imaterial.* Măsura are rolul de conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale, promovarea diversității și rezervarea identităților culturale, promovarea multiculturalismului și protejarea culturii minorităților.
4. *Dezvoltarea sectorului non-agricol și sprijinirea antreprenoriatului.* Prin această măsură se va realiza diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a teritoriului, dezvoltarea serviciilor pentru populație și implicit crearea de locuri de muncă.
5. *Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură.* Prioritatea înglobează necesitățile locale ale teritoriului nostru:
 - Stimularea procesării în vederea valorificării superioare a produselor agricole
 - Sprijinirea promovării și desfacerii produselor
 - Stimularea asociativității și cooperării și facilitarea lanțurilor scurte
6. *Rețele de producători, branduri și marci locale.* Măsura contribuie la sprijinirea producătorilor în vederea certificării calitatii produselor și deschiderea înspre piețe noi.
7. *Valorificarea superioară a produselor și sprijinirea asociativității și cooperării.* Această măsură este cea mai inovativă care pe lângă faptul că va crea modele va conduce la creșterea gradului de valorificare a produselor locale, și la o viziune nouă asupra asociativității și cooperării.
8. *Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.* Prioritatea înglobează necesitățile locale ale teritoriului nostru:
 - Înființarea și modernizarea exploatarelor agricole
 - Sprijinirea micilor fermieri
 - Stimularea fermierilor pentru o agricultură competitivă și eficientă
9. *„Primul utilaj agricol” – Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici.* Măsura va contribui la creșterea performanțelor exploatarelor și dotarea /reînnoirea parcurilor de utilaje și echipamente, în special pentru fermierii mici, ceea ce va face ca proiectele să aibă și un impact bun asupra mediului.

12. Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală în perioada 2021-2027

Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Sutești 2021-2027 se va implementa de către autoritățile locale în urma aprobării documentului de către Consiliul Local Sutești.

Implementarea efectivă a strategiei este condiționată de capacitatea administrației locale de a asigura fondurile locale și de capacitatea acestora de atragere a fondurilor europene necesare pentru susținerea proiectelor propuse.

Acțiunile și proiectele propuse în Planul Local de Dezvoltare țin cont de nevoile de dezvoltare ale comunității și respectă documentele cadru de referință de la nivelul regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia.

Etapele cheie ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Sutești sunt:

- Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local;
- Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare;
- Monitorizarea strategiei de către grupul de lucru desemnat;
- Evaluarea implementării strategiei prin analiza indicatorilor propuși.

Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local reprezintă etapa de însușire a documentului de referință ce va sta la baza dezvoltării socio-economice a comunei Sutești în perioada 2021-2027. Documentul este dezbătut în ședința de Consiliul Local și se adoptă de către membrii acestuia.

Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare presupune realizarea proiectelor prevăzute în strategia în funcție de resursele financiare existente, finanțările disponibile, prioritatea de dezvoltare a unui domeniu de interes. Această etapă presupune lucrul în echipă și desemnarea unui grup de lucru care să urmărească îndeplinirea acțiunilor propuse a fi realizate în perioada 2021-2027.

Pentru eficientizarea procedurii se va elabora un plan anual de implementare în care se menționează care sunt proiectele ce urmează a fi implementate în anul respectiv, bugetul necesar, sursa de finanțare și responsabilii cu derularea acțiunii.

Evaluarea implementării strategiei constă în analiza indicatorilor de realizare propuși în documentul de referință. Se recomandă ca evaluarea să fie realizată anual, prin întocmirea unui raport de evaluare în care se menționează concret care au fost indicatorii obținuți pentru anul respectiv aferenți unei acțiuni.

BIBLIOGRAFIE:

- Ghid metodologic de elaborare a unei strategii de dezvoltare locală- proiectului Strateg Sud-Vest Oltenia - rezultatele proiectului “Strategii locale pentru oportunități globale și pentru un viitor european al comunităților locale din Sud-Vestul României: întărirea capacității de elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare socio-economică la nivel local în Regiunea Sud-Vest” Oltenia.
- Planul pentru dezvoltarea regională a regiunii sud-vest Oltenia - 2021-2027.
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din APL-2018.
- Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării durabile – economic, social și de mediu.
- „Obiectivele Europa 2030”, www.ec.europa.eu
- „Strategia Europa 2030” .
- Performanța UE în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD).
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018, a fost elaborată sub directa coordonare a Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu aportul Comitetului de redactare, Secretariatului general al guvernului, ministerelor și altor instituții publice centrale, autorităților locale, agențiilor de dezvoltare regională, forurilor academice și universitare, institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, asociațiilor patronale și sindicatelor, sectorului privat, organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile și a cetățenilor interesați.
- „Recensământul Populației și al Locuintelor” din 2011, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro
- „Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013 – 2020 - 2030” ;
- Strategia Regională pentru dezvoltarea durabilă a regiunii Sud -Vest – 2021-2027;
- OUG nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)
- Ghica Constantin, Infrastructura teritorială și dezvoltare urbană, Ed. Uranus, București, 2004;
- Manual de simplificări. 80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027;
- Informații de pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: www.mdr.ro
- Informații de pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale : www.madr.ro
- Enciclopedia liberă Wikipedia;
- Monografia județului Vâlcea;
- Monografia Sutești;
- Enciclopedia județului Vâlcea, Editura Fortuna, 2010.
- Raport de activitate al Casei de Asigurări de Sănătate Vâlcea aferent anului 2018;

Eficacitatea acțiunilor puse în practică prin Strategia de Dezvoltare Locală este strâns legată de accesibilitatea potențialilor beneficiari la informațiile și oportunitățile oferite.

Consiliul Local va avea grijă să furnizeze asistență tehnică pentru punerea în practică a măsurilor necesare îmbunătățirii legăturilor cu participanții din teritoriu (și anume cei economici și sociali, autoritățile locale și alte organizații competente interesate) și să informeze opinia publică despre rezultatele obținute în urma intervențiilor prevăzute de Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021 – 2027 a Comunei Sutești, județul Vâlcea.

Primar: Dumbravă Ion Alin

Viceprimar: Diaconu Elena

Secretar general: Predescu Marian

STRATEGIA

DE DEZVOLTARE DURABILĂ

2021-2027

Comuna Sutești, Județul Vâlcea

